



صبح جمعه

۹۹/۱۰/۲۶

زمان شروع آزمون عمومی: ۸:۱۵

زمان پایان آزمون عمومی: ۹:۳۰

آزمون ۲۶ دی ماه ۹۹

آزمون عمومی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
فارسی	۱	۲	۳	۵	۶	
عربی زبان قرآن	۱	۲	۳	۴	۶	
دین و زندگی	۱	۳	۵	۷	۸	
زبان انگلیسی	۱	۲	۳	۵	۶	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۱۰۰	مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸
۲	عربی زبان قرآن	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰

دانش‌آموز گرامی:

به کانال تلگرام تخصصی گروه دوازدهم انسانی @kanoonir_e و اینستاگرام به آدرس Kanoonir_12e بپیوندید:



- پاسخ سؤال‌های درسی خود را مشاهده نمایید.
- از جدیدترین اخبار کانون و کنکور باخبر شوید.
- از کتاب‌های جدید و به‌روزرسانی شده کانون مطلع شوید.
- ارزیابی و تحلیل هر آزمون را در همان روز مشاهده نمایید.
- از مشاوره‌های آموزشی و تحصیلی و فیلم‌های آموزشی استفاده کنید.
- خلاصه درس‌های مربوط به هر آزمون را دریافت نمایید.
- و

۱۸ دقیقه

کل مباحث نیم سال اول
درس ۱ تا پایان درس ۹
صفحه ۱۰ تا صفحه ۸۱

فارسی ۳

۱- معنای کدام واژه‌ها صحیح است؟

(الف) تعبیر: بیان کردن، شرح‌دادن، بازگویی

(ب) سامان: درخور، میسر، امکان

(ج) تزویر: نیرنگ، ریاکار، دورویی

(د) باسق: بلند، برتر، بالیده

(۱) الف، ب (۲) ج، د (۳) الف، د (۴) ب، ج

۲- معنی واژه‌های کدام گزینه «تماماً» درست است؟

(۱) (کهر: اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد.)، (کاینات: همه موجودات جهان)، (نحس: بداختر)

(۲) (غایت‌القصوی: کمال مطلوب)، (فقه: علم احکام شرعی)، (غاشیه: یکی از نام‌های قیامت)

(۳) (اشتیاق: میل قلب به دیدار محبوب)، (سریر: پادشاهی)، (آستانه: آغاز)

(۴) (طاق: سقف خمیده و محدب)، (بازبسته: وابسته)، (گرزه: خشمگین)

۳- معنای واژه‌های «استبعاد، نفیر، معجز، مطاع» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) دور دانستن، نفرت داشتن، روسری، اطاعت‌کردن

(۲) دور دانستن، فریاد و زاری به صدای بلند، سرپوش، فرمانروا

(۳) بعید شمردن، بیزاری، سرپوش، اطاعت‌کردن

(۴) بعید شمردن، زاری، شمعدان، اطاعت‌کننده

۴- در کدام گزینه غلط املایی، وجود دارد؟

(۱) اگر بدان تحویل توانید کرد در امن و راحت و فراغت افتید.

(۲) و خردمند اگر ثقت افزایش که اساس آن هرچه مستحکم‌تر باشد، البته به عیبی منسوب نگردد.

(۳) روزبه اهتزاز هرچه تمام‌تر بنمود و گفت: اصحاب خرد و تجربت را به صحبت تو مباحث است.

(۴) او ما را از شرّ اشرار صیانت کند و چون از ضرر دیگران در حوزه حمایت او باشیم اثر آن تضرّر بر ما پدید نیاید.

۵- در کدام ابیات، غلط املایی وجود دارد؟

(الف) فضای حضرت او دلگشا چو صحن چمن

(ب) شاهدی مستانه آمد زاهدی مستور شد

(ج) خوار زبان دراز به گل طعنه می‌زند

(د) سپهر رفعت و کوه وقار و بحر سخا

هوای خرم او جان‌فزا چو بوی نسیم

رو زنج کم‌زن که بر لوح این قضا مسطور شد

در چشم سفله، عیب تو باشد کمال تو

علاء دین که سپهری است از سنا و علا

(۱) ب، د (۲) الف، ج (۳) الف، د (۴) ج، ب

۶- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

(۱) قرب و تجلی، وصله‌های طیلسان، استقرار سلاح‌های زیاد

(۲) طبق پر از خاک، زغال منقل، بی حدّ و حصر

(۳) نواهی عالم، ماوراء‌الطبیعه، صفوت آدمیان

(۴) فضای اسرارآمیز، چریغ آفتاب، احداث خاکریز



۷- در کدام گزینه، تعداد بیش‌تری از آثار پدیدآورندگان زیر وجود دارد؟

«نصرت‌الله منشی، عطار، شهاب‌الدین سهروردی، مولوی، ابوالفضل بیهقی، احمد عربلو، علی شریعتی»

(۱) فيه ما فيه، في حقيقة العشق، قصة شیرین فرهاد، کویر

(۲) في حقيقة العشق، کویر، تاریخ بیهق، گلستان

(۳) فرهاد و شیرین، کلیله و دمنه، تاریخ بیهق، تمهیدات

(۴) تذکرة الاولیا، تمهیدات، کلیله و دمنه، قصة شیرین فرهاد

۸- آرایه‌های همهٔ گزینه‌ها به‌جز گزینهٔ ... صحیح است.

(۱) میلی اگر ندارد با عارض تو ابرو

(۲) با صبا همراه بفرست از رخت گل دسته‌ای

(۳) ای لب لعلت ز آب زندگانی برده آب

(۴) خاموش محتشم که دل سنگ آب شد

پیوسته از چه باشد چون قد من خمیده (حسن تعلیل، ایهام تناسب)

بو که بویی بشنویم از خاک بستان شما (حس آمیزی، ایهام)

ما ز چشم می‌پرستت مست و چشمت مست خواب (تشبیه، تشخیص)

بنیاد صبر و خانهٔ طاقت خراب شد (استعاره، کنایه)

۹- آرایه‌های «کنایه، حس آمیزی، تلمیح، مجاز و استعاره» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

(الف) نماز شام قیامت به هوش باز آید

(ب) سعدی قلم به سختی رفته است و نیک‌بختی

(ج) ماه کز نظاره‌اش چشم جهانی روشن است

(د) آخر ای باد صبا بویی اگر می‌آری

(ه) خوشم به وعدهٔ خشکی ز شیشه‌خانهٔ گردون

کسی که خورده بود می ز بامداد السست

پس هر چه پیشت آید گردن بنه قضا را

پیش خورشید جمالت قلب روی اندوده‌ای است

سوی شیراز گذر کن که مرا یار آن جاست

امید گوهر سیراب ازین سراب ندارم

(۱) ج، د، ه، الف، ب (۲) ب، ه، ج، الف، د (۳) الف، ج، ه، ب، د (۴) ب، ه، الف، ج، د

۱۰- در کدام بیت ترکیبی وجود دارد که با توجه به آرایهٔ «ایهام» هم می‌توان آن را ترکیب اضافی به‌شمار آورد و هم ترکیب وصفی؟

(۱) طویی نسیه تو را زاهد خودبین که به نقد

(۲) گفתי هوای باغ در ایام گل خوش است

(۳) روان کرد از تنگ شکر شکر

(۴) غرض ستیزه نبودش که نقد قلب مرا

سایهٔ رفعت آن سرو روان ما را بس

ما را به در نمی‌رود از سر هوای یار

برون کرد از درج گوهر، گهر (درج: صندوقچه)

کشید بر محک جور و امتحانش کرد

۱۱- با توجه به دو بیت زیر، کدام گزینه درست نیست؟

«تو را در آینه دیدن جمال طلعت خویش

به جای سرو بلند ایستاده بر لب جوی

بیان کند که چه بوده است ناشکیبا را

چرا نظر نکنی یار سروبالا را»

(۱) «دیدن» نقش نهاد دارد.

(۲) در بیت اول، حرف «را» هر دو بار به عنوان حرف اضافه آمده است.

(۳) «سرو بلند» استعاره از معشوق است.

(۴) «یار سرو بالا» تشبیه دارد.

۱۲- در متن زیر به ترتیب چند ترکیب وصفی و اضافی وجود دارد؟

«آن شب نیز من خود را بر روی بام خانه گذاشته بودم و به نظارهٔ آسمان رفته بودم؛ غرق در این دریای سبز معلقی که بر آن مرغان الماس پر،

ستارگان زیبا و خاموش از غیب سر می‌زنند. آن شب ماه با تالگو پرشکوهش از راه رسید و قندیل زیبای پروین سر زد.»

(۱) ده، پنج (۲) ده، هفت (۳) یازده، پنج (۴) یازده، هفت

۱۳- در متن زیر، کدام «وابسته وابسته» مشاهده نمی‌شود؟

«این معلم شریف باسواد سفارش کرده بود که اگر سر قبر ویکتور هوگو رفتیم بر قدرت قلم این نویسنده درود بفرستیم که فرهنگ فرانسوی را حتی در دل دهات نسبتاً دورافتاده ایران، مثل پاریز، هم فرا برده است.»

(۱) صفت صفت (۲) قید صفت (۳) صفت مضاف‌الیه (۴) مضاف‌الیه مضاف‌الیه

۱۴- در کدام گزینه، هر دو نقش دستوری مشخص شده، صحیح است؟

(۱) به خون خلق ازان تشنه است دایم چرخ مینایی
 (۲) سعدیا، گر بکند سیل فنا خانه دل
 (۳) تا عاشقان به بوی نسیمش دهند جان
 (۴) گرفتن قدم لاجرم باز پس

که سرسبزی ز آب چشم باشد نخل ماتم را (نهاد، مسند)
 دل قوی دار که بنیاد بقا محکم ازوست (نهاد، مضاف‌الیه)
 بگشود نافه‌ای و در آرزو ببست (نهاد، متمم)
 که پاکیزه به مسجد از خاک و خس (قید، نهاد)

۱۵- در همه گزینه‌ها دو جمله با الگوی «نهاد، مفعول، مسند، فعل» وجود دارد؛ به‌جز:

(۱) پرتو خورشید را آینه رسوا می‌کند
 (۲) قدر مجموعه گل مرغ سحر داند و بس
 (۳) تو بودی مطرب و ساقی، تو بودی شاهد باقی
 (۴) مرسل حق کرد نامش بوتراب

چون نهان از دیده‌ها سازد دل روشن تو را؟
 که نه هر کاو ورقی خواند معانی دانست
 گهم درویش خود خواندی و گاهم محتشم کردی
 حق «یدالله» خواند در امّ الکتاب

۱۶- در ابیات کدام گزینه فعل‌های اسنادی به قرینه معنوی حذف شده است؟

(الف) شنیدمت که نظر می‌کنی به حال ضعیفان
 (ب) گریه شام و سحر شکر که ضایع نگشت
 (ج) دریا و کوه در ره و من خسته و ضعیف
 (د) فقیر و خسته به درگاهت آدمم رحمی

تبم گرفت و دلم خوش به انتظار عیادت
 قطره باران ما گوهر یک‌دانه شد
 ای خضر پی‌خجسته مدد کن به همتم
 که جز ولای توام نیست هیچ دستاویز

(۱) الف، د (۲) ب، ج (۳) د، ب (۴) الف، ج

۱۷- مفهوم کدام گزینه با بقیه مغایرت دارد؟

(۱) دست همه اهل کشف و ارباب شهود
 (۲) در دهان هر زبان که گردان است
 (۳) خرد اندر جهان او نرسد
 (۴) چو بیرونی از عقل و وهم و قیاس

از دامن ادراک تو کوتاه بود
 از ثنای تو اندر او جان است
 علم بر آستان او نرسد
 تو را چون شناسم من ناشناس

۱۸- مفهوم کلیدی کدام بیت در برابر آن درست نوشته نشده است؟

(۱) گر تو را از ستم و جور خدا توبه دهد
 (۲) ریگ آموی و درشتی راه او
 (۳) ای که از کوچه معشوقه ما می‌گذری
 (۴) در کنار بحر صائب، قطره دریا می‌شود

زاهد شهر ز روی تو مرا توبه دهد (انابت)
 زیر پایم پرنیان آید همی (اشتیاق)
 برحذر باش که سر می‌شکند دیوارش (دشواری عشق)
 کس چرا جان را از آن جان جهان دارد دریغ (فناء فی الله)

۱۹- مفهوم مقابل بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«همت بدرقه راه کن ای طایر قدس / که دراز است ره مقصد و من نوسفرم»

- (۱) راه تاریکی نشاید قطع کردن بی دلیل
- (۲) به کوی عشق منه بی دلیل راه قدم
- (۳) خاکساری تا دلیل جان آگاه من است
- (۴) ای بسا شیخی که ارشادش دلیل گمراهی است

۲۰- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) بر لب بحر فنا منتظریم ای ساقی
- (۲) ای جویبار جاری! زین سایه برگ مگریز
- (۳) نوبت خوشدلی از برق سبک سیرتر است
- (۴) از دیده گر سرشک چو باران چکد رواست

۲۱- کدام گزینه با بیت «یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر / کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی» قرابت دارد؟

- (۱) خدا داند کز آتش برنگردم
- (۲) خامشی ام زنده جاوید کرد
- (۳) به سیم نام نکو می خری زیان نکنی
- (۴) گران جان در زمین خشک گردد غرق چون قارون

۲۲- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) همت اگر سلسله جنبان شود
- (۲) گر پر پرواز بخشیدت فلک
- (۳) هیچ کاری بی کمان نگشاید از تیر خدنگ
- (۴) همت هست رسا دستم اگر کوتاه است

۲۳- مفهوم کدام گزینه با بیت «چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان؟ / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان؟» ارتباط دارد؟

- (۱) اگر نه باده غم دل ز یاد ما ببرد
- (۲) گرچه خوردی هر دم از دست فلک صدگونه زهر
- (۳) گر شیشه امکان شکند سنگ حوادث
- (۴) گرچه غم خانه عشاق ز وی ویران است

۲۴- کدام دو بیت مفهوم یکسانی دارند؟

- (۱) عشق بر یک فرس بنشانند گدا و شاه را
- (۲) برق چون ابر بهار از کشت من گریان گذشت
- (۳) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را
- (۴) از ملک برتر شوی چون عشق را رهبر شوی
- (۵) زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر
- (۶) گر وصل آن نگار میسر شود مرا
- (۷) در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز
- (۸) راز عشق از دل برون افتاد و رسوایی کشید

۲۵- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) صورت راحت نفور [دور شدن] از مردمان عالم است
- (۲) خوش است از دور نذر محفل هم صحبتان بوسی
- (۳) پیروی مرا به گوشه عزلت دلیل شد
- (۴) وحشی دارالامان گوشه تنهایی ام

۲۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن ۳

درس‌های ۱ و ۲
صفحه ۱ تا صفحه ۳۶

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِّ وَ الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۲۶ - ۳۵)

۲۶- ﴿وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ...﴾:

- (۱) و کسانی را که جز خدا را می‌خوانند، دشنام نمی‌دهید تا خدا را دشنام ندهند!
- (۲) و نباید به کسانی که به جای خدا فرا می‌خوانند دشنام دهید، پس به خدا دشنام خواهند داد!
- (۳) و به کسانی که به جای خدا فرا می‌خوانند، دشنام ندهید که به خدا دشنام دهند!
- (۴) و کسانی را که جز خداوند خوانده می‌شوند، دشنام ندهید که به خدا دشنام دهند!

۲۷- «تُمْنَحُ جَائِزَةَ نُوْبِلٍ فِي كُلِّ سَنَةٍ إِلَى مَنْ يُفِيدُ الْبَشَرِيَّةَ فِي مَجَالَاتٍ حُدِّدَتْ!»:

- (۱) جایزه نوبل را هر ساله به کسی می‌دهند که در زمینه‌های تعیین شده برای بشریت مفید است!
- (۲) جایزه نوبل هر ساله به کسی داده می‌شود که در زمینه‌هایی که مشخص شده است، به بشریت نفع برساند!
- (۳) همه ساله جایزه نوبل به کسی داده می‌شود که در زمینه‌های مشخص شده به بشریت سود می‌رساند!
- (۴) هر ساله جایزه نوبل را کسی می‌برد که در زمینه‌هایی که تعیین شده است، به بشریت فایده برساند!

۲۸- «مَا كُنْتَ تَزْعَمِينَ أَنَّ الْعَالَمَ الْأَكْبَرَ قَدْ انْطَوَى فِيكَ وَ لَمْ تَشْعُرِي أَنَّ دَوَاعِكَ فِي نَفْسِكَ!»:

- (۱) گمان نکردی که دنیایی بزرگ‌تر در تو به هم پیچیده شده است و احساس نکردی که داروی تو در خود توست!
- (۲) گمان نمی‌کردی که دنیای بزرگ‌تر درون تو به هم پیچیده شده و حس نکردی که درمان تو در خود توست!
- (۳) فکر نمی‌کردی که دنیای بزرگی در تو به هم پیچیده شده و دوایت را در خود احساس نمی‌کردی!
- (۴) آنچه گمان می‌کردی این است که همانا دنیای بزرگ‌تر درون توست و تو احساس نکردی که درمان تو در خود توست!

۲۹- «الْاِخْتِرَاعَاتِ الَّتِي تُسَهِّلُ حَيَاةَ الْبَشَرِ وَ تُطَوِّرُهَا قَدْ تُسْتَخْدَمُ فِي مَجَالِ انْهَادِ الْحَيَاةِ وَ اِزْدِيَادِ الْقَتْلِ وَ مَا هُوَ غَيْرُ صَالِحٍ لِلْبَشَرِ!»:

- (۱) اختراعاتی که باعث ساده شدن زندگی بشر و دگرگونی آن می‌شوند گاهی در مسیر ویرانی زندگی و افزایش کشتار و آنچه برای بشر شایسته نیست به کار می‌روند!
- (۲) اختراعاتی هستند که زندگی بشر را ساده‌تر می‌کنند و آن را بهبود می‌بخشند اما در زمینه ویران کردن زندگی، افزودن کشتار و چیزهایی که برای بشر سزاوار نیست به کار گرفته می‌شوند!
- (۳) اختراعاتی که گاهی زندگی بشر را تسهیل می‌کنند و آن را بهبود می‌بخشند در زمینه از بین بردن زندگی و زیاد شدن کشتار و آنچه شایسته بشر نبوده است، به کار گرفته شده‌اند!
- (۴) اختراعاتی که زندگی بشر را ساده کرده و آن را بهبود می‌بخشند گاهی در زمینه انهدام زندگی و افزایش کشتار و آنچه شایسته بشر نیست، به کار گرفته می‌شوند!

۳۰- «يجب ألا تهنوا و تضعف إرادتكم لأنه لا شيء مُمكن بدون الإرادة و أنتم غافلون عنها!»:

- (۱) نباید اراده شما سست و ضعیف شود، زیرا هیچ چیزی بدون اراده امکان پذیر نیست، در حالی که شما از آن غافل هستید!
- (۲) نباید سست شوید و اراده‌تان ضعیف شود، زیرا هیچ چیزی بدون اراده ممکن نیست، در حالی که شما از آن غافلید!
- (۳) لازم است سست نباشید و اراده شما ضعیف نباشد، چون بدون داشتن اراده، کاری نمی‌توان انجام داد و شما از آن بی‌خبرید!
- (۴) باید آگاه باشید که تصمیم‌تان ضعیف و سست نگردد، زیرا هیچ چیز بدون اراده ممکن نیست، حال آنکه شما از آن غافلید!

۳۱- «هؤلاء رجال قد نسوا الله فلا يتبعون أوامره، لعلهم يغيرون طريقة حياتهم و يعودون إلى الله!»:

- (۱) این مردان خدا را فراموش کرده‌اند پس دستوراتش را پیروی نمی‌کنند، امید است آنان شیوه زندگی خود را تغییر دهند و به سوی الله بازگردند!
- (۲) اینان مردانی هستند که خدا فراموششان شده و دستورات او را پیروی نمی‌کنند، امید است روش زندگیشان تغییر کند و به سوی خدا بازگردند!
- (۳) این مردان خداوند را از خاطر بردند پس اوامرش را پیروی نمی‌کنند، کاش آنان شیوه زندگی خود را تغییر می‌دادند و به سوی خدا بازمی‌گشتند!
- (۴) اینان مردانی هستند که الله را فراموش کرده‌اند پس دستوراتش را پیروی نمی‌کنند، امید است روش زندگی خود را تغییر داده و به سوی خدا بازگردند!

۳۲- «لا مجال لتقدم الشخص الذي قد أقبل على خيبة الأمل و لا يُريد أيّ تحوّل!»:

- (۱) زمینه پیشرفت شخصی که به ناامیدی روی بیاورد و هیچ دگرگونی را نخواهد، وجود ندارد!
- (۲) هیچ زمینه‌ای برای پیشرفت کسی که به ناامیدی روی آورده و هیچ دگرگونی‌ای را نمی‌خواهد، وجود ندارد!
- (۳) کسی که به ناامیدی روی آورده و به دنبال دگرگونی نیست، هیچ زمینه‌ای برای پیشرفت ندارد!
- (۴) هیچ زمینه پیشرفتی برای شخص روی آورنده به ناامیدی که هیچ دگرگونی‌ای را خواستار نیست، وجود ندارد!

۳۳- عَيْنَ الصَّحِيح:

- (۱) أعود بالله من سُبَاتِ العَقْلِ و قُبْحِ الرُّذُلِ!: از به خواب رفتن‌های خرد و زشتی لغزش‌ها به خدا پناه می‌برم!
- (۲) إِنَّمَا أَوْلِيَاؤُنَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ رَاكِعِينَ!: سرپرستان ما تنها مؤمنانی هستند که در حال رکوع زکات می‌دهند!
- (۳) أَرْسَلَ اللهُ الْأَنْبِيَاءَ مُبَشِّرِينَ لِبَيِّنَاتِ الْحَقِيقَةِ!: خداوند پیامبران بشارت دهنده را فرستاد تا حقیقت را آشکار کنند!
- (۴) لَنْ يُضَيِّعَ اللهُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ الْأَعْمَالَ!: خداوند پاداش‌های کسی را که نیکوکارتر است، تباہ نخواهد کرد!

۳۴- عَيْنَ الصَّحِيح:

- (۱) لَيْتَ أَعْمَالُنَا الصَّعْبَةَ فِي تَطْطِيفِ الْبَيْتِ سَهَّلْتَ!: کاش کارهای سختمان در نظافت خانه آسان شود!
- (۲) إِنَّ رَأْيَ حَكْمِ الْمُبَارَايَاتِ لَنْ يُضَعِفَ عِزْمَ لَاعِبِينَا!: بی‌شک نظر داور مسابقه اراده بازیکنان ما را ضعیف نخواهد کرد!
- (۳) اللهُ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ جَاهِلًا!: پروردگار داناتر است به کسی که با نادانی از راهش گمراه شد!
- (۴) رَبُّنَا لَا يَحْمَلُنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ!: پروردگارا به ما تحمیل نکن آنچه را هیچ توانی نسبت به آن نداریم!

۳۵- «گِل، خاکِ درآمیخته با آب است کہ نمِ آن از بین نرفته است!»:

(۱) التَّيْنِ ترابٍ يَخْتَلطُ بالماءِ و ما زالت عنه الرطوبة!

(۲) الطَّيْنِ ترابٍ مختلطٍ بالماءِ ما زالت عنه الرطوبة!

(۳) التَّيْنِ مختلطُ الترابِ و الماء لا تزال رطوبته!

(۴) الطَّيْنِ هو التراب المختلط بالماء و ما تزال رطوبته!

■ ■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۳۶ - ۴۲) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

للجبال دور مهمّ في تحكيم الأرض و استقرارها كما لها مكان رفيع في الثقافة و الآثار الأدبيّة؛ لأنّ الجبل كما يُحكّم الأرض كمسماٍرٍ، يُعدّ رمزاً للاستقامة و الحلم و الوصول إلى قمته علامةً للنجاح في المجالات المختلفة و هذا ما يُستفاد للتمثيل في المحاولة و عدم القنوط (ناامیدی) و الضّرورة في القيادة و التعاون. بعض أنواع الجبال منفرد في حين هناك سلسلة من الجبال الطويلة المتصلة، أعلى جبلٍ في العالم جبل إفرست في سلسلة جبال الهيمالايا يصعدُه قليلٌ من الأقوياء و الحاذقين في هذا المجال فهو أكثر من ثمانية آلاف متر ارتفاعاً. يتأثّر شكلُ الجبال من وقائع طبيعيّة قد حدثت خلال تاريخ الأرض و يؤثر على الجوّ حوله أيضاً.

۳۶- عَيِّنِ الْمُنَاسِبَ لِتَكْمِيلِ الْفَرَاقِينَ: . . . إفرست قَمّة . . . كثيرٌ من الأقوياء!

(۱) أنْ - لا يصعده

(۲) ليس - يصعدها

(۳) لعلّ - يصعدها

(۴) كأنّ - لا يصعده

۳۷- عَيِّنِ الصَّحِيحَ حَسَبَ النَّصِّ:

(۱) بعض النَّاسِ كالجبال، إنَّهم يُحكِّمون الأرض!

(۲) هناك نوعان من الجبال و إفرست من النوع المنفرد!

(۳) بعض الجبال رفيعة جداً فننعلّم منها التعاون في أمورنا!

(۴) قد تكون برودة الجوّ أو تساقط الأمطار بسبب وجود الجبال!

۳۸- عَيِّنِ الْوَصْفَ الَّذِي لَمْ يَأْتِ لِلْجَبَلِ فِي النَّصِّ:

(۱) الاستقامة!

(۲) الحلم!

(۳) القيادة!

(۴) الرّفعة!

۳۹- عَيِّنِ عُنْوَاناً أُبْعِدَ لِلنَّصِّ:

(۱) الجبل معلّم حاذق!

(۲) أهميّة الجبال في أرضنا!

(۳) إفرست أقرب الأرض إلى السّماء!

(۴) تاريخ الوقائع الطبيعيّة في الأرض!

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٤٠ - ٤٢)

۴۰- «يُحَكِّمُ»:

- (١) فعل مضارع - على وزن: يُفَعِّلُ - معلوم / مفعوله «الأرض»
- (٢) مضارع - للمفرد المذكر الغائب - له حرفان أصليان / فعل و فاعل
- (٣) فعل - من مصدر «تَحَكَّمُ» و له حرف زائد واحد / فعل والجملة فعلية
- (٤) فعل - للغائب (= للمفرد المذكر الغائب) - ليس فيه حرف زائد / فاعله «الأرض»

۴۱- «يَصْعَدُ»:

- (١) فعل - للمفرد المذكر - مصدره «صُعُودٌ» و فيه حرف زائد / فعل و فاعل
- (٢) مضارع - له ثلاثة حروف أصلية و ليس فيه حرف زائد - معلوم / فاعله «قليل»
- (٣) فعل - للمذكر - حروفه الأصلية: ص ع د ؛ و مصدره: تَصْعِدُ / فعل و مفعوله ضمير «ها»
- (٤) فعل مضارع - للغائب (= للمفرد المذكر الغائب) - حروفه الأصلية: ص ع د / فاعله «الأقوياء»

۴۲- «الْوُصُولُ»:

- (١) اسم - جمع تكسير و مفرده: وَصَلَ؛ مذكر / مبتدأ للخبر و مرفوع
- (٢) جمع و حروفه الأصلية: و ص ل - مذكر / فاعل و مرفوع والجملة فعلية
- (٣) اسم - مفرد - على وزن: فُعُولُ؛ و هو مصدر / مبتدأ و مرفوع و خبره: لِلنَّجَاحِ
- (٤) مفرد مذكر - مأخوذ من مادة «و ص ل» / مبتدأ للخبر و مرفوع والجملة اسمية

۴۳- عَيْنِ الْخَطِإِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) يُسَجِّعُ الْمُتَفَرِّجُونَ فَرِيْقَهُمُ الْفَائِزَ فَرِحِينَ!
- (٢) تَجْتَهِدُ الطَّالِبَةُ فِي آدَاءِ وَاجِبَاتِهَا رَاضِيَةً وَ تُسَاعِدُ أُمَّهَا!
- (٣) إِنَّ الْمُخْتَرَعَاتِ الْحَدِيثَةَ سَاعَدَتِ الْبَشَرَ لِتَسْهِيلِ أُمُورِ الْحَيَاةِ!
- (٤) لِكُلِّ اخْتِرَاعٍ عِلْمِيٍّ وَ ابْتِكَارٍ فِي التَّقْنِيَّةِ وَجْهَانِ!

۴۴- عَيْنِ الْخَطِإِ عَنِ تَوْضِيحِ الْمَفْرَدَاتِ:

- (١) الْأَهْوَنُ: الَّذِي هُوَ أَشَدَّ حَقَارَةً وَ لَيْسَ لَهُ مَنْزَلَةٌ؛ مرادفه: الْأَحْقَرُ!
- (٢) السَّهْلُ: أَرْضٌ مَنْبَسُطَةٌ، إِنَّ الزَّرَاعَةَ تَتِمُّ فِيهِ وَ جَمْعُهُ: السَّهُولُ!
- (٣) الطِّينُ: تَرَابٌ مُخْتَلَطٌ بِالْمَاءِ وَ الطَّبِيعَةُ الْبَشَرِيَّةُ مَصْنُوعَةٌ مِنْهُ!
- (٤) النَّحَاسُ: عِنَصْرٌ فُلْزِيٌّ يُوَصَّلُ الْحَرَارَةَ وَ الْكَهْرِبَاءَ وَ لِكُنْهَ لَا يُسْتَعْمَدُ فِي الْإِلِكْتْرُونِيَّاتِ!

۴۵- عین ما لیس فیہ رجاء:

- (۱) قد یلزم أن نتذکر الأصدقاء،
 (۲) عسی أن یتبہوا و یغیروا سلوکهم،
 (۳) و أصبَحوا نادِمين لعَلَّهم یعقلون،
 (۴) و لکنَّهم لا یعلمون ما یفعلون!

۴۶- عین ما یُفید النفی المطلق:

- (۱) لعَلی أرجع إلى بعض آیام صغری لا کَلَّها!
 (۲) لا نتَّبِع سبیل من لا هادی له فی طریقہ!
 (۳) إنَّی أخاف الجهل لا الوحده لأنَّه یضیع الإنسان!
 (۴) هذه طالبات لا یعملن بما لا یفیدهن!

۴۷- عین الصَّحیح للفرغین: ... الأیام تمرّ بنا بصعوبة، یا ... الصَّعاب تزول عن حیاتنا!

- (۱) إنَّ - لکنَّ (۲) إنَّ - لیت (۳) کأنَّ - لعلَّ (۴) أنَّ - لیت

۴۸- عین العبارة الَّتِی لیس فیها الحال:

- (۱) المؤمن یعتم بحبل الله و هو خاضع له!
 (۲) علينا أن نبتعد عن الکذب و نحن عالمون بقبحه!
 (۳) أصدق کلاماً قلته لی یوم أمس!
 (۴) یعیش هؤلاء الطَّلاب متوکِّلین علی ربِّهم دائماً!

۴۹- عین اسماً نكرة بیِّن هیئة اسم معرفة:

- (۱) بنی نوبل مؤسَّسة «جائزة نوبل» خوفاً من ذکره بالسَّوء!
 (۲) بقی المخترع حزیناً و بعد مدَّة شعر بخيبة الأمل!
 (۳) أقبل رؤساء شركات إلى شراء الدینامیت بیتمون!
 (۴) علی الإنسان العاقل أن یستفید من الفرصة و لا یكون مُتکاسلاً!

۵- عین جملة مؤکدة فیها حال:

- (۱) إنَّ هذا الرَّجل کان ذا وجهین فلذلک مات خاسراً!
 (۲) ألا تصدِّقون أنَّ المُحسن یبقى حیاً أبداً؟!
 (۳) کأنَّ المؤمن جبل راسخ لا تُحرَّکه العواصف!
 (۴) إنَّ الطَّلاب الإيرانيین یرحلون إلى أوروبا باحثین عن العلم!



دین و زندگی ۳

دانش آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

۱۷ دقیقه

کل مباحث نیم‌سال اول
درس ۱ تا پایان درس ۷
صفحه ۲ تا صفحه ۹۰

- ۵۱- در آیه شریفه «و من الناس من یعبد الله علی حرفٍ فإن اصابه خیر اطماناً به و ان اصابته فتنة انقلب علی وجهه خسر الدنیا و الآخرة ذلک هو الخسران المبین» کدام موضوعات مستفاد می‌گردد؟
الف) زیان دنیوی و اخروی تابع رویگردانی از خدا در هنگام برخورد با بلاهاست.
ب) ایمان به خداوند با برقراری ارتباط و دوستی با دشمنان خداوند سازگاری ندارد.
ج) عبادتی که از روی تردید باشد، شخصیتی ناپایدار و ناآرام در برابر خیر و شر را به دنبال دارد.
د) عبودیت حقیقی آن است که هنگام رسیدن به خیر و وسعت، آسودگی و آرامش به دنبال داشته باشد.
- (۱) الف، ب (۲) ب، ج (۳) ج، د (۴) الف، ج

۵۲- انسان چگونه می‌تواند بیت «برو این دام بر مرغی دگر نه/ که عنقا را بلند است آشیانه» را با افتخار خطاب به شیطان بیان کند و نمونه آن بیان کدام عبارت قرآنی توسط حضرت یوسف (ع) است؟

- (۱) پیشروی تا مراحل عالیۀ اخلاص و رسیدن به مقام مخلصین - «لئن لم یفعل ما امره لیسجنن»
(۲) پیشروی تا مراحل عالیۀ اخلاص و رسیدن به مقام مخلصین - «السجن احب الیّ ممّا یدعوننی الیه»
(۳) حرکت در وادی اخلاص تا مرتبۀ جاری شدن حکمت از قلب بر لسان آدمی - «السجن احب الیّ ممّا یدعوننی الیه»
(۴) حرکت در وادی اخلاص تا مرتبۀ جاری شدن حکمت از قلب بر لسان آدمی - «لئن لم یفعل ما امره لیسجنن»
- ۵۳- اگر بگوییم «پدیده‌ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد» مفهوم کدام بیت را انیس جان خود کرده‌ایم و رابطه خداوند با جهان، تا حدی شبیه کدام رابطه است؟

- (۱) به صحرا بنگرم صحرا تو بینم / به دریا بنگرم دریا تو بینم - رابطه مولد برق با جریان برق
(۲) ما عدم‌هاییم و هستی‌های ما / تو وجود مطلق، فانی‌ما - رابطه مولد برق با جریان برق
(۳) ما عدم‌هاییم و هستی‌های ما / تو وجود مطلق، فانی‌ما - رابطه بنا با مسجد
(۴) به صحرا بنگرم صحرا تو بینم / به دریا بنگرم دریا تو بینم - رابطه بنا با مسجد
- ۵۴- فرمودۀ امام علی (ع) در پاسخ یکی از یاران خود که پرسیده بود «آیا از قضای الهی می‌گریزی؟» و امام پاسخ داده بود: «نه، بلکه از قضای الهی به قدر الهی پناه می‌برم» مؤید کدام است؟

- (۱) اختیار انسان از نفس و روح پدید می‌آید و آن نیز وابسته به اراده الهی است و این یک رابطه طولی است.
(۲) بدون پذیرش قضا و قدر الهی هیچ نظامی برقرار نمی‌شود و هیچ زمینه‌ای برای کار اختیاری پدید نمی‌آید.
(۳) قضای الهی متناسب با ویژگی و تقدیر خاص موجود است که اگر فرد تقدیرات و قضاها را بشناسد، دست به انتخاب مناسب‌تری می‌زند.
(۴) اعتقاد به قضا و قدر، مانع تحرک و عمل انسان نیست بلکه چیزی ورای قانونمندی جهان و نظم در آن است.

۵۵- تدبیر استوار الهی برای معاندان و غرق‌شدگان در گناه کدام است و مشمول افراد گرفتار به کدام عبارت شریفه می‌گردد؟

(۱) «فأخذناهم بما كانوا یکسبون» - «یکفروا به»

(۲) «سنستدرجهم من حیث لا یعلمون» - «کذبوا بآیاتنا»

(۳) «سنستدرجهم من حیث لا یعلمون» - «یکفروا به»

(۴) «فأخذناهم بما كانوا یکسبون» - «کذبوا بآیاتنا»

۵۶- در تبیین مفهوم علل طولی که مصداقی از نسبت بین اراده انسان و اراده خداوند است، کدام فرآیند ناظر بر این مطلب است؟

(۱) در مثال نوشتن، قلم، دست، اراده، سیستم عصبی، نفس و روح

(۲) در رویش یک گل، باغبان، خاک، آب، نور و حرارت

(۳) در مثال نوشتن، دست، نوشت‌افزار و کاغذ

(۴) در رویش یک گل، تدبیر باغبان، هدایتگری خداوند و کود و بذر مناسب

۵۷- هر کدام از گزاره‌های زیر به کدام یک از علل پیدایش یک پدیده اشاره دارد؟

- تأثیرگذاری مستقل از یک‌دیگر

- تفاوت نقش‌ها

- گرفتن علیت خود از عامل بالاتر

(۱) عرضی - عرضی - طولی

(۲) عرضی - طولی - طولی

(۳) طولی - طولی - عرضی

(۴) طولی - عرضی - عرضی

۵۸- کدام عناوین، با ثمرات مربوط به خود مناسبت دارند؟

الف) ابتلاء ← تنبیه از باب لطف و رحمت

ب) امداد خاص ← قدم نهادن در راه حق و داشتن نیت پاک

ج) تأثیر اعمال انسان در زندگی او ← افزایش طول عمر با محبت به اقوام

د) سنت‌های الهی ← بینش صحیح ما نسبت به سلامتی و بیماری

(۱) ب - ج (۲) الف - ب (۳) الف - د (۴) ج - د

۵۹- اخلاص در کاربرد دینی به چه معناست و چرا پیامبر اکرم (ص) فرموده‌اند: «نیت مؤمن از عمل او برتر است»؟

(۱) داشتن حسن فاعلی به همراه حسن فعلی - قصد و نیت به منزله روح عمل است و شکل عمل نیز در حکم بدن و کالبد آن روح می‌باشد.

(۲) داشتن حسن فاعلی به همراه حسن فعلی - مهم این است که انسان تلاش کند تا عمل خود را روز به روز برای خداوند خالص‌تر گرداند.

(۳) آمدن حسن فاعلی به دنبال حسن فعلی - قصد و نیت به منزله روح عمل است و شکل عمل نیز در حکم بدن و کالبد آن روح می‌باشد.

(۴) آمدن حسن فاعلی به دنبال حسن فعلی - مهم این است که انسان تلاش کند تا عمل خود را روز به روز برای خداوند خالص‌تر گرداند.

۶۰- در صورت تحقق کدام فرض محال می‌توانیم در اعتقاد به یگانگی خداوند تردید به خود راه دهیم و کدام گروه شایستگی ولایت و

سرپرستی مردم را ندارند؟

(۱) «جعلوا لله شركاء خلقوا كخلقه» - «لا يملكون لانفسهم نفعاً و لا ضرراً»

(۲) «جعلوا لله شركاء خلقوا كخلقه» - «فتشابه الخلق عليهم»

(۳) «يستوى الاعمى و البصير» - «فتشابه الخلق عليهم»

(۴) «يستوى الاعمى و البصير» - «لا يملكون لانفسهم نفعاً و لا ضرراً»

۶۱- «تعداد نفرات، نقش اصلی را در قیام خالصانه برای خداوند ندارد»، این پیام از کدام آیه شریفه بر جان رهرو کلام وحی می‌نشیند؟

(۱) «ألم أعهد إليكم يا بني آدم أن لا تعبدوا الشيطان»

(۲) «و أن اعبدوني هذا صراط مستقيم»

(۳) «قل إنما اعظكم بواحدة...»

(۴) «قل إن صلواتي و نسكي و محيای و مماتي لله رب العالمين»

۶۲- در کلام نبوی نتیجه انجام خالصانه چهل روزه کارها، مؤید چه موضوعی است؟

(۱) طُرُق قوام‌بخش اخلاص، وصول به درجاتی از علم محکم و استوار و بعید از خطا

(۲) طُرُق قوام‌بخش اخلاص، نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های دشمن قسم‌خورده

(۳) ثمرات درخت اخلاص، نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های دشمن قسم‌خورده

(۴) ثمرات درخت اخلاص، وصول به درجاتی از علم محکم و استوار و بعید از خطا

۶۳- آن‌گاه که با خود این‌گونه نجوا می‌کنیم که «ای کاش آن‌کار را انجام نمی‌دادیم»، این گفته با مفهوم کدام‌یک از ابیات زیر به عنوان

نشانه‌های اختیار ارتباط معنایی دارد؟

(۱) هیچ‌گویی سنگ را فردا بیا / ورنمایی من دهم بد را سزا؟

(۲) گر نبودی اختیار این شرم چیست / این دریغ و خجالت و آزر چیست؟

(۳) گفت توبه کردم از جبر ای عیار / اختیار است اختیار است اختیار

(۴) این که فردا این کنم یا آن کنم / خود دلیل اختیار است ای صنم

۶۴- در بیت «سر ارادت ما و آستان حضرت دوست / که هر چه بر سر ما می‌رود ارادت اوست» به ترتیب «ارادت ما» و «ارادت او» بیانگر کدام

مفهوم است و کدام‌یک خاستگاه دیگری است؟

(۱) توحید عملی - توحید در ربوبیت - دومی

(۲) توحید عملی - توحید در ربوبیت - اولی

(۳) توحید در ربوبیت - توحید عملی - دومی

(۴) توحید در ربوبیت - توحید عملی - اولی

۶۵- آفریدگاری خداوند به چه می‌انجامد و چه کسی حق تصرف و تغییر در موجودات را دارد؟

(۱) «و لله ما فی السّماوات و ما فی الارض» - هرکس که مالک چیزی است.

(۲) «و لله ما فی السّماوات و ما فی الارض» - هرکس که تدبیر امور به دست اوست.

(۳) «و لم یکن له کفواً أحد» - هرکس که تدبیر امور به دست اوست.

(۴) «و لم یکن له کفواً أحد» - هرکس که مالک چیزی است.

۶۶- باغبانی که رابطه خود را با خدا بررسی می‌کند و می‌بیند که هم خودش و هم نیرو و توانش از آن خداست، چه چیزی را در می‌یابد و چه

وظیفه‌ای را باید انجام دهد؟

(۱) خداوند بخشی از ولایت و حق تصرف خود را به او واگذار کرده است. - حساب جداگانه باز کردن برای سایر مخلوقات

(۲) خداوند بخشی از ولایت و حق تصرف خود را به او واگذار کرده است. - شکرگزاری از خداوند

(۳) زارع حقیقی و پرورش‌دهنده اصلی زراعت باغبان، خداست. - حساب جداگانه باز کردن برای سایر مخلوقات

(۴) زارع حقیقی و پرورش‌دهنده اصلی زراعت باغبان، خداست. - شکرگزاری از خداوند

۶۷- انسان موحد دشواری‌ها و سختی‌های زندگی را به ترتیب زمینه چه چیزی قرار می‌دهد و بستری برای چه می‌داند؟

(۱) فعالیت اجتماعی - اجرای قوانین الهی

(۲) فعالیت اجتماعی - رشد و شکوفایی

(۳) موفقیت آینده - رشد و شکوفایی

(۴) موفقیت آینده - اجرای قوانین الهی

۶۸- هر یک از عبارتهای «پیدا کردن توفیق توبه» و «آمزش گناهان با توبه» به ترتیب به کدام‌یک از سنت‌های الهی مرتبط است و حاکم شدن

سنت بیان شده در کدام آیه شریفه به دومین آن ارتباط دارد؟

(۱) امداد خاص الهی - تأثیر اعمال انسان در زندگی او - «و لو أنّ اهل القرى آمنوا و اتقوا لفتحنا علیهم برکات ...»

(۲) امداد خاص الهی - سبقت رحمت بر غضب - «من جاء بالحسنة فله عشر امثالها ...»

(۳) سبقت رحمت بر غضب - امداد خاص الهی - «و الّذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا ...»

(۴) سبقت رحمت بر غضب - تأثیر اعمال انسان در زندگی او - «و لو أنّ اهل القرى آمنوا و اتقوا لفتحنا علیهم برکات ...»

۶۹- کدام پیام از آیه مبارکه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» قابل برداشت است؟

- (۱) از آن جا که خداوند پدیدآورنده جهان است، پس تنها مالک و صاحب اختیار آن نیز می باشد.
 - (۲) هرکس که به پروردگاری خداوند اعتقاد داشته باشد، تمایلات خود را در جهت کسب رضای خداوند قرار می دهد.
 - (۳) هرکس حق تصرف و تغییر در جهان هستی را دارد، شایسته است تا تدبیر و پرورش امور جهان را به عهده بگیرد.
 - (۴) از آن جا که خداوند اختیار سود و زیان خود و دیگران را دارد، می تواند ولی و سرپرست دیگران باشد.
- ۷۰- به فرموده قرآن کریم کسانی که زندگی دنیا و تجملات آن را بخواهند، حاصل کارهایشان چگونه است، کدام عبارت قرآنی گویای این حقیقت است؟

- (۱) «در همین دنیا حاصل کارهایشان داده خواهد شد.» - «سنستدرجهم من حیث لا يعلمون»
- (۲) «به واسطه گناه، به تدریج گرفتار عذاب می شوند.» - «كَلَّا نَمُدُّ هَوْلًا وَ هَوْلًا مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ»
- (۳) «در دنیا کم و کاستی نخواهند دید.» - «كَلَّا نَمُدُّ هَوْلًا وَ هَوْلًا مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ»
- (۴) «مشمول امداد و سنت عام الهی می شوند.» - «سنستدرجهم من حیث لا يعلمون»

۷۱- امام علی (ع)، اعتقاد به کدامیک از مراتب توحید را افتخار خود می داند و در این باره چه درخواستی از خداوند دارند؟

- (۱) توحید در خالقیت - قرار دادن محبت خداوند در قلب انسان
- (۲) توحید در ربوبیت - قرار دادن محبت خداوند در قلب انسان
- (۳) توحید در خالقیت - قرار دادن خود به عنوان محبوب خداوند
- (۴) توحید در ربوبیت - قرار دادن خود به عنوان محبوب خداوند

۷۲- امکان بهره برداری از اختیار و انتخاب چگونه به وجود می آید و چرا؟

- (۱) با تبعیت بی قید و شرط از قوه تعقل - عقل انسان به گونه ای خلق شده است که می توان با پیروی از آن به نیازهای اساسی پاسخ داد.
- (۲) با تبعیت بی قید و شرط از قوه تعقل - اگر وقایع جهان قانونمند نبود و همه چیز اتفاقی رخ می داد، انسان نمی دانست باید دست به چه انتخابی بزند.

- (۳) با زندگی در یک جهان قانونمند - اگر وقایع جهان قانونمند نبود و همه چیز اتفاقی رخ می داد، انسان نمی دانست باید دست به چه انتخابی بزند.
- (۴) با زندگی در یک جهان قانونمند - عقل انسان به گونه ای خلق شده است که می توان با پیروی از آن به نیازهای اساسی پاسخ داد.

۷۳- در چه صورت یک موجود غنی بوده و بی نیاز از غیر می باشد؟

- (۱) پدیده ای که خودش ذاتاً موجود باشد. (۲) موجودی که ذات و حقیقتش یکی باشد.
- (۳) موجودی که ذات و وجودش یکی باشد. (۴) پدیده ای که وجودش همواره بوده و خواهد بود.

۷۴- خواندن خداوند با عبارت دعایی «اللَّهُمَّ لَا تَكُنْ لِی تَكْلَفًا إِلَّا بِرِزْقِكَ مِنْ غَيْرِ عِلْمٍ بِرِزْقِكَ» محصول درک عمیق انسان آگاه، از کدام عبارت قرآنی است؟

- (۱) «أَنْ أَعْبُدُنِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»
- (۲) «قُلْ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ»
- (۳) «مَا لِي مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ»
- (۴) «أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ»

۷۵- استهزای نشانه های خداوند در جهان هستی و عطش شدید در رسیدن به تمایلات پست، به ترتیب از خصوصیات کدام دسته از افراد است؟

- (۱) «الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ» - «مَنْ كَثُرَ فِكْرُهُ فِي الْمَعَاصِي»
- (۲) «الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ» - «الَّذِينَ يُجِيبُونَ أَنْ تَشِعَّ الْفَاحِشَةُ»
- (۳) «الَّذِينَ أَسَاءُوا السَّوَاءِ» - «الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ»
- (۴) «الَّذِينَ أَسَاءُوا السَّوَاءِ» - «الَّذِينَ أَسَاءُوا السَّوَاءِ»



۲۰ دقیقه

زبان انگلیسی ۳

دانش آموزان گرامی در صورتی که شما زبان غیر انگلیسی (فرانسه یا آلمانی) آزمون می دهید، سؤال های مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

کل مباحث نیم سال اول
درس ۱ و ۲
صفحه ۱۵ تا صفحه ۵۹

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

- 76- Compared with the adults, the teenagers used a different part of the brain for processing information when they ... asked to see a series of pictures.
1) was 2) have been 3) were 4) have
- 77- The driver, who wasn't paying any attention to the traffic signs, hurt the animals crossing the road, ...?
1) did he 2) was he 3) didn't he 4) wasn't he
- 78- Global warming is the average increase in the Earth's temperature, ... in climate and rainfall patterns.
1) whom cause change 2) which causes changes
3) which cause changes 4) whom causes change
- 79- You can use an electric toothbrush, which removes germs more ... than a traditional one.
1) repeatedly 2) suddenly 3) accidentally 4) effectively
- 80- The board members agreed to give him a ten percent raise as they all knew he was a real
1) treasure 2) entry 3) knowledge 4) mission
- 81- Researchers have found that nearly all the information we need to ... a face is available in lines of the eyebrows, the eyes, and the lips.
1) respect 2) recognize 3) recommend 4) reflect
- 82- The president decided to ... a large amount of money for the study on the coronavirus and finding ways to fight it.
1) experience 2) forgive 3) compile 4) dedicate
- 83- In order to improve your score in ... exams, you must know which word form to use in a specific sentence.
1) oral 2) positive 3) meaningful 4) compound
- 84- We can't continue to imagine that the problem of homelessness doesn't ... in this city.
1) provide 2) regard 3) exist 4) develop
- 85- Parents usually teach their children about moral and religious ..., correct manners, and setting suitable educational goals.
1) quantities 2) principles 3) abbreviations 4) synonyms
- 86- Dr. Jones treats a wide range of medical conditions but often refers his patients to specialists when those patients need ... medical care.
1) distinguished 2) complicated
3) advanced 4) communicative
- 87- After years of research, scientists have ... the virus that is responsible for the disease.
1) recommend 2) identified 3) created 4) translated
- 88- Over the past few decades, the approach to protection of our cultural ... has changed.
1) generation 2) symbol 3) heritage 4) information
- 89- His eyes, which had been filled with fear and horror moments ago, were now clear and almost
1) calm 2) neat
3) attractive 4) useful
- 90- Suddenly I was forty years old, and I was standing in the place where my dreams were to come true.
1) arranged 2) introduced
3) supposed 4) expanded

**PART B: Cloze Test**

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

You've never been worried about overpopulation, ...(91)...? But experts tell us that if it is not brought under control, population growth will cause a serious problem in the world's food supply in a few years. An ...(92)... in population will also take up the space for living on the Earth. Many people are not aware of this problem. Besides, world leaders, ...(93)... must always think about public reaction, find the problem difficult to solve.

Improvement in food production and distribution, however, is something that everybody understands its significance. Likewise, water-saving that is ...(94)... for food production and other human activities ...(95)... by most people, but this growing population will probably never find a balance.

- | | | | |
|----------------------|-----------------|-------------------|------------------|
| 91- 1) has it | 2) haven't you | 3) have you | 4) hasn't it |
| 92- 1) increase | 2) inspiration | 3) instance | 4) installation |
| 93- 1) whereby | 2) who | 3) whom | 4) which |
| 94- 1) fortunate | 2) grateful | 3) touching | 4) necessary |
| 95- 1) is supporting | 2) is supported | 3) are supporting | 4) are supported |

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Americans this year will swallow 15000 tons of aspirin, one of the safest and most effective drugs invented by man. As the most popular medicine in the world today, it is an efficient pain reliever. Its harmful effects are relatively moderate, and it's cheap.

For millions of people who have arthritis, it is the only thing that works. Aspirin, in short, is truly the 20th-century wonder drug. It is also the second-largest suicide drug and is the leading cause of poisoning among children. It has side effects that, although relatively mild, are mainly unrecognized among users.

Even though a German company first sold aspirin in 1899, it has been around much longer than that. Hippocrates, in ancient Greece, understood the medical value of the leaves and tree bark, which today are known to contain salicylates, the chemical in aspirin. During the 19th century, there was a great deal of experimentation in Europe with this chemical. It led to the introduction of aspirin.

96- What is discussed in the first paragraph?

- | | |
|--------------------------------|---------------------------------|
| 1) What aspirin is made of | 2) The advantages of aspirin |
| 3) The side effects of aspirin | 4) The Americans' drug problems |

97- The word "wonder" in paragraph 2 is closest in meaning to

- | | | | |
|------------|------------|--------------|--------------|
| 1) strange | 2) harmful | 3) effective | 4) inventive |
|------------|------------|--------------|--------------|

98- According to the passage, which statement is NOT true?

- 1) Aspirin is the only solution for people with arthritis.
- 2) Aspirin can cause poisoning.
- 3) For the most part, aspirin's side effects go unnoticed.
- 4) The ancient Greeks were the first nation to sell aspirin.

99- According to the passage, the importance of aspirin lies in

- 1) the great variety of ways it can be used effectively
- 2) its side effects which are widely known
- 3) being the major cause of drug poisoning among children
- 4) the fact that millions of people turn to it as their last hope

100- Why does the author mention Hippocrates in paragraph 3?

- 1) To show that the Greeks were largely interested in the use of aspirin
- 2) To emphasize the Greeks' key role in medical discoveries
- 3) To clarify the fact that aspirin had been discovered long before the 19th century
- 4) To make the text more believable



آزمون ۲۶ دی ماه ۹۹

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز‌ی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی	۱	۲	۳	۴	۶	
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۳	۵	۶	
عربی زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۷	
تاریخ	۱	۲	۴	۶	۷	
جغرافیا	۱	۲	۴	۵	۷	
جامعه‌شناسی	۱	۲	۵	۷	۸	
فلسفه	۱	۲	۳	۴	۶	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۱۴۰	مدت پاسخ‌گویی: ۱۳۵ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	۲۰	۱۰۱	۱۲۰	۲۵
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۲۰
	علوم و فنون ادبی (۳) - سؤال‌های آشنا	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	
۴	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۲۰
	عربی، زبان قرآن (۳) - سؤال‌های آشنا	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	
۶	تاریخ (۳)	۲۰	۱۶۱	۱۸۰	۳۰
	جغرافیا (۳)	۲۰	۱۸۱	۲۰۰	
۸	جامعه‌شناسی (۳)	۲۰	۲۰۰	۲۲۰	۲۰
۹	فلسفه دوازدهم	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۲۰
	فلسفه دوازدهم - سؤال‌های آشنا	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

آمار و احتمال
الگوهای خطی
(مدل سازی و دنباله)
صفحه‌های (۵۲ تا ۵۳)

۱۰۱- بر روی دایره‌ای ۹ نقطه متمایز وجود دارد. چند چهارضلعی می‌توان ساخت که این نقاط رئوس آن‌ها باشند؟

(۱) ۱۲۶ (۲) ۸۴ (۳) ۳۶ (۴) ۹۴

۱۰۲- به چند طریق می‌توان از بین ۵ دانش‌آموز یازدهم و ۶ دانش‌آموز دوازدهم، ۵ نفر را برای مسابقه فوتسال انتخاب کرد، به طوری که کاپیتان تیم، فرد مشخصی از پایه دوازدهم و دروازه‌بان تیم، فرد مشخصی از پایه یازدهم باشد؟

(۱) ۸۴ (۲) ۱۱۴ (۳) ۱۳۹ (۴) ۱۶۵

۱۰۳- ارقام ۹,۶,۵,۲,۲,۲ را روی ۶ کارت نوشته‌ایم. با کنار هم قرار دادن این کارت‌ها چند عدد ۶ رقمی می‌توان نوشت به طوری که رقم‌های ۲، یک در میان قرار گرفته باشند؟

(۱) ۸ (۲) ۱۰ (۳) ۱۲ (۴) ۱۶

۱۰۴- به چند طریق می‌توان ۵ پرسش از ۱۰ پرسش آزمونی را برای پاسخ دادن انتخاب کنیم، به طوری که حداکثر ۲ پرسش از ۴ پرسش اول انتخاب شود؟

(۱) ۱۱۸ (۲) ۱۴۲ (۳) ۱۶۸ (۴) ۱۸۶

۱۰۵- از بین ۶ دانش‌آموز پایه دهم، ۷ دانش‌آموز پایه یازدهم و ۸ دانش‌آموز پایه دوازدهم، می‌خواهیم ۳ نفر را به تصادف برای انجام یک کار فرهنگی انتخاب کنیم. پیشامد آن که سه نفر از سه پایه مختلف باشند، چند عضو دارد؟

(۱) ۲۲۴ (۲) ۳۳۶ (۳) ۵۷ (۴) ۱۹

۱۰۶- اگر $P(A \cup B) = 0.75$ ، $P(A') = 0.4$ و A و B دو پیشامد ناسازگار باشند، احتمال آن که B رخ ندهد، کدام است؟

(۱) 0.85 (۲) 0.65 (۳) 0.45 (۴) 0.35

۱۰۷- از بین اعداد مجموعه $\{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9\}$ چند زیرمجموعه چهار عضوی می‌توان انتخاب نمود، به طوری که یک عضو آن عددی زوج و سه عضو دیگر اعداد فرد باشند؟

(۱) ۲۵ (۲) ۳۰ (۳) ۴۰ (۴) ۵۲

۱۰۸- با ارقام ۹, ۸, ۷, ۶, ۴, ۲، چند عدد شش رقمی بدون تکرار ارقام می‌توان نوشت، به طوری که هر ۴ رقم زوج کنار هم نباشند؟

(۱) ۳۹۲ (۲) ۴۸۶ (۳) ۵۷۶ (۴) ۶۲۴

۱۰۹- در جعبه‌ای ۵ لامپ سالم و ۴ لامپ خراب داریم. ۴ لامپ به تصادف برمی‌داریم. با کدام احتمال تعداد لامپ‌های خراب بیشتر از لامپ‌های سالم است؟

(۱) $\frac{1}{6}$ (۲) $\frac{1}{8}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۴) $\frac{1}{2}$

۱۱۰- اگر با ارقام ۰, ۱, ۲, ۳ به طور تصادفی یک عدد سه رقمی بسازیم، چقدر احتمال دارد این عدد زوج باشد؟ (تکرار ارقام مجاز نیست).

(۱) $\frac{2}{9}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{5}{9}$ (۴) $\frac{1}{3}$

محل انجام محاسبات



۱۱۱- خانواده‌ای دارای سه فرزند است. اگر A پیشامد آن باشد که تعداد فرزندان دختر کمتر از پسر و B پیشامد آن باشد که هیچ‌یک از دو فرزند اول پسر نباشد، آن‌گاه نسبت $n(A)$ به $n(B)$ کدام است؟

$$(1) \frac{1}{2} \quad (2) 2 \quad (3) \frac{3}{4} \quad (4) \frac{4}{3}$$

۱۱۲- پنج پرچم مختلف را به ۵ میله با شماره‌های ۱ تا ۵ نصب کرده‌ایم. چنانچه این پرچم‌ها به طور تصادفی کنار هم قرار گیرند، احتمال این‌که میله پرچم‌ها با شماره‌های زوج در مکان‌های زوج قرار بگیرند، کدام است؟

$$(1) \frac{1}{5} \quad (2) \frac{1}{10} \quad (3) \frac{1}{9} \quad (4) \frac{1}{4}$$

۱۱۳- یک تاکسی دارای ۵ سرنشین است. احتمال آن‌که هر ۵ نفر دقیقاً در یک روز (شنبه، یکشنبه، ...) از هفته متولد شده باشند، کدام است؟

$$(1) \left(\frac{1}{7}\right)^5 \quad (2) \left(\frac{1}{7}\right)^4 \quad (3) \left(\frac{1}{5}\right)^4 \quad (4) \left(\frac{1}{5}\right)^7$$

۱۱۴- خانواده‌ای دارای ۵ فرزند است، احتمال آن‌که حداقل دو فرزند خانواده دختر باشد، کدام است؟

$$(1) \frac{7}{32} \quad (2) \frac{5}{32} \quad (3) \frac{11}{16} \quad (4) \frac{13}{16}$$

۱۱۵- تیم فوتبالی شامل ۵ دانش‌آموز کلاس اول، ۷ دانش‌آموز کلاس دوم و ۸ دانش‌آموز کلاس سوم است. اگر بخواهیم از بین این نفرات، دو نفر را به تصادف به عنوان نماینده انتخاب کنیم، با کدام احتمال این دو نفر هم‌کلاس نیستند؟

$$(1) \frac{37}{75} \quad (2) \frac{56}{87} \quad (3) \frac{112}{179} \quad (4) \frac{131}{190}$$

۱۱۶- دامنه میان چارکی داده‌های ۳۱، ۱۰، ۶، ۱۱، ۷، ۱۳، ۲۱، ۲۸، ۱۹، ۵، ۱۷، ۲۹ کدام است؟

$$(1) 16 \quad (2) 16/5 \quad (3) 17 \quad (4) 17/5$$

۱۱۷- در یک نمودار دایره‌ای، زاویه مرکزی دسته اول ۶ برابر زاویه مرکزی دسته دوم است. اگر فراوانی مطلق دسته دوم ۲۴ باشد، فراوانی مطلق دسته اول کدام است؟

$$(1) 144 \quad (2) 124 \quad (3) 169 \quad (4) 36$$

۱۱۸- در کدام گزینه، دامنه تابع (مدل ریاضی) زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی است؟

- (۱) سرعت لحظه‌ای یک دوندۀ در دو سرعت
(۲) مساحت مربعی به ضلع x
(۳) میانگین دمای هوای تهران در هر روز از ماه مهر
(۴) محیط دایره‌ای به شعاع x

۱۱۹- در الگوی مثلث خیام، اگر a_n مجموع ارقام سطر n ام باشد، رابطه بازگشتی بین a_n و a_{n+1} به کدام صورت است؟

$$(1) a_{n+1} = 2a_n \quad (2) a_{n+1} = a_n^2$$

$$(3) a_{n+1} = a_n + n \quad (4) a_{n+1} = a_n + 2n$$

۱۲۰- در الگوی مثلث خیام، اختلاف مجموع عددهای سطر پنجم و سطر چهارم کدام است؟

سطر اول:	۱			۵۶ (۱)
سطر دوم:	۱	۱		۲۴ (۲)
سطر سوم:	۱	۲	۱	۱۶ (۳)
				۸ (۴)

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقهفصل‌های یکم و دوم
صفحه‌های ۶۵ تا ۶۸

۱۲۱- توضیح کدام گزینه درباره «ملک‌الشعراى بهار» نیست؟

- (۱) در سبک خراسانی و با زبانی حماسی شعر می‌سرود و با ادبیات کهن آشنایی داشت.
- (۲) از آثار او می‌توان به تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران، سبک‌شناسی، تاریخ تطوّر نظم فارسی اشاره کرد.
- (۳) وی در زمینه روزنامه‌نگاری و سیاست نیز فعالیت داشت و سردبیر روزنامه «مجلس» بود.
- (۴) بیت «من نگویم که مرا از قفس آزاد کنید / قفسم برده به باغی و دلم شاد کنید» سرآغاز یکی از سروده‌های اوست.

۱۲۲- توضیح مقابل کدام روزنامه دوره بیداری نادرست است؟

- (۱) قرن بیستم: عشقی در این روزنامه به افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان پرداخت.
- (۲) نسیم شمال: روزنامه‌ای که به مدیریت و نویسندگی سید اشرف‌الدین گیلانی در رشت منتشر می‌شد.
- (۳) بهار: نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شد که در سال‌های مشروطه به وسیله میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی منتشر شد.
- (۴) سروش: روزنامه‌ای بود که دهخدا در استانبول به کمک میرزا جهانگیرخان منتشر کرد.

۱۲۳- معنای کدام واژه‌ها درست است؟

- | | | | |
|-----------------------|----------------|------------------|------------------|
| (الف) واقف: برپاکننده | (ب) لقا: دیدار | (ج) مجمره: اسفند | (د) شمایل: اطوار |
| (ه) حاشا: هرگز | (و) نطع: زمین | (ز) بستد: مرجان | (ح) ناقه: شتر |
| (ا) ب، ه، ز، ح | (ب) ج، د، و، ز | (۳) الف، ه، و، ح | (۴) ب، ج، د، ح |

۱۲۴- با توجه به ابیات زیر، کدام ویژگی از منظر سبک‌شناسی نادرست است؟

- «از ملک ادب حکم‌گزاران همه رفتند / شو بار سفر بند که یاران همه رفتند»
 آن گرد شتابنده که در دامن صحراست / گوید چه نشینی که سواران همه رفتند»
 داغ است دل لاله و نیلی است بر سرو / کز باغ جهان لاله‌عذاران همه رفتند»

- (۱) استفاده از آرایه‌های تشبیه و استعاره
- (۲) نبود واژگان و اصطلاحات فرنگی در شعر
- (۳) سادگی و روانی زبان و قابل فهم بودن آن
- (۴) غلبه استفاده از واژگان عربی بر فارسی

۱۲۵- کدام بیت فاقد آرایه «تلمیح» می‌باشد؟

- (۱) شود ز گوشه‌نشینی فزون رعونت (بلاغت) نفس
 - (۲) به سیم قلب نگیرند صائب از اخوان
 - (۳) آن زمان مهر تو می‌جست که پیمان می‌بست
 - (۴) آمد از تاب و تبم جان به لب ای کاش که جانان
- سگ نشسته ز استاده سرفرازتر است
 در این زمانه عزیزى اگر شود پیدا
 جان من با گره زلف تو در عهد الست
 با دم عیسویم این دم آخر به سر آید

۱۲۶- کدام بیت «فاقد» تلمیح و دارای «تشبیه و تضاد» است؟

- | | |
|-----------------------------------|---------------------------------------|
| دردی نیافتی ز چه درمان طلب کنی | (۱) زخمی نخوردی از چه کنی مرهم التماس |
| و انفاس عیسوی از دم رهبان طلب کنی | (۲) آیی به دیر و روی بگردانی از حرم |
| وانگه فضای عالم ایمان طلب کنی | (۳) در تنگنای کفر فروماندهای هنوز |
| گر زانکه آب چشمه حیوان طلب کنی | (۴) همچون خضر ز تیرگی نفس در گذر |

۱۲۷- آرایه‌های مقابل همه ابیات درست است؛ به‌جز:

- | | |
|--|---------------------------------------|
| نه که هرکس که گرفتار تو شد آزاد است (تضاد، تکرار) | (۱) گفته‌ای نیست گرفتار مرا آزادی |
| دیدن روز و شب اعمی (کور) مادرزاد است (تناقض، لف و نشر) | (۲) چشم زاهد به شناسایی سرّ رخ و زلف |
| خاصه اکنون که گلستان ارم شداد است (تلمیح، جناس) | (۳) خیز و از شعله می آتش نمرود افروز |
| وای بر خانه پرهیز که بی‌بنیاد است (مراعات نظیر، تشبیه) | (۴) سیل کهسار خم از میکده در شهر فتاد |

۱۲۸- کدام بیت با «امشب به راستی شب ما روز روشن است» هم‌وزن است؟

- | | |
|-------------------------------------|---|
| رمزی چنان که دانی رازی چنان که دانم | (۱) گر گوش هوش داری بشنو که باز گویم |
| بر جان خویش دشمن جان را گزیده‌ام | (۲) عشقش به جان خریدم و قصدم به جان کند |
| نقش امید از رخ مراد بشویم | (۳) بخت ز من دست شست شاید اگر من |
| وگر نفس کشم افگار می‌شود چه کنم | (۴) دلم ز پاس نفّس تار می‌شود چه کنم |

۱۲۹- اختیار شاعری «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» در کدام مصراع دیده می‌شود؟

- | | |
|--|-------------------------------------|
| (۱) ساقی بیار آن جام می مطرب بزن آن ساز را | (۲) ساقی اگر باده از این خم دهد |
| (۳) ساقی بده آن کوزه یاقوت روان را | (۴) ساقی بیار جامی کز زهد توبه کردم |

۱۳۰- کدام مورد در رابطه با بیت «مباش در پی آزار و هر چه خواهی کن / که در شریعت ما غیر از این گناهی نیست» نادرست است؟

- (۱) این بیت، فاقد «ردیف» است.
- (۲) وزن بیت «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن» است.
- (۳) بیت، فاقد اختیار «تغییر کمیت مصوت‌ها» است.
- (۴) در این بیت یک بار از اختیار «حذف همزه» استفاده شده است.

علوم و فنون ادبی (۳) - سؤال‌های آشنا

فصل‌های یکم و دوم
صفحه‌های ۶۵ تا ۶۸

۱۳۱- هنر فروغی بسطامی در چیست و سرمشق کار او چه کسانی هستند؟

- (۱) قصیده‌سرایی - شاعران سبک عراقی
(۲) قصیده‌سرایی - شاعران سبک خراسانی
(۳) غزل‌سرایی - شاعران سبک عراقی
(۴) غزل‌سرایی - شاعران سبک خراسانی

۱۳۲- چه کسی برای اولین بار در ایران به نوشتن نمایش‌نامه پرداخت و زبان این نمایش‌نامه‌ها چگونه بود؟

- (۱) میرزا آقا تبریزی - ساده و روان
(۲) میرزا آقاخان کرمانی - موزون و عوام‌فهم
(۳) عبدالرحیم طالبوف - دشوار و متکلف
(۴) زین‌العابدین مراغه‌ای - ساده و روان

۱۳۳- در همه ابیات به‌جز بیت گزینه ... آرایه تضمین به‌کار رفته است.

- (۱) صائب این آن غزل حافظ شیراز که گفت
مژده ای دل که مسیحا نفسی می‌آید
(۲) به شهر عشق منم شهریار و چون حافظ
منم که شهره شهرم به عشق ورزیدن
(۳) نغمه حافظ شنو ز خامه صائب
چند نشینی که خواجه کی به درآید
(۴) به فکر صائب از آن می‌کنند رغبت خلق
که یاد می‌دهد از طرز حافظ شیراز

۱۳۴- در کدام یک از گزینه‌های زیر تمام آرایه‌های «لف و نشر- تشبیه - تضاد» موجود است؟

- (۱) در کنار من ز گرمی بر کناری ای دریغ
وصل و هجران و غم و شادی به هم باشد مرا
(۲) زلف را به رخ افشان کرد و صبح ما تاریک
کفر را تماشا کن کاو حجاب ایمان شد
(۳) از دشمن و از دوست گریزیم و عجب نیست
سرگشته نسیم از گل و از خار گریزد
(۴) منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش
من انس به سرو و گل و بادام گرفتم

۱۳۵- آرایه‌های «تلمیح، جناس همسان، مراعات‌نظیر» در کدام گزینه وجود دارد؟

- (۱) مقیم طور محبت ز شوق باز نداند
شعاع آتش مهر از فروغ نور تجلی
(۲) چه شیرین گفت خسرو این عبارت
که نبود وصل شیرین بی‌مرارت
(۳) ای دمت عیسی دم از دوری مزن
من غلام آنکه دوراندیش نیست
(۴) ز بوی پیرهنت زنده می‌شود دل مرده
چه حکمت است در این بوی پیرهنت که تو داری

۱۳۶- وزن عروضی بیت «چون اشکم از دو دیده کجا می‌روی که تو / چون داغ عشق در جگرم جا گرفته‌ای» کدام است؟

- (۱) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن
(۲) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع
(۳) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن
(۴) مستفعل فاعلات مستفعل

۱۳۷- بیت کدام گزینه متشکل از پایه‌های آوایی ناهمسان است؟

- (۱) شاهدان گر دلبری زین سان کنند / زاهدان را رخنه در ایمان کنند
(۲) دلا دیدی که آن فرزانه فرزند / چه دید اندر خم این طاق رنگین
(۳) لطف خدا بیش‌تر از جرم ماست / نکته سر بسته چه دانی خموش
(۴) گنج در آستین و کیسه تهی / جام گیتی‌نما و خاک رهیم

۱۳۸- در بیت «در خرابات طریقت ما به هم منزل شویم / کاین چنین رفته است در عهد ازل تقدیر ما» از کدام اختیارات زبانی استفاده شده است؟

- (۱) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند
(۲) حذف همزه - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه
(۳) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - حذف همزه
(۴) دو بار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

۱۳۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) اهریمن استبداد، آزادی ما را کشت / نه صبر و سکون جایز، نه حوصله باید کرد
(۲) عمرها در طلب شاهد آزادی و عدل / سر قدم ساخته تا ملک فنا تاخته‌ایم
(۳) بندگان را نبود جز غم آزادی و من / پادشاهی کنم از بنده خویشم خوانی
(۴) هر سر به هوای سر و سامانی و ما را / در دل به جز آزادی ایران هوسی نیست

۱۴۰- در همه ابیات به‌جز بیت گزینه ... به درون مایه‌های شعر عصر بیداری اشاره شده است.

- (۱) آزادی اگر می‌طلبی غرقه به خون باش / کاین گلبن نواخته بی‌خار و خسی نیست
(۲) طالبان عدل و قانون را ز مرگ اندیشه نیست / از برای آن‌که آب زندگانی خورده‌اند
(۳) حق دهقان را اگر ملاک، مالک گشته است / از کفش بی‌آفت تأخیر می‌باید گرفت
(۴) قسمت ما نیست از صبح وطن جز تیرگی / چشم ما از سرمه شام غریبان روشن است

درس‌های (۲۰)
صفحه‌های (۳۶ تا)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳)

■ عَيْنُ الْأَصْحَاحِ وَالْأَدَقُّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۴۱ - ۱۴۴)

۱۴۱- «أَيُّهَا الشَّبَابُ! عَلَّمْتَنِي الْحَيَاةَ أَنْ أُنْسِيَ ذِكْرِيَّاتِ الْمَاضِي وَالْآلَامَ وَأَنْظُرَ لِلْأَمَامِ بِقَلْبٍ قَدْ مَلَأْتَهُ الْأَمَالَ!»: ای جوانان! ...

- (۱) زندگی به من آموخت خاطرات و دردهای گذشته را فراموش کنم و با قلبی پر از آرزوها به جلو نگاه کنم!
- (۲) از زندگی یاد گرفتم که خاطره‌های پیشین و دردها را از یاد ببرم و با دلی که مملو از امیدها شده، به پیش رو نگاه کنم!
- (۳) زندگی به من یاد داد که خاطرات گذشته و دردها را فراموش کرده و با قلبی که آرزوها آن را پر کرده‌اند، به جلو بنگرم!
- (۴) از زندگی آموختم که باید خاطره‌های گذشته و رنج‌ها را از یاد برده و با دلی که امیدها آن را پر می‌کنند، به جلو نگاه کنم!

۱۴۲- «يُوَكِّدُ فِي الرَّسَائِلِ الَّتِي أَرْسَلْتُ عِبْرَ الْإِنْتَرْنِتِ عَلَى عَدَمِ إِقَامَةِ الْحَفَلَاتِ وَالْإِجْتِمَاعَاتِ بِسَبَبِ فَيْرُوسِ كُورُونَا!»:

- (۱) نامه‌هایی که اینترنتی ارسال می‌شود، به عدم برگزاری جشن و تجمعات به سبب ویروس کرونا تأکید می‌کنند!
- (۲) در نامه‌هایی که به صورت اینترنتی فرستاد، به برگزار نکردن جشن‌ها و اجتماعات به سبب کرونا تأکید می‌کند!
- (۳) در نامه‌هایی که از طریق اینترنت فرستاده شد، به برگزار نکردن جشن‌ها و تجمعات به خاطر ویروس کرونا تأکید می‌گردد!
- (۴) از راه اینترنت نامه‌هایی ارسال کرد که در آن به برگزار نشدن جشنواره‌ها و گردهمایی‌ها به دلیل ویروس کرونا تأکید می‌شود!

۱۴۳- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (۱) نَصِيدُ الْحَوْتِ لِاسْتِخْرَاجِ الزَّيْتِ مِنْ كَبِدِهِ! نهنگ را برای خارج کردن روغن از کبدش شکار می‌کنیم!
 - (۲) قَدْ أَذْكَرُ اللَّهُ فِي الصَّعَابِ وَهُوَ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ! در سختی‌ها گاهی خدا را یاد می‌کنم در حالی که او اجابت‌کننده درخواست‌هاست!
 - (۳) مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْجَحَ فِي عَمَلِهِ فَعَلِيهِ أَنْ يَقُومَ بِهِ وَحِيدًا! هرگاه کسی بخواهد در کارش موفق شود، به تنهایی به آن اقدام می‌کند!
 - (۴) إِنَّ الْمَذْنِبَ يَدْخُلُ النَّارَ وَهُوَ بِيَكِي! بی‌گمان گناهکار وارد آتش می‌شود در حالی که گریه می‌کند!
- ۱۴۴- «بِرْخِي إِخْتِرَاعَاتٍ تَأْتِيرِي فِي سَادَةِ سَاوِي كَارِهَائِي دَشْوَارِ نَدَاثَتَهَانْدَا!»:

- (۱) لَمْ يَكُنْ لِبَعْضِ الْإِخْتِرَاعَاتِ تَأْتِيرٌ فِي تَسْهِيلِ الْأَعْمَالِ الصَّعْبَةِ!
- (۲) هُنَاكَ إِخْتِرَاعَاتٌ لَمْ تَكُنْ مُؤَثِّرَةً فِي تَسْهِيلِ الْأَعْمَالِ الصَّعْبَةِ!
- (۳) مَا كَانَ لِبَعْضِ الْإِخْتِرَاعَاتِ تَأْتِيرٌ لِتَسْهِيلِ صَعَابِ الْأُمُورِ!
- (۴) لَا تَأْتِيرُ لِبَعْضِ الْإِخْتِرَاعَاتِ فِي تَسْهِيلِ صَعَابِ الْأُمُورِ!

■ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَالْتَحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (۱۴۵ و ۱۴۶)

۱۴۵- ﴿وَلَا يَحْزُنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا﴾

- (۱) قول: اسم - مفرد مذکر - معرب - معرفة / مبتدأ و مرفوع والجملة اسمية
- (۲) العِزَّة: اسم - مفرد مؤنث - معرب - معرّف بآل / اسم إنّ المُشَبَّهةُ بالفعل و خبرها: جميعاً
- (۳) الله: اسم - مفرد مذکر - معرب - معرفة / مجرور بحرف الجرّ؛ لله: جارّ و مجرور و خبر، مبتدؤه: قول
- (۴) لا يحزن: فعل مضارع - مجرّد ثلاثي (حروفه الأصلية: ح ز ن) - معلوم / فعل و مفعوله: ضمير الكاف

۱۴۶- «نبني مُختَبِراً صَغِيراً لَنُجْرِي فِيهِ تِجَارِينَا!»

- (۱) صغيراً: مفرد مذکر - على وزن: فَعِيل، حروفه الأصلية: ص غ ر - معرب / حال و منصوب
 - (۲) مُختَبِراً: اسم - مفرد مذکر - مأخوذ من مادة: خ ت ر - مبني / مفعول أو مفعول به و منصوب
 - (۳) نُجْرِي: للمتکلم مع الغير - مزيد ثلاثي (مصدره على وزن «إفعال») - معلوم / فعل و مفعوله: «تجارب»
 - (۴) نبني: فعل مضارع - للمتکلم مع الغير - مجرد ثلاثي - متعدّ / فعل و فاعل؛ و حرف التّون للوقاية؛ الجملة فعلية
- ۱۴۷- عَيْن ما نرجو وقوعه:

- (۱) كان العجوز يقول ليت أيام المدرسة تُرجع لي يوماً!
- (۲) ينظر الفلاح إلى السماء لعلّ الغيوم تُنزل أمطارها!
- (۳) فقدنا فرصة قيمة في الماضي لن نراها مرة أخرى!
- (۴) ﴿ و يقول الكافر يا ليتني كنتُ تُراباً ﴾ !

۱۴۸- « إِنْ لَا تَقْبَلُوا إِلَّا تَتْرَكُوا الْمُحَاوَلَةَ تَفْشَلُوا و اعْلَمُوا لَا نَجَاحَ دُونَ تَعَبٍ! »؛ عَيْن الصّحیح عن أنواع «لا» على التّرتیب:

- (۱) ناهية - ناهية - نافية للجنس
- (۲) نافية - نافية - نافية للجنس
- (۳) ناهية - نافية - نافية
- (۴) نافية - نافية - ناهية

۱۴۹- أَيُّ جَوَابٍ لَا يُنَاسِبُ هَذَا السُّؤَالَ؟ « كَيْفَ تُعَالِجُ المَرَضِي المُصَابِينَ بِفِيروس كوروننا؟! »

- (۱) تُعَالِجُ المَرَضِي فِي المُسْتَشْفَى و هِيَ تَعْبَةٌ مِنْ عَمَلِهَا الصَّعْبُ!
- (۲) تُعَالِجُ المَرَضِي المُصَابِينَ بِهَذَا المَرَضِ مَحْزُونَةً عَلَى صِحَّتِهِمْ!
- (۳) أَعَالِجُ المَرَضِي مُسْتَعِيناً بِالحُبُوبِ و الأَشْرِيَةِ الَّتِي كَتَبَهَا الطَّبِيبُ!
- (۴) أَعَالِجُ المَرَضِي و أَسْعَى عَلَى إِسْتِعَادَةِ سَلَامَتِهِمْ و مَعْنَوِيَّاتِهِمْ كَثِيراً!

۱۵۰- عَيْنِ الحَالِ جَمَلَةٌ تَدُلُّ عَلَى الإِسْتِمْرَارِ:

- (۱) رَأَيْتُ مُؤْمِناً فِي مَسْجِدٍ لَا يَشْعُرُ بِالْيَأْسِ!
- (۲) فِي الغُرْفَةِ شَاهَدْتُ أَوْلَئِكَ المَوْظَّفِينَ مُجَدِّينَ فِي أَعْمَالِهِمْ!
- (۳) رَأَيْتُ الطَّالِبَ المَوْدَّبَ فِي السَّاحَةِ و هُوَ يَحْمِلُ مَحْفَظَةً جَمِيلَةً!
- (۴) سَافَرْتُ إِلَى مَدِينَةٍ إِحْدَى صَدِيقَاتِي و هِيَ قَدْ وَصَفَتْهَا مِنْ قَبْلِ!

■ عَيْنُ الْأَصْحَحِ وَ الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۱۵۱ - ۱۵۵)

۱۵۱- «يَقُولُ أَحَدُ مُعَلِّمِينَا: يَفْتَخِرُ بِنَسَبِهِ مَنْ لَا يَمْلِكُ شَيْئًا آخَرَ يَفْتَخِرُ بِهِ أَمَامَ النَّاسِ!»:

- (۱) یکی از آموزگاران ما می‌گوید: هر کس مالک چیزهای دیگر نباشد تا به آن مقابل دیگران افتخار کند، به نسب خویش فخر می‌فروشد!
- (۲) نخستین معلم ما می‌گوید: آن‌که چیزی دیگر ندارد که به وسیله آن در برابر مردم افتخار نماید، به اصل و نسب خود افتخار می‌کند!
- (۳) یکی از آموزگارانمان می‌گوید: کسی به اصل خویش افتخار می‌کند که چیز دیگری ندارد که در برابر مردم به آن افتخار کند!
- (۴) یکی از معلمین ما می‌گوید: کسی باید به اصل خود افتخار کند که چیز دیگری نیست که در مقابل مردم به آن افتخار کند!

۱۵۲- «مَا يَزِيدُ صَبْرَنَا فِي أُمُورٍ لَا طَاقَةَ لَنَا بِهَا، هُوَ الْإِيمَانُ بِاللَّهِ!»:

- (۱) صبر ما در کارهایی که طاقتش در ما نیست، زیاد نمی‌شود، بلکه آن در ایمان به الله است!
- (۲) آنچه صبر ما را در اموری که هیچ توانی برای آنها نداریم، می‌افزاید، همان ایمان به الله است!
- (۳) صبر در کارهایی که توان آنها در ما نیست قدرت ما را زیاد نمی‌کند، بلکه آن ایمان به خداست!
- (۴) چیزی که صبر ما را می‌افزاید، اموری است که هیچ طاقت آن را نداریم که همان ایمان به خداست!

۱۵۳- «هُوَ لَاءَ الرَّجَالِ يَعْمَلُونَ عَلَى تَطْوِيرِ صِنَاعَةِ الْبِلَادِ مُجَدِّينَ لِأَنَّ مُسْتَقْبِلَ الْبِلَادِ سَيَكُونُ بِأَيْدِيهِمْ!»:

- (۱) این مردان برای بهبود صنعت کشور تلاش می‌کنند چون آینده کشور به دست آنان داده خواهد شد!
- (۲) این مردان با تلاش برای بهبود صنعت کشور کار می‌کنند زیرا آینده کشور به دستان ایشان خواهد بود!
- (۳) این‌ها مردانی‌اند که برای پیشرفت صنعتی کشور کار می‌کنند زیرا آینده کشور به دستانشان خواهد بود!
- (۴) اینان مردانی هستند که تلاشگرانه صنعت کشور را پیشرفت می‌دهند چون آینده آن به دستانشان است!

۱۵۴- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) لَا أُسْتَطِيعُ أَنْ أُنْسِيَ الْمَشَقَّاتِ الَّتِي تَحَمَّلْتُهَا فِي حَيَاتِي!؛ نمی‌توانم سختی‌هایی را که در زندگی‌ام تحمل می‌کنم، فراموش نمایم!
- (۲) أَخْبَرْنَا آبَاؤُنَا عَنْ تَجَارِبِهِمْ الْقِيَمَةَ طَوَالَ الْحَيَاةِ!؛ پدرانمان را از تجربه‌های ارزشمندشان در طول زندگی آگاه کردیم!
- (۳) لَمَّا بَلَغْتَ الشَّبَابَ كَأَنَّكَ وَصَلْتَ إِلَى قِمَّةِ الْجَبَلِ!؛ وقتی به جوانی رسیدی گویی که به قله کوه رسیده‌ای!
- (۴) كُنْتُ جَلَسْتُ حَزِينَةً وَ لَا أَتَوَّجَّهُ أَنْ أُمِّي كَانَتْ تَتَادِينِي غَضْبَانَةً!؛ با ناراحتی نشسته بودم و متوجه نشدم که مادرم با عصبانیت مرا صدا می‌زد!

۱۵۵- عَيْنُ مَا يُنَاسِبُ مَفْهُومَ الْبَيْتِ: «أَتَزَعَمُ أَنَّكَ جَرِمٌ صَغِيرٌ / وَ فَيَاكَ أَنْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ»

- (۱) لَوْ عَلِمَ النَّاقِصُ بِنَقْصِهِ لَكَانَ كَامِلًا!
- (۲) اللِّسَانُ جَرِمٌ صَغِيرٌ وَ جُرْمُهُ كَبِيرٌ!
- (۳) الْإِنْسَانُ عَالِمٌ مُعَقَّدٌ لَيْسَ أَبْوَابُهُ مَعْلُومَةٌ!
- (۴) مَعْرِفَةُ النَّفْسِ أَنْفَعُ الْمَعَارِفِ!

١٥٦- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

(١) لِكُلِّ اخْتِرَاعٍ عِلْمِيٍّ وَ ابْتِكَارٍ وَجْهَانٌ،

(٢) وَجْهٌ نَافِعٌ وَ وَجْهٌ مُضِرٌّ،

(٣) وَ عَلَى الْإِنْسَانِ الْعَاقِلِ أَنْ يَسْتَفِيدَ مِنَ الْوَجْهِ النَّافِعِ،

(٤) وَ يَبْتَغِدَ عَنِ الْوَجْهِ الْمُضِرِّ فِي حَيَاتِهِ!

١٥٧- عین الصحیح في الإعراب و التحليل الصرفي: «ولدي! عاشِر من يجالسونَ العلماء و يشاورونهم!»

(١) عاشِر: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي - متعدِّ / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية

(٢) العلماء: اسم - جمع تكسير (مفرد: العالم؛ مذکر) - اسم فاعل - معرّف بأل / فاعل و مرفوع

(٣) يشاورون: فعل مضارع - مزيد ثلاثي (من باب مفاعلة) - معلوم (= مبني للمعلوم) / مفعوله ضمير «هم»

(٤) يجالسون: فعل مضارع - جمع مذکر غائب - من مصدر «جُلوس» / مع فاعله جملة فعلية؛ خبر و مبتدؤه: «من»

١٥٨- عین من الحروف المشبهة بالفعل ما يربط الجملتين ببعض:

(١) «إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ»

(٢) «... قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

(٣) كَأَنَّ السَّمَاءَ بَحْرٌ تَوْجَدُ فِيهِ أَنْوَاعٌ مِنَ الْأَسْمَاقِ!

(٤) قَالَ رَجُلٌ مَعْمَرٌ: يَا لَيْتَ الشَّبَابَ يَعُودُ لَنَا يَوْمًا!

١٥٩- عین الخطأ في عمل الحروف المشبهة بالفعل:

(١) لَيْتَ بَيْنَنَا مَجْدِينَ فِي الْعَمَلِ! (٢) إِنَّهُ تَحْمَلُ صَعُوبَاتِ الْحَيَاةِ فَيَسِينُج!

(٣) إِنَّ الْمَرْأَةَ الْحَاضِرَةَ مَتْخَلِّقَةٌ بِالْفَضَائِلِ! (٤) كَأَنَّ طَالِبَتِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةَ فَائِزَتَيْنِ!

١٦٠- عین الخطأ للفرغ لإيجاد الحال: «بلغتُ قَمَّةَ أَحَدِ الْجِبَالِ فِي مَدِينَتِنَا . . . إِلَى الْغَابَةِ!»

(١) نَاطِرًا (٢) نَاطِرَةً (٣) وَأَنَا أَنْظُرُ (٤) وَأَنَا نَاطِرًا

درس‌های (۱ تا ۶)
صفحه‌های (۲ تا ۹)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (مجموع دروس تاریخ و جغرافیا): ۳۰ دقیقه

تاریخ (۳)

۱۶۱- کدام ویژگی در آثار تاریخ‌نگاری سنتی کمتر به چشم می‌خورد؟

- (۱) توجه و اهتمام به ثبت وقایع شاهان
(۲) تألیف آثار با تأکید بر خصوصیات ادبی
(۳) کتابت امور شاهان با زبان تملق و مدح
(۴) تبعیت از سبک نگارشی دشوار و سخت

۱۶۲- کدام‌یک از مورخان زیر، در انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی، عبارت زیر را به کار برده است؟

«تاریخ‌نگار را لازم است که فرشته را دیو نخواند و دیو را فرشته نداند...»

- (۱) خاوری‌شیرازی
(۲) میرزا محمدجعفر خورموجی
(۳) محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه
(۴) میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده

۱۶۳- در دوره معاصر کدام عامل به ترویج و توسعه روش پژوهش علمی تاریخ در ایران کمک شایانی کرد؟

- (۱) ترجمه و نشر کتاب‌ها و مقالات علمی فراوان
(۲) تأسیس دانشگاه و رواج آموزش تاریخ به عنوان یک رشته علمی در دوره معاصر
(۳) بهره‌گیری از نتایج تحقیقات علمی چون باستان‌شناسی و زبان‌شناسی در مطالعه تاریخ
(۴) ایجاد مراکز تاریخی و نشریات تخصصی در حوزه مطالعات تاریخی

۱۶۴- کدام شهرها در دوره کریم‌خان زند، به مراکز مهم تجارت داخلی و خارجی تبدیل شدند؟

- (۱) بندر بوشهر و شیراز
(۲) بندرعباس و شیراز
(۳) اصفهان و بندرعباس
(۴) اصفهان و بندر بوشهر

۱۶۵- به موجب کدام اقدام دولت انگلستان، ملکه انگلستان به امپراتریس هند و بریتانیا ملقب شد؟

- (۱) تأسیس کمپانی هند شرقی در هندوستان
(۲) سرکوب شورش سربازان هندی
(۳) تصرف بخش‌هایی از سرزمین هند
(۴) دست‌اندازی بر سرزمین‌های مجاور هند

۱۶۶- در آستانه انقلاب فرانسه، کدام‌یک از روشنفکران این کشور بر اهمیت انتخابات تأکید می‌کرد؟

- (۱) روسو
(۲) مونتسکیو
(۳) کرامول
(۴) ولتر

۱۶۷- کدام صدراعظم دوره قاجار، نقش مؤثری در ترغیب ناصرالدین شاه به اخذ تمدن اروپایی داشت؟

- (۱) میرزا تقی‌خان امیرکبیر
(۲) میرزا حسین‌خان سپهسالار
(۳) میرزا ابوالقاسم قائم‌مقام فراهانی
(۴) ابراهیم‌خان کلانتر

۱۶۸- مهم‌ترین وظیفه مستوفیان در دوره قاجار در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) رسیدگی به تخلفات و جرایم سیاسی
(۲) ثبت، بایگانی و نگهداری اسناد دولتی
(۳) نظارت بر املاک دیوانی و سلطنتی
(۴) تنظیم مسائل مربوط به امور خارجه

۱۶۹- کدام‌یک از قراردادهای زیر، در اوایل دوره قاجار میان دولت ایران و انگلستان به امضا رسید؟

- (۱) پاریس
(۲) گلداسمیت
(۳) آخال
(۴) مفصل

۱۷۰- کدام گزینه در ارتباط با عهدنامه فین‌کنشتاین درست است؟

- (۱) پس از امضای این عهدنامه، هیئتی نظامی از فرانسه برای تعلیم و تجهیز سپاه به ایران آمد.
(۲) به موجب مفاد این معاهده، امتیازات اقتصادی متعددی به دولت فرانسه واگذار شد.
(۳) پس از انعقاد این عهدنامه، روابط سیاسی و نظامی ایران و انگلستان از سر گرفته شد.
(۴) این قرارداد زمینه‌ساز واگذاری امتیاز کاوش‌های باستان‌شناختی را به فرانسه فراهم کرد.

۱۷۱- ایران به موجب تداوم کدام رویکرد از دوره قاجار به پهلوی، به عقب‌ماندگی مضاعفی دچار شد؟

- (۱) تمرکز عمده بر تولید صنایع تسلیحاتی
 (۲) عدم توجه به تقاضای بازار جهانی
 (۳) بی‌توجهی به افزایش استانداردهای تولید
 (۴) واردات بدون برنامه و بی‌رویه محصولات اروپایی

۱۷۲- در دوره قاجار تجار داخلی و سرمایه‌گذاران خارجی، در کدام شهرها کارگاه‌های بزرگ بافندگی فرش دایر نمودند؟

- (۱) کرمان و اصفهان
 (۲) تبریز و کرمان
 (۳) اراک و تهران
 (۴) اراک و تبریز

۱۷۳- هدف میرزااحسن رشديه از برپایی مراکز آموزشی جدید چه بود؟

- (۱) جایگزین کردن آموزش دانشجو در داخل کشور به جای فرستادن آن‌ها به خارج
 (۲) ترویج افکار نو به ویژه تفکر مشروطه‌خواهی و حکومت قانون در میان دانش‌آموختگان
 (۳) فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه
 (۴) تغییر روش‌های تعلیم و تربیت متناسب با فرهنگ اروپاییان

۱۷۴- کدام‌یک از سازه‌های دوره قاجار به بناهای «کارت پستالی» معروف شدند؟

- (۱) بناهایی که توسط معماران اروپایی با نظر به مظاهر تمدن جدید ساخته شده بودند.
 (۲) سفارت‌خانه کشورهای اروپایی که تحت تأثیر معماری ایرانی-اسلامی به وجود آمدند.
 (۳) بناهایی موسوم به عمارات کلاه‌فرنگی که در وسط باغ ساخته می‌شدند.
 (۴) بناهایی که معماران ایرانی آن‌ها را بیشتر به تقلید از بناهای اروپایی می‌ساختند.

۱۷۵- در آستانه انقلاب مشروطیت، کدام عامل باورهای مذهبی و فرهنگی جامعه ایران را در برابر انحرافات فکری تقویت کرد؟

- (۱) تحول فکری ناشی از ورود تفکر مشروطه‌خواهی به ایران به شکل‌های مختلف
 (۲) ارتباط منظم میان علما و مردم و پیدایش و گسترش حرکت فکری به رهبری عالمان دینی
 (۳) انتشار روزنامه‌های فارسی‌زبان در داخل و خارج از کشور
 (۴) ترویج اندیشه‌های نوین سیاسی و اجتماعی در قالب سفرنامه‌ها در میان مردم

۱۷۶- در دوران قاجار پیامد اوضاع آشفته و پریشان ایران در فاصله‌ای که متمم قانون اساسی تدوین می‌شد، چه بود؟

- (۱) افزایش اعتبار روسیه و انگلستان در ایران
 (۲) جدایی شیخ فضل‌الله نوری از نهضت مشروطه
 (۳) بی‌اعتنایی محمدعلی شاه به مجلس شورای ملی
 (۴) پیدایش اختلافات درونی در مشروطه‌خواهان

۱۷۷- کدام گزینه از اقدامات امپراتوری آلمان در جهت تبدیل شدن به یکی از پیشروترین کشورهای اروپایی در زمینه صنعت نمی‌باشد؟

- (۱) ایجاد مؤسسات عمومی
 (۲) تأسیس و توسعه مدارس
 (۳) برپایی صنایع جدید
 (۴) بسط شبکه حمل و نقل

۱۷۸- فرانسه پس از فروپاشی امپراتوری عثمانی، سرپرستی کدام‌یک از کشورهای زیر را به عهده گرفت؟

- (۱) عراق و اردن
 (۲) سوریه و ترکیه
 (۳) لبنان و سوریه
 (۴) فلسطین و عربستان

۱۷۹- کدام گزینه از مفاد پیمانی که با آلمان در کاخ ورسای پاریس منعقد شد، نمی‌باشد؟

- (۱) مستعمرات آلمان میان متفقین تقسیم شد.
 (۲) آلمانی‌ها ملزم به پرداخت غرامت به دولت‌های متفق شدند.
 (۳) بخش‌هایی از خاک آلمان به فرانسه و لهستان واگذار گردید.
 (۴) آلمانی‌ها از داشتن تسلیحات نظامی منع شدند.

۱۸۰- در دوره جنگ جهانی اول با نزدیک شدن ارتش روسیه به تهران، شماری از میلیون‌ها مهاجرت به کدام شهر، مبادرت به تأسیس دولت موقت ملی

در آن شهر نمودند؟

- (۱) کاشان
 (۲) تبریز
 (۳) کرمانشاه
 (۴) قزوین

درس‌های (۳۵) ۳
صفحه‌های (۵۸) ۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

جغرافیا (۳)

۱۸۱- کدام گزینه درباره موقعیت یک سکونتگاه درست نیست؟

- (۱) جایگاه یک سکونتگاه در سطح ناحیه و برخورداری از موقعیت و اعتبار
- (۲) تأثیر ناچیز رویدادهای سیاسی یا تغییرات آب‌وهوایی بر آن
- (۳) ایفای نقشی مهم در ادامه حیات یا گسترش یک سکونتگاه
- (۴) سنجیدن وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون

۱۸۲- سرعت گسترش شهرنشینی در کدام ناحیه بیشتر از سایر نواحی جهان است؟

- (۱) آمریکای شمالی
- (۲) اروپا و اقیانوسیه
- (۳) آسیا و آفریقا
- (۴) آمریکای لاتین و کارائیب

۱۸۳- در متن زیر چه تعداد اطلاعات نادرست درباره مگالاپلیس دیده می‌شود؟

«مگالاپلیس‌ها در نتیجه گسترش فوق‌العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل‌ونقل، پدید آمده‌اند که برخی، آن را جهان‌شهر هم می‌نامند. مهم‌ترین ویژگی آن‌ها، تمرکز و انبوهی جمعیت شهری، تمرکز مؤسسات مالی و پولی و ... است. آن‌ها معمولاً شکل خطی و کریدوری دارند.»

- (۱) صفر
- (۲) یک
- (۳) دو
- (۴) سه

۱۸۴- در کدام گزینه، به ترتیب، توضیحی دقیق برای مسائل زیر ذکر شده است؟

الف) بیکاری و مسکن نامناسب افراد یک شهر

ب) بهبود روشنایی معابر شهر

ج) واردکردن خسارت به اموال عمومی و آثار فرهنگی

(۱) از علل پیدایش فقر شهری - نقش پیشگیرانه در وقوع جرم دارد - وندالیسم شهری

(۲) از علل پیدایش وندالیسم شهری - باعث جرم‌خیزی ناحیه می‌شود - فقر شهری

(۳) از علل پیدایش وندالیسم شهری - نقشی پیشگیرانه در وقوع جرم دارد - فقر شهری

(۴) از علل پیدایش فقر شهری - باعث جرم‌خیزی ناحیه می‌شود - وندالیسم شهری

۱۸۵- کدام گزینه به اهداف جهاد سازندگی اشاره نمی‌کند؟

(۱) استقلال کشور - خودبسندگی کشاورزی

(۳) استقلال کشور - رسیدگی به مناطق محروم

۱۸۶- «هماهنگی بخش‌ها و جنبه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، دفاعی و محیطی» کدام ویژگی آمایش سرزمین را یادآور می‌شود؟

(۱) توجه به عدالت در توسعه

(۳) توجه به نیازهای حال و آینده

۱۸۷- به ترتیب «داده‌ها و اطلاعات جمع‌آوری شده از محیط» و «پردازش اطلاعات» در سامانه اطلاعات جغرافیایی دارای کدام ویژگی هستند؟

(۱) پدیده‌های دنیای واقعی را که ویژگی‌های طبیعی است، شامل می‌شود - پردازش با توجه به اهداف و نیاز کاربر

(۲) شامل پدیده‌های طبیعی و انسانی و ویژگی‌های آن‌هاست - پردازش با توجه به اهداف و نیاز کاربر

(۳) پدیده‌های دنیای واقعی را که ویژگی‌های طبیعی است، شامل می‌شود - پردازش بر اساس میزان اطلاعات جمع‌آوری شده

(۴) شامل پدیده‌های طبیعی و انسانی و ویژگی‌های آن‌هاست - پردازش بر اساس میزان اطلاعات جمع‌آوری شده

۱۸۸- کدام یک از مفاهیم زیر ماهیت جغرافیایی حمل‌ونقل را نشان می‌دهند؟

(۱) برخورداری از اهمیت اقتصادی، زیست‌محیطی، اجتماعی و سیاسی و دفاعی

(۲) نقش‌آفرینی در فعالیت‌های اقتصادی، واحدهای تولیدی، خدماتی و تجاری

(۳) افزایش جمعیت، گسترش تجارت و اقتصاد جهانی، پیشرفت علم و فناوری

(۴) مکان، موقعیت مکانی، مسافت، مبدأ و مقصد

۱۸۹- جغرافیای حمل‌ونقل در کدام حوزه علم جغرافیا قرار دارد؟

(۱) شهری

(۲) سیاسی

(۳) سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی

(۴) اقتصادی

۱۹۰- هریک از شیوه‌های حمل‌ونقل زیر، معمولاً برای چه مسافتی استفاده می‌شوند؟

«حمل‌ونقل لوله‌ای - حمل‌ونقل آبی - حمل‌ونقل ریلی»

(۱) دور - نسبتاً دور - دور

(۳) دور - دور - نسبتاً دور

(۲) نسبتاً دور - نسبتاً دور - دور

(۴) نسبتاً دور - دور - نسبتاً دور

۱۹۱- کدام یک از ویژگی‌های زیر از مزایای حمل‌ونقل جاده‌ای نسبت به سایر شیوه‌های حمل‌ونقل است؟

- (الف) میزان مصرف سوخت و آلاینده‌گی محیط‌زیست
(ب) استفاده برای رفتن به مناطق روستایی
(ج) انعطاف در توقف بین ایستگاه‌ها و تعدد مسیرها
(د) راحتی و تعداد مسافران

(۱) ب، ج (۲) الف، ج (۳) ب، د (۴) ج، د

۱۹۲- ویژگی‌های حمل‌ونقل ریلی در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- (۱) تعداد سوانح پایین، آلاینده‌گی کم، هزینه‌ی احداث پایین خطوط آهن و مصرف سوخت بسیار کم
(۲) پوشش گسترده در جهان، ارزان‌ترین روش جابه‌جایی کالاها و برخورداری از بالاترین سرعت
(۳) ارزان‌ترین روش جابه‌جایی کالا، هزینه‌ی حمل پایین، صرفه‌جویی در زمان و راحتی
(۴) امنیت، راحتی، هزینه‌ی حمل پایین در مسافت‌های طولانی، آلاینده‌گی کم و هزینه‌ی احداث بالای خطوط آهن

۱۹۳- کدام گزینه درباره‌ی قطارهای پرسرعت نادرست است؟

- (۱) معمولاً به قطارهایی که بیش از ۲۰۰ کیلومتر در ساعت سرعت داشته باشند قطار پرسرعت می‌گویند.
(۲) امروزه کشورهای اروپایی از جمله فرانسه و آلمان از تولیدکنندگان عمده‌ی قطارهای تندرو به‌شمار می‌روند.
(۳) قطار پرسرعت الکتریکی که در سال ۱۹۶۴م. بین توکیو و یوکوهاما در ژاپن به حرکت درآمد، از اولین قطارهای پرسرعت جهان است.
(۴) شرکت‌های بزرگ تولیدکننده‌ی قطارهای پرسرعت رکورد سرعت را از ۱۶۰ کیلومتر در ساعت به بیش از ۳۰۰ کیلومتر در ساعت (و حتی ۴۵۰ کیلومتر در ساعت) افزایش داده‌اند.

۱۹۴- درباره‌ی پراکندگی شبکه‌های ریلی در جهان کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان متعلق به کشور آمریکا است.
(۲) کشورهای ایالات متحده آمریکا، روسیه، چین و هند بیشترین میزان خطوط ریلی را در جهان دارند.
(۳) اروپا گسترده‌ترین شبکه‌ی خط‌آهن را در میان قاره‌های جهان دارد.
(۴) ایالات متحده آمریکا دارای طولانی‌ترین شبکه‌ی ریلی در جهان است که ۸۰ درصد آن به حمل بار اختصاص دارد.

۱۹۵- تنها خط برقی کشور در حمل‌ونقل ریلی چه مسیری است؟

- (۱) راه‌آهن تهران به مشهد
(۲) قطار سریع‌السیار تهران به قم
(۳) مسیر جلفا به تبریز
(۴) راه‌آهن قم به اصفهان

۱۹۶- بالاترین درصد تجارت جهانی بر اساس وزن مربوط به کدام شیوه‌ی حمل‌ونقل است و مشخصه‌ی این شیوه چیست؟

- (۱) ریلی - پوشش گسترده در سطح جهان
(۲) ریلی - سرعت بالا و امنیت
(۳) آبی - پوشش گسترده در سطح جهان
(۴) آبی - سرعت بالا و امنیت

۱۹۷- تولید کشتی‌های «رو - رو» در حمل‌ونقل دریایی از کدام جهت اهمیت دارند؟

- (۱) پایین آوردن هزینه‌های ساخت کشتی و اسکله‌ها
(۲) سرعت‌بخشیدن به ظرفیت جابه‌جایی کالا
(۳) امکان انتقال مسافران به فواصل بسیار دور
(۴) کاستن هزینه‌های سفر برای مسافران و گردشگران

۱۹۸- کدام یک از گزاره‌های زیر صحیح بیان شده‌اند؟

- (الف) بیشترین نشست و برخاسته‌های هواپیماهای کشور در فرودگاه مهرآباد انجام می‌گیرد.
(ب) لوله‌های نفتی عمدتاً از فولاد ساخته شده‌اند و ممکن است در زیر زمین یا حتی در بستر دریاها کار گذاشته شوند.
(ج) یکی از دلایل احداث لوله‌های انتقال مواد نفتی، هزینه‌های پایین تعمیر لوله‌ها و ایستگاه‌های واسطه‌ای است.
(د) هر سه گزاره درست است.

۱۹۹- ویژگی‌های حمل‌ونقل از طریق خطوط لوله، در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- (۱) انتقال حجم عظیمی از مایعات - آسیب کمتر به محیط‌زیست - نیاز به سرمایه‌گذاری فراوان به هنگام احداث
(۲) انتقال سیالات به قسمت‌های مختلف کشور - آلودگی محیط‌زیست - نیاز به مراقبت بالا هنگام حوادث
(۳) انتقال حجم عظیمی از مایعات - نیاز به مراقبت پایین با استفاده از تجهیزات هوشمند - سرمایه‌گذاری کم در حین احداث
(۴) انتقال سیالات به قسمت‌های مختلف کشور - آسیب کمتر به محیط‌زیست - بازدهی کم نسبت به هزینه‌ی زیاد آن

۲۰۰- به ترتیب، طول کدام یک از خطوط لوله‌ی ایران، بیشتر از دیگری است و چه کشورهایی مقصد صادرات گاز طبیعی ایران از طریق خطوط لوله هستند؟

- (۱) خطوط لوله‌ی نفت - ترکمنستان، عراق، ترکیه و افغانستان
(۲) خطوط لوله‌ی گاز - ترکمنستان، عراق، ترکیه و افغانستان
(۳) خطوط لوله‌ی نفت - ارمنستان، عراق، آذربایجان و ترکیه
(۴) خطوط لوله‌ی گاز - ارمنستان، عراق، آذربایجان و ترکیه

درس‌های (۱) تا ۵
صفحه‌های ۲۲ تا ۵۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۲۰۱- هریک از عبارات زیر به ترتیب با کدام مورد، ارتباط دارند؟

- علت شکل‌گیری زمینه رشد دانش علمی
- راه‌حلی برای رفع تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی
- عامل تعاریف متفاوت از دانش علمی
- (۱) پیدایش مسائل خاص در جامعه - طرح ایده‌های نوین - دیدگاه حاصل از دانش عمومی
- (۲) تعارض میان دانش علمی و عمومی - دست برداشتن از دانش عمومی - متفاوت بودن هویت فرهنگی
- (۳) پیدایش مسائل خاص در جامعه - طرح ایده‌های نوین - متفاوت بودن هویت فرهنگی
- (۴) تعارض میان دانش علمی و عمومی - دست برداشتن از دانش علمی - دیدگاه حاصل از دانش عمومی

۲۰۲- علت پیدایش هر یک از موارد زیر به ترتیب چیست؟

- غیرعلمی دانستن روش‌های غیرتجربی
- دانش مفید
- دانش علمی
- (۱) اتکاء بر موضوع علوم - نیاز به دانش همسو با فرهنگ - تفکر در دانش عمومی
- (۲) تأکید بر روش علوم - نیاز به دانش برآمده از هویت فرهنگی - تأمل در دانش حاصل از زندگی
- (۳) اتکاء بر موضوع علوم - نیاز به تشخیص درست و غلط بودن مسائل - تأمل در دانش عمومی
- (۴) تأکید بر روش علوم - پدید آمدن مسائل خاص در جامعه - نیاز به دانش کشف‌کننده واقعیت

۲۰۳- پاسخ سوالات زیر، به ترتیب چیست؟

- ارائه راه‌حل صحیح برای مسائل موجود در جامعه از کدام بخش از ذخیره دانشی پدید می‌آید؟
- دلیل از بین رفتن ارتباط بین دانش عمومی و علمی چیست؟
- کدام دانش، بخش عمیق‌تر ذخیره دانشی جامعه را شکل می‌دهد؟
- (۱) دانش حاصل از زندگی - ناتوانی در حل تعارض‌ها - دانش علمی
- (۲) دانش علمی - تهاجم فرهنگی - دانش حاصل از روابط اجتماعی
- (۳) دانش عمومی - اختلال در فرهنگ اجتماعی - دانش علمی
- (۴) دانش علمی - ایجاد تعارض در ذخیره دانشی - دانش ناشی از تأمل در دانش عمومی

۲۰۴- کدام گزینه در ارتباط با انواع علوم انسانی و اجتماعی، نادرست است؟

- (۱) جامعه‌شناسی خرد و کلان، نیازمند به هم و مکمل یکدیگرند.
- (۲) جامعه‌شناسی خرد، کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند.
- (۳) روان‌شناسی، نمونه‌ای از علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی، نمونه‌ای از علوم انسانی‌اند.
- (۴) موضوع علوم انسانی، عام‌تر از موضوع علوم اجتماعی است.

۲۰۵- با توجه به عبارت «امروزه، فناوری بر زندگی بشر، سیطره یافته و آن را کنترل می‌کند» کدام گزینه، درست است؟

- (۱) علوم طبیعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند.
- (۲) علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارند.
- (۳) علوم طبیعی، ظرفیت داوری درباره علوم مربوط به طبیعت و فناوری حاصل از آن را دارند.
- (۴) علوم طبیعی، نسبت به علوم اجتماعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

۲۰۶- کدام گزینه به ترتیب در رابطه با فلسفه، نادرست و در ارتباط با فوائد علوم طبیعی، درست است؟

- (۱) موضوع فلسفه و علوم طبیعی با هم تفاوت دارد. - نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری
- (۲) موضوع آن، شناخت طبیعت و قوانین حاکم بر آن است. - رهاسازی و آزادسازی انسان‌ها از ظلم‌ها و اسارت‌هایی که در اثر کنش‌های انسان‌ها پدید می‌آید.
- (۳) قوانین فلسفه، مخصوص موجودات طبیعی یا انسانی و اجتماعی است. - پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری و تسلط بر طبیعت
- (۴) به موجودی خاص، مانند موجودات طبیعی و انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد. - رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت و نشان دادن شیوه صحیح استفاده از دانش‌های ابزاری

۲۰۷- هریک از عبارات زیر به ترتیب به کدام مفهوم و موضوع اشاره دارد؟

- شناسایی جامعه و پدیده‌های اجتماعی صرفاً بر اساس دانش‌های ابزاری
- فراهم آوردن امکان مشارکت‌ها در زندگی اجتماعی
- به معنای وحدت روش علوم

- توضیح تغییرات در یک پدیده به کمک تغییرات در پدیده دیگر

- (۱) جامعه، واقعیتی بیرونی است - قواعد اجتماعی - جامعه‌شناسی تبیینی - تأکید بر موضوع علوم
- (۲) یکسان‌انگاری جامعه و طبیعت - نظم اجتماعی - نگاه از درون - ساختار اجتماعی
- (۳) تقلیل انسان به عنوان پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی - نظم اجتماعی - تأکید بر موضوع علوم - پدیده‌های هم‌تغییر
- (۴) یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه - قواعد اجتماعی - پوزیتیویسم - پدیده‌های هم‌تغییر

۲۰۸- کدام گزینه، به ترتیب در ارتباط با هنر آشنایی‌زدایی، نادرست و در ارتباط با رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی، درست است؟

- (۱) در زندگی ما انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با هنر آشنایی‌زدایی از امر مأنوس، می‌توان آن‌ها را کشف کرد. - طرفداران دیدگاه تبیینی، گمان می‌کنند که انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.
- (۲) به معنای عادت‌زایی است و جامعه‌شناس در این روش، تلاش می‌کند از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند و از دانش علمی و عمومی عبور کند. - انسان صرفاً موجودی طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی دانسته می‌شود و پیامد آن، مغلوب شدن انسان در برابر جامعه است.

(۳) افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود. - در این رویکرد، هدف جامعه‌شناسی همانند هدف علوم طبیعی است؛ یعنی جامعه‌شناسی با شناخت نظم اجتماعی به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد.

(۴) جامعه‌شناسان برای شناختن نظم از امور آشنا و مأنوس آشنایی‌زدایی می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند. - جامعه و نظام اجتماعی بیرون و مستقل از ما انسان‌ها خواهد بود و انسان‌ها فقط باید خود را با آن تطبیق دهند و سازگار کنند و افراد جامعه بر اساس نوعی قرارداد، قواعد و مقرراتی را می‌پذیرند.

۲۰۹- هر عبارت به ترتیب علت، تعریف یا معنا و مفهوم، پیامد چیست؟

- تغییر در خود و تغییر در محیط توسط نظام اجتماعی

- چگونگی ارتباط و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف

- برجسته کردن شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی چون ماشین و بدن انسان

(۱) رشد جمعیت و برداشت روزافزون از منابع تجدیدنناپذیر - ساختار اجتماعی - مغلوب ساختن جامعه، توسط انسان

(۲) پویا بودن نظام اجتماعی - نظام اجتماعی - موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی

(۳) حفظ بلندمدت نظام اجتماعی - ساختار اجتماعی - موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی

(۴) تأمین سازوکارهایی برای رفع نیازهای خود توسط نظام اجتماعی - نظام اجتماعی - تسلط انسان بر جامعه همان‌گونه که بر طبیعت مسلط شد.

۲۱۰- هریک از عبارات زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش جدول است؟

الف	ج	موضوع جامعه‌شناسی تبیینی	ب
بیرون و مستقل از انسان‌هاست	روش تبیینی	د	در زندگی روزمره بیشتر به چشم می‌آید

- تشخیص مجرم بودن یا نبودن با مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری

- طبیعت

- پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی

- بی‌نظمی

(۲) ج - د - ب - الف

(۱) ج - الف - د - ب

(۴) ج - ب - الف - د

(۳) د - الف - ب - ج

۲۱۱- در رابطه با پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی، کدام گزاره با کلمات مقابل آن، تناسب دارد؟

- (۱) انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ، هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد. (سقوط ارزش‌ها)
- (۲) تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی به تدریج سبب می‌شود افراد بدون آنکه بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان‌ها و ارزش‌هایی است صرفاً آن را رعایت کنند. (افول معانی)
- (۳) با استفاده از روش‌های تجربی نمی‌توان گفت که مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه‌توزی یک رذیلت اخلاقی است. (سقوط ارزش‌ها)
- (۴) مطالعات تبیینی نشان داده‌اند که میان عواملی مانند میزان پرخاشگری، هیجان، خواب، وضعیت تحصیلات و تأهل با اعتیاد به اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای رابطه وجود دارد. (رکود اراده‌ها)

۲۱۲- علت هر یک از عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی
- اخلاق‌گریزی

- محدود شدن بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده انسان

- (۱) تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی - انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی و ... - نادیده گرفتن پیامدهای کنش‌ها
- (۲) تأکید بیش از اندازه دانشمندان بر جامعه‌شناسی تبیینی - نادیده گرفتن معنای کنش - انکار ارزش‌های اخلاقی و عاطفی
- (۳) تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری - قابل توضیح نبودن بسیاری از کنش‌های عاطفی، هنری، اخلاقی و ... - نادیده گرفتن پیامدهای کنش‌ها
- (۴) تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی - استفاده از روش‌های صرفاً تجربی و انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی و ... - نادیده گرفتن معنای کنش

۲۱۳- کدام گزینه در رابطه با جنگ‌های نامنظم، درست بیان شده است؟

- (۱) سربازان جنگ‌های نامنظم معمولاً نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده را اجرا می‌کنند.
- (۲) در این نوع مبارزه، از نظم مشخصی پیروی می‌شود و تأکید بر عملکرد نظامی سربازان است.
- (۳) در جنگ‌های نامنظم، افراد از نظم موجود پیروی می‌کنند و گاهی نیز از آن فراتر می‌روند و با ارزش‌ها و معانی، پیوند می‌خورند.
- (۴) جنگ‌های نامنظم، مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است.

۲۱۴- کدام گزینه در رابطه با عبارت «کنش اجتماعی، خشت بنای جامعه است» صحیح است؟

- (۱) تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان به یکدیگر نیازمند و مکمل یکدیگر هستند.
- (۲) ساختارهای اجتماعی، هر چقدر هم جا افتاده و با سابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود می‌آیند و برقرارند.
- (۳) ساختارهای اجتماعی، بر انسان‌ها مسلط هستند و سرنوشت آن‌ها را تعیین می‌کنند.
- (۴) افراد قدرت مقاومت در برابر ساختارها و ایجاد تغییر در آن‌ها را ندارند.

۲۱۵- همراهی همدلانه به معنای ...

- (۱) تأیید کنشگران، نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان و تلاش برای پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث احتمالی است.
- (۲) تأیید کنشگران نیست، بلکه به معنای نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌هاست.
- (۳) تأیید روش انجام کنش‌ها، تأکید کردن بر پیامدهای کنش و تلاش برای فهم و پیش‌بینی پیامدهای آن‌ها است.
- (۴) نادیده گرفتن معنای کنش نیست، بلکه به معنای فهم مسائل زندگی و آرزوهای جوانان است.

۲۱۶- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- تأکید بر پیچیدگی کنش‌ها و پدیده‌های اجتماعی و تنوع معانی آن‌ها به این معناست که جوامع انسانی، هیچ شباهت و اشتراکی ندارند.
- وبر معتقد بود آنچه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود وگرنه ارزش علمی ندارد.
- قوم‌نگاری نوعی پژوهش کیفی بر اساس مشاهده مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته‌اند.
- اغلب می‌توان به نحو مفیدی از روش آزمایش در جامعه‌شناسی استفاده کرد و آزمایش هوترن، مثال خوبی از کاربرد این روش در جامعه‌شناسی است.

(۱) غ - ص - غ - ص

(۲) ص - غ - غ - ص

۲۱۷- در ارتباط با دیدگاه «وبر» کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) وبر، معتقد بود کنش اجتماعی معنادار است و پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد؛ بلکه باید معنای آن‌ها را فهمید.
- (۲) وبر، تفهم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست؛ بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود می‌انگاشت.
- (۳) وبر، جامعه‌شناسی خود را تفهمی - تبیینی معرفی می‌کرد و هنوز علم را به علم تجربی محدود می‌دانست و مدعی شد که هر چند جهان اجتماعی، همانند جهان طبیعی نظم و قواعد خاصی دارد، اما انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند.
- (۴) از نظر وبر، جامعه‌شناس نه تنها می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند؛ بلکه در مورد آن‌ها می‌تواند داوری علمی کند و به نقد و اصلاح آن‌ها بپردازد.

۲۱۸- کدام موارد به ترتیب در جای «الف»، «ب»، «ج» و «د» قرار می‌گیرد؟

تقابل رویکرد تفسیری با رویکرد تبیینی	الف	ج	ب
د	محقق تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص را مطالعه می‌کند	نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها	مراجعه به زمینه فرهنگی که کنشگر در آن عمل می‌کند

- (۱) قوم‌نگاری - دلالت‌های کنش - تفسیر - علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارند و آن‌چه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود.
- (۲) مطالعه موردی - دلالت‌های کنش - تفسیر - کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند دست به عمل می‌زنند.
- (۳) قوم‌نگاری - دلالت‌های کنش - تبیین - برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معنای نهفته در کنش‌ها راه یافت.
- (۴) مطالعه موردی - پی بردن به هدف کنشگر - تبیین - کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند دست به عمل می‌زنند.

۲۱۹- به ترتیب کدام گزینه پاسخ سؤالات زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- در قرن بیستم، کدام باور مورد تردید قرار گرفت؟
- فهم هر کنش، مستلزم چیست؟
- هدف رویکرد تفسیری چیست؟

- (۱) تأکید بر موضوع علوم به جای روش علوم - دسترسی به معنای فرهنگی و اجتماعی نهفته در آن - معنابخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی
- (۲) محدود دانستن علم به علم تجربی - نشان دادن عمق پنهان و منحصر به فرد آن - داوری علمی پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی
- (۳) مرز علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند - دسترسی به معنای ذهنی و معنای فرهنگی نهفته در آن - معنابخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی
- (۴) محدود دانستن علم به علم تجربی - دسترسی به معنای ذهنی و معنای فرهنگی نهفته در آن - داوری درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها و نقد و اصلاح آن‌ها

۲۲۰- به ترتیب «اشتراک دیلتای و وبر»، «افتراق فیلیپ زیمباردو و گافمن» و «اشتراک مطالعه موردی و قوم‌نگاری» را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) کنش اجتماعی معنادار است - مشاهده مشارکتی - روش آزمایش
- (۲) وجود نظم و قواعد در جهان اجتماعی - روش آزمایش - روش‌های کمی
- (۳) انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند - روش تبیینی - روش آزمایش
- (۴) تفاوت پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی - روش مطالعه - روش‌های کیفی

درس‌های اول تا ششم
صفحه‌های (۵ تا ۵)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۲۲۱- در ارتباط با برهان «نیازمندی حمل وجود بر ماهیت به دلیل» کدام گزینه صحیح است؟

(۱) در جایی که حمل از نوع شایع صناعی است، امکان مطرح شدن دارد.

(۲) می‌توان گفت دلیلی که در این جا آمده منحصر به دلایل عقلی است.

(۳) ممکن است در بعضی مثال‌های استعمال این برهان، محمول در تعریف موضوع بیاید.

(۴) عدم وجود رابطه ضروری بین محمول و موضوع در استفاده از این برهان شرط نیست.

۲۲۲- رابطه موضوع و محمول در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) تاریخ انسان پر از رمز و رازهای پیچیده است.

(۲) مثلث دارای چهار زاویه موجود است.

(۳) برادر حسن، پزشک قلب و عروق است.

(۴) منزل دوستم در قیطریه است.

۲۲۳- اگر کسی به ممکن‌الوجود بودن ذاتی پرنده اذعان کند، همه گزینه‌های زیر را می‌پذیرد؛ به جز ...

(۱) واجب شدن این پرنده ذاتاً ممکن‌الوجود، یک امر محال نیست.

(۲) در صورت وجود علت، موجود شدن پرنده، متأخر بر دریافت ضرورت وجود است.

(۳) در هیچ شرایطی این ممکن‌الوجود نمی‌تواند ممتنع‌الوجود بالغیر شود.

(۴) محال است این حالت امکان و تساوی در پرنده از ناحیه دیگری دریافت شده باشد.

۲۲۴- کدام گزینه در تبیین عبارت زیر صحیح و مرتبط است؟

«هنگامی که کلیدی در را باز نمی‌کند، به امتحان کردن سایر کلیدهایمان روی می‌آوریم.»

(۱) از نظر زمانی وجوب مقدم بر وجود است.

(۲) هر چیزی از هر چیزی پدید نمی‌آید.

(۳) معتقدیم که هر معلولی به علت نیاز دارد.

(۴) ادراک ما مطابق یک هستی نظام‌مند و قانون‌مند است.

۲۲۵- همه گزینه‌ها به جز گزینه ... در مورد مفهوم «مثال خیر» صحیح است.

(۱) مثال خیر نوعی از هستی است که هرگز از بین نمی‌رود.

(۲) هیچ موجود دیگری نمی‌تواند به جایگاه مثال خیر برسد.

(۳) قبول مثال خیر با پذیرش چندخدایی منافاتی ندارد.

(۴) شبیه شدن موجودات مادی به مثال خیر امکان‌پذیر است.

۲۲۶- کدام یک از موارد زیر به ترتیب مطابق با نظر «کاتینگهام - ویلیام جیمز - کرکگور» درباره «ایمان به خدا به عنوان عامل معناداشتن زندگی» است؟

الف) موهبت الهی

ب) منشأ ارزش و اهمیت

ج) نهفته در تجارب شخصی

۱) الف - ب - ج

۲) ب - ج - الف

۳) الف - ج - ب

۴) ج - ب - الف

۲۲۷- گزاره صحیح در مورد مقدمه سوم برهان فارابی کدام است؟

۱) با استفاده از علت‌العلل، وجود سلسله‌ای بی‌نهایت از معلول‌ها را نفی می‌کند.

۲) به وجود آمدن موجودات جهان را معلول عدم ادامه زنجیره علت‌ها تا بی‌نهایت می‌داند.

۳) بر این نکته که تا علت وجود پیدا نکند، معلول وجود پیدا نمی‌کند، صحه می‌گذارد.

۴) قبول این مقدمه مستلزم پذیرش معلول بودن همه اجزای یک سلسله است.

۲۲۸- کدام گزینه نمی‌تواند تکمیل‌کننده عبارت زیر باشد؟

نظر به برهان «وسط و طرف»، مجموعه نامحدود اشیای جهان ...

۱) نمی‌توانند با واجب‌الوجود بالذات نسبت تباین داشته باشد.

۲) نیاز به علتی بیرون از مجموعه و در عین حال متصل به آن مجموعه دارند.

۳) از ناحیه خودشان ضرورت وجود ندارند.

۴) تک تک افراد این مجموعه ممکن‌الوجود بالذات هستند.

۲۲۹- از دیدگاه فلاسفه مسلمان ...

۱) از معنادار بودن حیات می‌توان وجود خداوند را اثبات کرد.

۲) گرایش انسان به خیر و زیبایی می‌تواند به اثبات یک حقیقت متعالی منجر شود.

۳) احساس تعهد و مسئولیت در انسان مؤخر بر اثبات خداست.

۴) غایتمندی جهان دلیلی بر اثبات وجود خداوند است.

۲۳۰- کدام یک از ابیات زیر با نظر ابن‌سینا پیرامون عشق قرابت معنایی بیشتری دارد؟

۱) عشق دریایی کرانه ناپدید کی توان کردن شنا ای هوشمند

۲) وای آن کو به دام عشق آویخت خنک آن کو ز دام عشق رهاست

۳) هستند افلاک، زاده عشق ارکان به زمین فتاده عشق

۴) سخن عشق نه آن است که آید به زبان ساقیا می ده و کوتاه کن این گفت و شنفت

۲۳۱- اگر رابطه بین وجود و ماهیت در ذهن همانند جهان خارج بود ...

- (۱) هر پدید آمدنی از دلیلی نشأت می‌گرفت.
 (۲) مفهوم واجب‌الوجود بالذات بی‌معنا می‌شد.
 (۳) مفاهیم خیالی و غیرواقعی وجود می‌یافتند.
 (۴) قوه انتزاع قادر بود از وجود و ماهیت یک قضیه دو جزئی بسازد.

۲۳۲- کدام گزینه درباره تاریخچه بحث تمایز وجود و ماهیت نادرست است؟

- (۱) توجه خاص فارابی آن را محور مباحثات گوناگون قرار داد.
 (۲) از مقدماتی است که ابن‌سینا برای اثبات وجود خداوند به کار می‌برد.
 (۳) تمایز وجود و ماهیت نقشی مهم در سیر فلسفه اسلامی ایفا می‌کند.
 (۴) گسترش عمده این بحث در اروپا توسط رویکرد تومیسیم صورت گرفت.

۲۳۳- در کدام قضیه نسبت محمول با موضوع به درستی بیان نشده است؟

- (۱) کلاغ سفید است ← امتناع
 (۲) کلاغ حیوان است ← ضرورت
 (۳) کلاغ پرند است ← ضرورت
 (۴) کلاغ جسم نیست ← امتناع

۲۳۴- رابطه وجود و اشیای موجود در جهان چگونه است؟

- (۱) وجود با اشیایی که در جهان در حال حاضر موجودند رابطه امکانی دارد.
 (۲) ذات اشیای عالم با رابطه امکانی نسبت به وجود، در جهان خارج موجود شده است.
 (۳) ذات اشیای عالم از رابطه امتناع نسبت به وجود خارج شده است و موجود شده است.
 (۴) وجود با اشیایی که در جهان در حال حاضر موجودند، رابطه ضرورت دارد.

۲۳۵- در رابطه با علیت کدام گزینه درست است؟

- (۱) قائم به وجود دو طرف است.
 (۲) رابطه جاذبه، رابطه اتکا و ... از این نوع هستند.
 (۳) آنچه معلول از علت طلب می‌کند، هستی‌یابی است.
 (۴) مؤخر از وجود طرفین برقرار نمی‌شود.

۲۳۶- دیوید هیوم می‌گوید: «اگر فردا خورشید از غرب طلوع کند، نباید تعجب کرد»، طبق نظر فلاسفه اسلامی، کدام اصل این نظر هیوم را رد می‌کند؟

- (۱) اصل سنخیت علت و معلول
 (۲) اصل ضرورت علی و معلولی
 (۳) محال بودن ترجیح بلامرجح
 (۴) قاعده وجوب مقدم بر وجود

۲۳۷- اگر کسی به «اصل علیت» و «اصل وجوب‌بخشی علت به معلول» و «اصل سنخیت میان علت و معلول» قائل باشد، کدام معنای اتفاق را ممکن است بپذیرد؟

- (۱) اتفاق به معنای نبود غایت و هدف در پدیده‌ها و اتفاق به معنای رخ دادن حادثه پیش‌بینی نشده
 (۲) اتفاق به معنای پدید آمدن هر معلولی از هر علتی و اتفاق به معنای نبود حتمیت میان علت و معلول
 (۳) اتفاق به معنای نبود حتمیت میان علت و معلول و اتفاق به معنای رخ دادن حادثه پیش‌بینی نشده
 (۴) اتفاق به معنای نبود غایت و هدف در پدیده‌ها و اتفاق به معنای نبود حتمیت میان علت و معلول

۲۳۸- کانت «زندگی جمعی» و «نفس مجرد» را به ترتیب مشروط بر چه چیزی می‌دانست؟

- (۱) اخلاق و رعایت اصول اخلاقی - جهانی ماورای دنیای مادی
 (۲) اراده و مسئولیت‌پذیری - خدایی جاودان و نامتناهی
 (۳) نظم موجود در جامعه انسانی - سعادت دنیا و آخرت
 (۴) وجدان اخلاقی و کسب فضیلت - اختیار و اراده انسان

۲۳۹- در رابطه با استدلال فارابی و ابن‌سینا در خصوص اثبات وجود خدا کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) اولی ابتدا نداشتن سلسله علت و معلول‌ها را نفی می‌کند.
 (۲) دومی در استدلال خود از اصل وجوب‌بخشی علت بهره برده است.
 (۳) اولی وجود علت را مقدم بر وجود معلول معرفی می‌کند.
 (۴) هر دوی آن‌ها به حالت امکان ذاتی در مقدمات اشاره کرده‌اند.

۲۴۰- کدام عبارت، اساس تفاوت نظر ملاصدرا و ابن‌سینا را در بحث ملاک نیاز به علت، بیان می‌کند؟

- (۱) امکان، چیزی جز فقر و نیاز نیست.
 (۲) ملاک نیازمندی در خود وجود است.
 (۳) ریشه اصلی نیازمندی، معلولیت یک موجود است.
 (۴) فقط وجود می‌تواند ماهیت را از حالت تساوی خارج کند.



پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۶ دی ۱۳۹۹

Konkur.in

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین بلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس	عمومی
محسن اصغری، احسان برزگر، ابراهیم رضایی مقدم، مهدی رضانی، هامون سبطی، عرفان شفاعتی، مریم شمیرانی، کاظم کاظمی، سعید گنج بخش زمانی، الهام محمدی، جمشید مقصودی، مرتضی منشاری، نرگس موسوی، حسن وسکری، سیدمحمد هاشمی	فارسی	
نوید امساک، محمد جهان بین، امیر رضائی رنجبر، مجید فاتحی، مرتضی کاظم شیرودی، محمدعلی کاظمی نصرآبادی، کاظم غلامی، سیدمحمدعلی مرتضوی، الهه مسیح خواه	عربی زبان قرآن	
محمد آقاصالح، محبوبه ابتسام، ابوالفضل حدزاده، امین اسدیان پور، محسن بیاتی، علیرضا ذوالفقاری زحل، محمد رضایی بقا، محمدعلی عبادتی، محمدرضا فرهنگیان، مرتضی محسنی کبیر، فیروز نژادنجف، سیداحسان هندی	دین و زندگی	
سعید آقچهلو، ناصر ابوالحسنی، میرحسین زاهدی، سپیده عرب، حمید مهدیان راد، نیلوفر کشتیاری	زبان انگلیسی	

نام طراحان	نام درس	اختصاصی
محمد بحیرایی، کورش داودی، حمیدرضا سجودی، نسترن صدی، علیرضا عبدی، حامد نصیری	ریاضی و آمار	
سیدعلیرضا احمدی، وحید رضازاده، سمیه قان بیل، عارفه سادات طباطبایی نژاد، حمید محدثی، اعظم نوری نیا	علوم و فنون ادبی	
منتخب از سؤالهای کتاب آبی پیمانهای علوم و فنون ادبی جامع کنکور انسانی (دهم، یازدهم و دوازدهم)	علوم و فنون ادبی - سؤالهای آشنا	
نوید امساک، ولی برجی، عمار تاجبخش، محمد داورپناهی، محمدرضا سوری، سیدمحمدعلی مرتضوی	عربی زبان قرآن	
منتخب از سؤالهای کتاب آبی پیمانهای عربی جامع کنکور انسانی (دهم، یازدهم و دوازدهم)	عربی زبان قرآن - سؤالهای آشنا	
میلاد باغ شیخی، علی محمد کریمی، ملیحه گرجی، میلاد هوشیار	تاریخ	
علیرضا رضایی، فاطمه سخایی	جغرافیا	
آریتا بیدقی، میناسادات تاجیک، محمدابراهیم سلیمانی	جامعه شناسی	
مجید پیرحسینلو، نیما جواهری، فرهاد قاسمی نژاد، کیمیا طهماسبی	فلسفه	
منتخب از سؤالهای کتاب آبی پیمانهای منطق و فلسفه جامع کنکور انسانی (دهم، یازدهم و دوازدهم)	فلسفه - سؤالهای آشنا	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار
فارسی	الهام محمدی	الهام محمدی	محسن اصغری، مریم شمیرانی، مرتضی منشاری، حسن وسکری
عربی زبان قرآن	نوید امساک	نوید امساک	درویشعلی ابراهیمی، سیدمحمدعلی مرتضوی، اسماعیل علی پور
دین و زندگی	امین اسدیان پور، سیداحسان هندی	محمد رضایی بقا	سکینه گلشنی، محمدابراهیم مازنی
معارف اقلیت	دبورا حاتاتیان	دبورا حاتاتیان	---
زبان انگلیسی	سپیده عرب	سپیده عرب	سعید آقچهلو، رحمت اله استیری، محدثه مرآتی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی فروشان، مهدی ملارضانی، علی ارجمند
علوم و فنون ادبی	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	حمید محدثی، فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری، سیدعلیرضا احمدی
عربی زبان قرآن	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	پرینسا ایزدی، زهرا دامیار
جغرافیا	محمدعلی خطیبی بایگی	محمدعلی خطیبی بایگی	مریم بوستان، زهرا دامیار
جامعه شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	محمدابراهیم مازنی
فلسفه	نیما جواهری	نیما جواهری	مجید پیرحسینلو، فرهاد علی نژاد

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سیدمحمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهرا دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: فاطمه رسولی نسب، مسئول دفترچه: زهره قموشی (اختصاصی)، لیلا ایزدی (عمومی)
حروف چین و صفحه آرا	لیلا عظیمی (اختصاصی)، زهرا تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی



فارسی ۳

۱- گزینه «۱»

(الهام مومری)

معنای واژگانی که در «الف، ب» آمده‌اند، صحیح هستند.

(ج) تزویر: نیرنگ، دورویی، ریاکاری

(د) باسق: بلند، بالیده

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۲- گزینه «۲»

(همشیر مقصودی- کوه‌رشت)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «کهر»: اسب یا استری که به رنگ سرخ تیره است.

گزینه «۳»: «سریر»: تخت پادشاهی، اورنگ

گزینه «۴»: «گرزه»: ویژگی نوعی مار بزرگ سمی و خطرناک است.

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۳- گزینه «۲»

(موری رمشانی- تبریز)

استبعاد: دور دانستن، بعید شمردن چیزی/ تغییر: فریاد و زاری به صدای بلند/ معجز: روسری، سرپوش/ مطاع: فرمانروا، اطاعت‌شده، کسی که دیگری فرمان او را می‌برد.

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۴- گزینه «۳»

(مرتضی منشاری- اردبیل)

املاي درست واژه «مباهات» است.

(فارسی ۳، املا، صفحه ۷۹)

۵- گزینه «۲»

(کاتظم کاظمی)

غلط‌های املايي و شکل درست آن‌ها:

الف) جان فضا ← جان‌فزا (ج) خوار ← خار

(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۶- گزینه «۳»

(الهام مومری)

املاي صحیح کلمه «نواحی» است.

(فارسی ۳، املا، صفحه ۶۱)

۷- گزینه «۱»

(مرتضی منشاری- اردبیل)

هر چهار اثر، درست بیان شده‌اند:

«فیه ما فیه» اثر مولوی / «فی حقیقه العشق» اثر شهاب‌الدین سهروردی / «قصه

شیرین فرهاد» اثر احمد عربلو / «کویر» اثر علی شریعتی

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: «تاریخ بیهق» در صفحه ۷۰ کتاب درسی آمده است و اثر ابوالفضل بیهقی نیست، بلکه «تاریخ بیهقی» اثر ابوالفضل بیهقی است. / «گلستان» اثر سعدی است.

گزینه «۳»: «کليله و دمنه» ترجمه نصرالله منشی است.

گزینه «۴»: «تمهیدات» اثر عین‌القضات همدانی و «کليله و دمنه» ترجمه نصرالله

(فارسی ۳، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۸- گزینه «۲»

(امسان برزگر- رامسر)

«بو شنیدن» حس آمیزی / ایهام ندارد. «بو» فقط به معنای «عطر و رایحه» به کار رفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «برای خمیدگی ابروی یار علت شاعرانه و تخیلی بیان شده است: ابروهای تو هم عاشق چهره لطیف تو هستند به همین دلیل از دوسوی به سمت چهره‌ات میل کرده‌اند و خمیده گشته‌اند.» حسن تعلیل / «پیوسته» ایهام تناسب دارد، زیرا در معنی «همیشه» به کار رفته است، اما در کنار «ابرو» از آن معنی «یک‌پارچه» و «به هم پیوسته» نیز به ذهن می‌آید.

گزینه «۳»: «لب لعل» تشبیه / «مست‌بودن چشم» و «ابروی آب زندگانی بردن» تشخیص

گزینه «۴»: «دل آب شدن» کنایه از «ناشکیبا شدن» / «دل سنگ» و «بنیاد صبر»

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۹- گزینه «۴»

(سیرمهر هاشمی- مشهر)

بیت «ب: کنایه: «گردن نهادن» کنایه از «تسلیم شدن» / بیت «ه: حس آمیزی:

«وعده خشک» / بیت «الف»: تلمیح: «الست» که اشاره به آیه «الست برکم» دارد. /

بیت «ج»: مجاز: «جهان» مجاز از «مردم جهان» / بیت «د»: استعاره:

«شخصیت‌بخشی به باد صبا» (فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۱۰- گزینه «۴»

(هامون سبطی)

«قلب» در این بیت با دو معنا پذیرفتنی است:

۱- دل ۲- تقلبی، اگر معنای اول را در نظر بگیریم، «نقد قلب» ترکیب اضافی است

(اضافه تشبیهی است) و اگر معنای دوم را در نظر بگیریم، «نقد قلب» (پول تقلبی)

ترکیب وصفی است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «طوبی نسیه»، «زاهد خودبین»، «سایه رفعت» و «سرو روان»

ترکیب‌های اسمی (گروه‌های اسمی) این بیت هستند که در هیچ‌یک ایهام پدید

نیامده است.

گزینه «۲»: «هوای باغ»، «یام گل» و «هوای بار» ترکیب‌های این بیت هستند که

می‌توان «هوا» را در «هوای باغ» دارای ایهام دانست، اما در هر دو معنا (آب و هوا،

خیال و آرزو) ترکیب «هوای باغ» اضافی است.

گزینه «۳»: «تنگ شکر» (بار شکر) و «درج گوهر» ترکیب‌های این بیت هستند که

هر دو اضافی هستند و ایهامی در میان نیست.

(فارسی ۳، آرایه و دستور، ترکیبی)

۱۱- گزینه «۳»

(هامون سبطی)

روشن است که منظور از «سرو بلند ایستاده در کنار جوی» خود درخت سرو در

معنای حقیقی آن است که با یار بالابند در مصراع دوم مقایسه شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «۱» مصراع نخست را می‌شود به دو شکل خواند، که در هر دو حالت،

«دیدن» نهاد جمله است.

۱- برای تو دیدن جمال طلعت خویش (نهاد) در آینه، بیان می‌کند که برای ناشکیبا

(عاشقت) چه بوده است (چه رخ داده است).

۲- برای تو دیدن در آینه (نهاد) [کافی است] جمال طلعت، خویش (خود) بیان

می‌کند که برای ناشکیبا چه بوده است.

گزینه «۲»: مشخص است که «را» در هر دو مصراع بیت نخست، حرف اضافه است.

گزینه «۴»: «سرو بالا» کسی که بالایش (قدش) مانند سرو است.

(فارسی ۳، آرایه و دستور، ترکیبی)

۱۲- گزینه «۱»

(مفسن اصغری)

ترکیب‌های وصفی: آن شب، این دریا، دریای سبز، دریای معلق، مرغان الماس‌پر،

ستارگان زیبا، ستارگان خاموش، آن شب، تالکو پرشکوه، قندیل زیبا (۱۰ مورد)

ترکیب‌های اضافی: روی بام، بام خانه، نظاره آسمان، تالوآش، قندیل پروین (۵ مورد)

(فارسی ۳، دستور، صفحه ۳۶)

۱۳- گزینه «۱»

(سعید گنج‌بفش زمانی)

دل دهات نسبتاً دورافتاده ایران

هسته مضاف‌الیه قید صفت مضاف‌الیه مضاف‌الیه مضاف‌الیه

سایر ترکیب‌ها: «این معلم شریف»: این (صفت)، معلم (هسته)، شریف (صفت) /

«معلم باسواد»: معلم (هسته)، باسواد (صفت) / «سر قبر ویکتور هوگو»: سر (هسته)،

قبر (مضاف‌الیه)، ویکتور هوگو (مضاف‌الیه مضاف‌الیه) / «قدرت قلم این نویسنده»:

قدرت (هسته)، قلم (مضاف‌الیه)، این (صفت مضاف‌الیه)، نویسنده (مضاف‌الیه

مضاف‌الیه) / «فرهنگ فرانسوی»: فرهنگ (هسته)، فرانسوی (صفت)

(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)



۱۴- گزینه «۴»

(حسن وسکری - ساری)

مرتبط شده جمله: مسجد (نهاد) از گرد و خاک پاکیزه باشد، بهتر است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «مانم» مضاف‌الیه است.

گزینه «۲»: «خانه» مفعول است.

گزینه «۳»: ترکیب «در آرزو» یک ترکیب اضافی است و «آرزو» مضاف‌الیه است.

(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)

۱۵- گزینه «۲»

(ابراهیم رضایی‌مقدم - لاهیجان)

بررسی جملات بیت دوم:

قدر مجموعه گل مرغ سحر داند و بس / که نه هرکاو ورقی خواند معانی دانست

مفعول نهاد مفعول نهاد مفعول نهاد

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»:

پرتو خورشید را آینه رسوا می‌کند / چون نهان از دیده‌ها سازد دل روشن تو را؟

مفعول مسند مسند مفعول

گزینه «۳»:

... گهم درویش خود خواندی و گاهم محتشم کردی (نهاد در این جمله محذوف است.)

مفعول مسند مفعول مسند

گزینه «۴»:

مرسل حق کرد نامش پوتراب / حق [پدالته] خواند [او را] در ام‌الکتاب

نهاد مفعول مسند نهاد مسند

(فارسی ۳، دستور، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۶- گزینه «۴»

(مسن اصفری)

حذف فعل در تمامی ابیات به قرینه معنوی است:

الف) دلم به انتظار عبادت خوش [است] ← اسنادی

ب) شکر [می‌کنم] = به جا می‌آورم] ← غیراسنادی

ج) دریا و کوه در ره [هستند] و من خسته و ضعیف [هستم] ← اسنادی

د) فقیر و خسته به درگاهت آمدم رحمی [کن] ← غیراسنادی

(فارسی ۳، دستور، صفحه ۱۵)

۱۷- گزینه «۲»

(مریم شمیرانی)

در گزینه «۲» شاعر معتقد است هر زبان مشغول ستایش خداوند است، اما پیام

مشترک گزینه‌های دیگر ناتوانی از درک و شناخت خداوند است.

(فارسی ۳، مفهومی، صفحه ۱۰)

۱۸- گزینه «۱»

(هامون سیطی)

معنا و مفهوم بیت گزینه «۱»: اگر در شیوه دلبری، تو از جور و جفا دست بکشی،

پند زاهد هم در من اثر می‌کند و عشق روی تو را از یاد خواهم برد: من در عشق تو

ثابت قدم هستم و تو در جور و جفا کردن به من (وفاداری عاشق و جفاکاری معشوق)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: یادآور این بیت حافظ است:

«در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم / سرزنش‌ها گر کند خار مغیلان غم مخور»

گزینه «۳»: مصراع دوم عاشقی را تصور می‌کند که از غم بی‌توجهی یار، سر به دیوار

خانه او می‌کوبد که یادآور این بیت مولوی است:

«نی حدیث راه پر خون می‌کند / قصه‌های عشق مجنون می‌کند»

گزینه «۴»: پیوستن قطره به دریا از صورت‌های رایج خیال در شعر و ادبیات کلاسیک

فارسی است. برای مفهوم «فناء فی الله» که در این بیت نیز به آن اشاره شده است:

در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست / با جان بودن به عشق در، سامان نیست

(فارسی ۳، مفهومی، ترکیبی)

۱۹- گزینه «۴»

(کاتلم کاظمی)

مفهوم بیت صورت سؤال: ضرورت هدایتگری پیر و مرشد طریقت یا لزوم پیروی

سالک راه از راهبر و راهنما

مفهوم بیت گزینه «۴»: ضرورت نداشتن پیروی از راهبر و راهنما

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌های «۱» و «۲»: ضرورت راهنمایی و ارشاد راهبر و مرشد راه

گزینه «۳»: کارساز بودن تواضع و فروتنی

(فارسی ۳، مفهومی، صفحه ۲۸)

۲۰- گزینه «۴»

(نرگس موسوی - ساری)

در گزینه «۴»، شاعر از این که عمرش در غم هجران دوست سپری شده، افسوس می‌خورد.

مفهوم سایر گزینه‌ها این است که عمر خوشی کوتاه است و باید فرصت را غنیمت شمرد.

(فارسی ۳، مفهومی، ترکیبی)

۲۱- گزینه «۴»

(حسن وسکری - ساری)

مفهوم هر دو بیت تأثیر نگذاشتن عالم مادی بر عارفان و وارستگان است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: هیچ چیز نمی‌تواند مرا از رفتن منصرف کند نه آب و نه آتش.

گزینه «۲»: خاموشی موجب شد که جاودان گردم.

گزینه «۳»: تا می‌توانی از خودت نام خیر به یادگار بگذار، زیرا تنها چیزی که از تو

می‌ماند همین است. (فارسی ۳، مفهومی، صفحه ۲۲)

۲۲- گزینه «۳»

(عرفان شفاعتی - تبریز)

گزینه «۳»، می‌گوید: جوان نیاز به دعای خیر پیر دارد، همان‌طور که بدون کمان

کاری از تیر بر نمی‌آید، ولی در گزینه‌های دیگر مفهوم اصلی این است که با همت به

هر کمال و قدرتی می‌توان رسید. (فارسی ۳، مفهومی، صفحه ۲۸)

۲۳- گزینه «۳»

(مریم شمیرانی)

شاعر در بیت صورت سؤال معتقد است که با وجود حامی و پشتیبانی چون حضرت

رسول (ص)، امت او غمی از حوادث و ناملایمات ندارند و در گزینه «۳»، نیز شاعر به

حمایت محبوب دلخوش است و می‌گوید اگر حوادث، دنیا را زیر و زبر کند، من

طاقی از ابروی تو دارم که به زیر آن پناه می‌برم.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: اگر مستی شراب، غم ما را از بین نبرد، عظمت حادثه ما را نابود می‌کند.

گزینه «۲»: ای دل، از روزگار محنت بسیار دیدی، ولی روزی هم به درمان خواهی رسید.

گزینه «۴»: هر چند عاشقان را بسیار آزاده است، ولی تا زمانی که هم‌نشین بیگانگان

نشده است، اشکالی ندارد. (فارسی ۳، مفهومی، صفحه ۱۷)

۲۴- گزینه «۳»

(سعید گنج‌بفش زمانی)

مفهوم مشترک: ارزشمندی عشق و بی‌ارزش بودن عمر عاشق در مقابل معشوق

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: بیت اول به مفهوم همگانی بودن و یکسان بودن همه در مقام عشق اشاره

می‌کند و بیت دوم به فقر و تنگدستی.

گزینه «۲»: بیت اول به تقابل عقل و عشق اشاره می‌کند و بیت دوم به برتری عقل

بر عشق تأکید دارد.

گزینه «۴»: بیت اول به این مفهوم اشاره می‌کند که همه محرم اسرار عشق نیستند

و بیت دوم به عیان شدن راز عشق و رسوایی دلالت می‌کند.

(فارسی ۳، مفهومی، صفحه ۵۰)

۲۵- گزینه «۳»

(ابراهیم رضایی‌مقدم - لاهیجان)

مفهوم بیت گزینه «۳»، «پیری مرا به گوشه عزلت راهنمایی کرد.»

مفهوم سایر گزینه‌ها: بی‌زاری از خلق

(فارسی ۳، مفهومی، صفحه ۳۴)

عربی، زبان قرآن ۳

۲۶- گزینه «۳»

(نور امساک)

«لا تسبوا»: دشنام ندهید (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «یدعون»: می‌خوانند (رد گزینه ۴)

/ «فیستوا الله»: که به خدا دشنام دهند (رد گزینه‌های ۱ و ۲) (ترجمه)



۲۷- گزینهٔ ۲

(مبیر فاطمی)

«تَمَنَح»: داده می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «یَفِید»: سود می‌رساند، سود برساند (رد گزینه ۱) / «مَجالات حَدِثَت»: زمین‌هایی که مشخص شده است (رد گزینه‌های ۱ و ۳). (ترجمه)

۲۸- گزینهٔ ۲

(الله مسیح فواه)

«ما کُنْتُ تَرَعَمِین»: (ماضی استمراری) گمان نمی‌کردی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «العالم الأكبر»: دنیای بزرگتر (رد گزینه‌های ۱ و ۳). (ترجمه)

۲۹- گزینهٔ ۴

(کلاطم غلامی)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: باعث (اضافی است) / ساده شدن «تَسَهَّل» اولاً فعل مضارع است نه مصدر. ثانیاً از باب تفعیل است؛ یعنی باید به صورت متعددی معنا شود: ساده می‌کنند / دگرگونی «تَطَوَّر» اولاً فعل است، ثانیاً معنای «بهینه می‌کنند، بهبود می‌بخشند» می‌دهد. / مسیر («مَجال» یعنی «زمینه»)

گزینهٔ «۲»: هستند («لَتی» چون همراه اسم معرفه آمده معنای «که» می‌دهد) / ساده تر (لفظ «تر» اضافی است) / اما (اضافی است) / ویران کردن «انهدام» از باب انفعال بوده و لازم است: «ویران شدن»

گزینهٔ «۳»: گاهی (باید همراه فعل «تَسْتَعْمَد» ترجمه شود) / از بین بردن (ترجمهٔ صحیحی برای «انهدام» نیست) / نبوده (در اینجا «نیست» صحیح است) / به کار گرفته شده‌اند («تَسْتَعْمَد» مضارع است). (ترجمه)

۳۰- گزینهٔ ۲

(مرتضی کلاطم شیروزی)

«یَجِب أَلَّا تَهْتَوَا»: (در اصل «أَنْ لَا تَهْتَوَا» است): نباید سست شوید (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «تَضَعُ إِیرَادَتِکُمْ»: اراده‌تان ضعیف شود (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «لَا شَیْءَ مَمْکُنْ بَدُونِ الإِرَادَةِ»: هیچ چیزی بدون اراده ممکن نیست (رد گزینهٔ ۳) / «وَأَنْتُمْ غَافِلُونَ عَنْهَا»: (جملهٔ حالیه) در حالی که شما از آن غافلید. (رد گزینهٔ ۳)

(ترجمه)

۳۱- گزینهٔ ۴

(سیرمهر علی مرتضوی)

«هَوَّلَاءَ رِجَالٍ»: اینان مردانی هستند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «لَعَلَّهْمْ یَغْتَبِرُونَ»: امید است تغییر دهند (داده) (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «طَرِیْقَةُ حَیَاتِهِمْ»: روش زندگی خود / «یَعُوذُونَ إِلَى اللَّهِ»: به سوی خدا بازگردند (رد گزینهٔ ۳)

(ترجمه)

۳۲- گزینهٔ ۲

(نور امسالی)

«لَا مَجَالَ»: هیچ زمینه‌ای نیست (وجود ندارد) (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «لَتَقْدَمَنَّ»: برای پیشرفت (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الشَّخْصُ الَّذِی»: کسی که (شخصی که) (رد گزینهٔ ۴) / «قَدْ أَقْبَلَ»: روی آورده (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «حَبِیْبَةُ الأَمْلِ»: ناامیدی / «لَا یُرِیدُ»: نمی‌خواهد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أَيَّ تَحَوَّلَ»: هیچ دگرگونی (رد گزینهٔ ۳).

(ترجمه)

۳۳- گزینهٔ ۲

(مهمربان بین- قانتات)

تشریح گزینه‌های دیگر

در گزینهٔ «۱» واژهٔ «سُبَات» به معنای: به خواب رفتن؛ و واژهٔ «زَلل»: لغزش، به شکل جمع ترجمه شده است.

در گزینهٔ «۳» «مبشرین» حال است نه صفت: پیامبران را بشارت دهنده در گزینهٔ «۴» واژهٔ «أَحْسَن» فعل است نه اسم تفضیل: کارها را نیکو انجام دهد.

نکتهٔ درسی: «أَنَّمَا» همیشه آخرین کلمهٔ جملهٔ بعد از خودش را منحصر می‌کند که آخرین واژه در این جمله خبر (المؤمنون) است. (ترجمه)

۳۴- گزینهٔ ۳

(الله مسیح فواه)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: فعل ماضی بعد از «لِیت» باید به صورت ماضی استمراری یا بعید ترجمه شود، نه مضارع التزامی.

گزینهٔ «۲»: «المباریات» مفرد ترجمه شده است.

گزینهٔ «۴»: «لَا یُحْمَلُنَا» صیغهٔ مضارع للغائب است ولی نهی ترجمه شده است. (ترجمه)

۳۵- گزینهٔ ۲

(کلاطم غلامی)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «التَّین» (به معنای «انجیر» است نه «گِل») / «یَخْتَلَطُ» («درآمیخته» اسم است نه فعل) / «و» (نیازی به حرف ربط نیست)

گزینهٔ «۳»: «التَّین» (به معنای «انجیر» است نه «گِل») / «لا تَزَالُ» («از بین نرفته» فعل ماضی است نه مضارع)

گزینهٔ «۴»: «و» (نیازی به حرف ربط نیست) / «ما تَزَالُ» («از بین نرفته» فعل ماضی است نه مضارع) (ترجمه)

ترجمهٔ متن درک مطلب:

کوه‌ها نقش مهمی در استحکام بخشیدن به زمین و استواری آن دارند همان‌طور که جایگاهی بلند در فرهنگ و آثار ادبی دارند، چرا که کوه همان‌گونه که هم‌چون میخی زمین را محکم می‌کند، نمادی برای استقامت و شکیبایی به‌شمار می‌رود و رسیدن به قلّهٔ آن علامتی برای موفقیت در زمینه‌های مختلف است، و این چیزی است که برای تمثیل در (زمینهٔ) تلاش و ناامید نشدن و ضرورت رهبری و همکاری استفاده می‌شود. برخی از انواع کوه‌ها منفرد (تنها) هستند، در حالی که رشته‌ای از کوه‌های بلند متصل وجود دارد. بلندترین کوه در جهان کوه اورست در رشته‌کوه هیمالایا است که اندکی از افراد نیرومند و ماهر در این زمینه، به آن صعود می‌کنند و آن ارتفاعش بیشتر از هشت هزار متر است. شکل کوه‌ها از وقایع طبیعی که در طول تاریخ زمین رخ داده است، تأثیر می‌پذیرد و بر هوای اطراف آن نیز تأثیر می‌گذارد.

۳۶- گزینهٔ ۲

(امیر رضائی رنبر)

با توجه به مفهوم عبارت، «یصعد» با معنای مثبت نادرست است. (رد گزینهٔ ۳) هم‌چنین «أَنْ» در آغاز کلام و ابتدای جمله نمی‌آید. (رد گزینهٔ ۱).

از طرفی «فَمَنْ» مفرد مؤنث است، پس باید ضمیر مؤنث «ها» به فعل متصل شود. (رد گزینه‌های ۱ و ۴) (درک مطلب)

۳۷- گزینهٔ ۴

(امیر رضائی رنبر)

«گاهی سرمای هوا یا ریزش باران‌ها به دلیل وجود کوه‌هاست!» صحیح است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «برخی از مردم مانند کوه‌ها هستند، آنان زمین را محکم می‌کنند!» (نادرست) گزینهٔ «۲»: «دو نوع کوه وجود دارد و اورست از نوع منفرد (تنها) است!» (نادرست)

گزینهٔ «۳»: «برخی از کوه‌ها بسیار بلندند پس ما از آن‌ها همکاری در کارهایمان را یاد می‌گیریم!» (نادرست) (درک مطلب)

۳۸- گزینهٔ ۲

(امیر رضائی رنبر)

در متن اشاره شده که کوه، نماد استقامت و صبر (الجم) است و جایگاهی رفیع دارد (الرِّفْعَة)، اما گفته نشده که رهبری (القیادة) صفتی برای کوه است، بلکه در رسیدن به قلّهٔ کوه، مفاهیمی چون تلاش و ضرورت وجود رهبر و راهنما معنی می‌یابد.

(درک مطلب)

۳۹- گزینهٔ ۴

(امیر رضائی رنبر)

صورت سؤال عنوانی دورتر (أبعد) را برای متن خواسته است؛ با توجه به متن، «تاریخ وقایع طبیعی در زمین» اگرچه در متن مورد اشاره قرار گرفته است، اما جزء مفاهیم و موضوعات اصلی متن نیست.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «کوه معلّی ماهر است!»
گزینهٔ «۲»: «اهمیت کوه‌ها در زمین ما»
گزینهٔ «۳»: «اورست نزدیک‌ترین (نقطهٔ) زمین به آسمان!» (درک مطلب)



۴۰- گزینهٔ «۱»

(امیر رضائی رنبر)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۲»: «له حرفان أصليّان» نادرست است. فعل دارای سه حرف اصلی است: ح ک م
گزینهٔ «۳»: «من مصدر «تَحَكَّم» نادرست است. فعل از باب تفعیل و مصدر
«تَحَكِيم» است.

گزینهٔ «۴»: «لیس فیه حرف زائد، فاعله «الأرض» نادرست است. فعل از باب تفعیل
و دارای یک حرف زائد است. هم‌چنین «الأرض» نقش مفعول (مفعول به) را دارد.
(تفلیل صرفی و ممل اعرابی)

۴۱- گزینهٔ «۲»

(امیر رضائی رنبر)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «فیه حرف زائد» نادرست است. فعل مجرد ثلاثی و بدون حرف زائد است.
گزینهٔ «۳»: «مصدره: تصعید» نادرست است. فعل از باب تفعیل نیست، بلکه مجرد
ثلاثی و از مصدر «صُعِد» است.

گزینهٔ «۴»: «فاعله «الأقویاء» نادرست است. فاعل آن «قلیل» است. دقت کنید
«الأقویاء» مجرور به حرف جر است و نمی‌تواند فاعل باشد.
(تفلیل صرفی و ممل اعرابی)

۴۲- گزینهٔ «۴»

(امیر رضائی رنبر)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: «جمع تکسیر و مفرده: وصل» نادرست است. «الوصول» اسمی مفرد است.
گزینهٔ «۲»: «جمع، فاعل» نادرست است. اسمی مفرد است و نقش مبتدا را دارد.

گزینهٔ «۳»: «خبیره: للنجاح» نادرست است. «الوصول» مبتدای جملهٔ اسمیه و
«علامة» خبر آن است.
(تفلیل صرفی و ممل اعرابی)

۴۳- گزینهٔ «۱»

(مفرد پنهان-بین- قاننات)

شکل درست واژگان: «الْمُتَفَرِّجُونَ» اسم فاعل از باب تفعّل و جمع مذکر سالم؛
«فَرِحِينَ» [حال مفرد و جمع مذکر سالم]

(ضبط مرکبات)

۴۴- گزینهٔ «۴»

(مرتضی کاتلم شیرووری)

ترجمهٔ عبارت: مس عنصری فلزی است که گرما و برق را هدایت می‌کند، اما در
الکترونیک استفاده نمی‌شود. این خطاست زیرا در الکترونیک استفاده می‌شود.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: پست‌تر: او کسی است که حقیرتر است و منزلتی ندارد، مترادف آن: حقیرتر
گزینهٔ «۲»: دشت: زمینی وسیع است، کشت در آن انجام می‌شود و جمعش: دشت‌ها
گزینهٔ «۳»: گِل: خاکی که آمیخته به آب است و سرشت بشری از آن ساخته شده است.

(مفعول)

۴۵- گزینهٔ «۴»

(مرتضی کاتلم شیرووری)

حرف مشبه «لعل» برای رجا و امید، به معنای امید است، شاید؛ و مترادف
آن عبارتند از: «قد + مضارع: قد یلزم»، شاید لازم باشد/ «عسی، رَیما». امید
است، شاید، چه بسا. اما در گزینهٔ ۴ «لکن» برای کامل کردن پیام و رفع
ابهام از جملهٔ ماقبل است و امیدواری در آن نیست.
(انواع حملات)

۴۶- گزینهٔ «۲»

(نوید امساک)

«هادی» اسم نکرهٔ مفتوح و «لا» قبل از آن، «لا»ی نفی جنس است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: اسم پس از «لا» معرفه (معرفه به اضافه) است نه نکره (کَلْها)

گزینهٔ «۳»: اسم پس از «لا» معرفه است نه نکره (الوحدة)

گزینهٔ «۴»: «لا» نافییه قبل از فعل «یعملن» و «یفید» آمده است.

(انواع حملات)

۴۷- گزینهٔ «۲»

(سیرمهرعلی مرتضوی)

در ابتدای عبارت و در آغاز کلام، «إن» صحیح است، نه «أن». (رد گزینهٔ ۴)
بعد از «یا»، «بیت» به کار می‌رود. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(انواع حملات)

۴۸- گزینهٔ «۳»

(مهمرد علی کاتلمی نصرآباری- کاشان)

در این گزینه حال وجود ندارد. نقش «کلاماً» مفعول است و جملهٔ بعد از آن
صفت است، نه حال.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: حال «و هو خاضع» از نوع جمله است.

گزینهٔ «۲»: حال «نحن عالمون» از نوع جمله است.

گزینهٔ «۴»: حال «متوکّلین» از نوع مفرد است.
(هال)

۴۹- گزینهٔ «۲»

(الله مسیح فواه)

این سؤال در واقع حال مفرد را خواسته است، چون حال اسم نکره‌ای است
که حالت اسم معرفه‌ای را بیان می‌کند. «حزیناً» در گزینهٔ «۲» حال برای
«المخترع» است و پاسخ سؤال می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر

«خوفاً»: در گزینهٔ «۱» معنای قید حالت ندارد، در گزینهٔ «۳» اسم نکرهٔ

منصوبی وجود ندارد و فعل «بیتسمون»، «رؤساء» را توصیف می‌کند، در
گزینهٔ «۴» «متکاسلاً» خبر کان است و حال نیست.
(هال)

۵۰- گزینهٔ «۴»

(کاتلم غلامی)

باید جمله‌ای را پیدا کنیم که مورد تأکید قرار گرفته و در آن حال نیز وجود داشته
باشد. در گزینهٔ «۴»، «إن» بر کل جمله تأکید داشته و «باحثین» نیز حال است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینهٔ «۱»: در این گزینه «إن» جملهٔ «هذا الرجل كان ذا وجهين» را مورد تأکید
قرار داده ولی حال («خاسراً») در جملهٔ دیگری است که با «ف» از جملهٔ قبلی جدا
شده است.

گزینهٔ «۲»: «أن» برای ربط است نه تأکید.

گزینهٔ «۳»: «كأن» حرف «تشبیه و تخمین» است. ضمناً در این جمله حال وجود ندارد.
(هال)

دین و زندگی ۳

۵۱- گزینهٔ «۴»

(مرتضی مهسنی کبیر)

این آیه اشاره به شرک عملی در بعد فردی دارد و دربارهٔ عبادتی است که از روی تردید
است و براساس آن، شخص مشرک دارای شخصیتی ناپایدار و نا آرام در برابر خیر و شر
است و رویگردانی از خداوند در هنگام بلا، علت زیان دنیوی و اخروی است؛ یعنی
خسران و زیان دنیوی و اخروی تابع و معلول رویگردانی از خداوند در هنگام برخورد با
بلاهاست.
(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه ۳۴)

۵۲- گزینهٔ «۲»

(مهمرد علی عبارتی)

مفهوم بی‌تی که در صورت سؤال آمده، «نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان»
است. نفوذناپذیری در برابر شیطان از نتایج پیشروی در اخلاص است. تا جایی که
شیطان نمی‌تواند در انسان تأثیرگذار باشد و این مقام برای مخلصین است که نمونهٔ آن
حضرت یوسف (ع) است. ایشان در برابر خواسته‌های نامشروع زلیخا ایستاد و فرمود:
«رَبِّ السَّجْنِ احْبَبْ اِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي اِلَيْهِ»

(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۵۳- گزینهٔ «۲»

(ابوالفضل امیرزاده)

مقدمهٔ دوم استدلال نیازمندی جهان به خداوند می‌گوید: «پدیده‌ها، که وجودشان از
خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده
نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد؛ همان‌طور که چیزهایی که شیرین نیستند، برای
شیرین شدن نیازمند به چیزی هستند که خودش شیرین باشد.»

بیت «ما عدم‌هاییم و هستی‌های ما / تو وجود مطلق، فانی‌نما» به این موضوع اشاره دارد.
رابطهٔ خداوند با جهان، تا حدی شبیه رابطهٔ مولد برق با جریان برق است. همین‌که مولد
متوقف شود جریان برق هم قطع می‌گردد و لامپ‌های متصل به آن نیز خاموش می‌شوند.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۷ و ۱۰)



۵۴- گزینه ۳»

(معمرد رضا فرهنگیان)

امام علی (ع) با رفتار و سپس گفتار خود نگرش صحیح خود را از قضا و قدر نشان داده و به آن شخص و دیگران آموخت که اعتقاد به قضا و قدر، نه تنها مانع تحرک و عمل انسان نیست بلکه عامل و زمینه‌ساز آن است در واقع فروریختن دیوار کج یک قضای الهی است، اما این قضا متناسب با ویژگی و تقدیر خاص آن دیوار، یعنی کجی آن است. اما اگر دیوار ویژگی دیگری داشته باشد، مثلاً محکم باشد قضای دیگری را به دنبال خواهد آورد و انسانی که این دو تقدیر و این دو قضا را بشناسد تصمیم می‌گیرد و دست به انتخاب درست می‌زند. دقت کنیم در گزینه «۴» بخش اول گزینه صحیح است ولی بخش دوم نادرست است.

(درین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه ۵۹)

۵۵- گزینه ۲»

(معمرد رضایی‌بغا)

بنابر سنت املاء و استدرج، تدبیر استوار الهی برای معاندان و غرق‌شدگان در گناه، گرفتاری تدریجی به عذاب از راهی است که نمی‌دانند و غافلگیر می‌شوند: «وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ وَأَمَلَىٰ لَهُمْ أَنْ كَيْدِي مَتِينٌ»

(درین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۷ و ۷۴)

۵۶- گزینه ۱»

(امین اسدیان‌پور)

توجه داشته باشید صورت سؤال از علل طولی پرسش می‌کند و نه علل عرضی، پس گزینه‌های ۲ و ۴ کامل حذف می‌شوند و آن‌چه که فرآیند صحیح در ارتباط با علل طولی را بیان می‌کند، گزینه «۱» می‌باشد، به ترتیب قلم معلول حرکت دست، دست معلول اراده و اراده معلول سیستم عصبی و سیستم عصبی معلول نفس و روح است.

(درین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۵۷- گزینه ۱»

(ابوالفضل اهرزاده)

۱- علل عرضی: در پیدایش هر پدیده ممکن است چند عامل به‌صورت مجموعه و با همکاری یکدیگر مشارکت کنند.

۲- علل طولی: گاهی تأثیر چند عامل در پیدایش یک پدیده این‌گونه است که یک عامل در عامل دوم اثر می‌گذارد و عامل دوم در عامل سوم تأثیر می‌کند تا اثر عامل اول را به معلول منتقل کند. برای مثال به هنگام نوشتن چند عامل در طول هم در انجام این کار دخالت دارند:

۱- نفس یا روح که اراده نوشتن کند.

۲- ساختار عصبی بدن که با اراده نفس، موجب حرکت دستمان می‌شود.

۳- دست که قلم را به حرکت در می‌آورد.

۴- قلم که با حرکت خود در صفحه، جملات را می‌نگارد.

(درین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

۵۸- گزینه ۴»

(علیرضا زوالفقاری زمل - قم)

مورد (الف) نادرست: حتی آن‌جا که خداوند بر کسی سخت می‌گیرد، باز هم از دریچه لطف و رحمت است. مانند مادری که بر فرزندش سخت می‌گیرد و یا در مواردی او را تنبیه می‌کند. (سبقت رحمت بر غضب)

مورد (ب) نادرست: قدم نهادن در راه حق و داشتن نیت پاک از شرایط ورود به این سنت است نه از ثمرات آن. موارد (ج، د) صحیح هستند.

(درین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۹، ۷۳ و ۷۶)

۵۹- گزینه ۱»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

اخلاص در کاربرد دینی بدین معناست که شخص عملش را فقط برای رضای خداوند (حسن فاعلی) و همان‌گونه که او دستور داده است (حسن فعلی) انجام دهد.

قصد و نیت به منزله روح عمل است و شکل عمل نیز در حکم بدن و کالبد آن روح می‌باشد. بنابراین عمل بدون نیت کالبد بی‌جانی بیش نیست. به همین جهت رسول خدا می‌فرماید: «نیت مؤمن از عمل او برتر است.»

(درین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۶۰- گزینه ۱»

(ابوالفضل اهرزاده)

اگر آن‌چه را که مشرکان شریک خدا قرار می‌دهند، هم‌چون خدا مخلوقاتی خلق کرده بودند در این صورت جا داشت که انسان به شک بیفتد و به خدایان دیگر نیز معتقد شود. پس اگر عبارت «جعلوا لله شرکاء خلقوا کخلقه» محقق شود می‌توان این تردید را به خود راه داد. (فرض محال) کسی که اختیار سود و زیان خود را ندارد، نمی‌تواند ولی و سرپرست مردم باشد. عبارت «لا یملکون لانفسهم نفعاً و لا ضرراً» بیانگر این موضوع است.

(درین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۶۱- گزینه ۳»

(ابوالفضل اهرزاده)

آیه «قل إنما اعظکم بواحدة أن تقوموا لله مثنی و فرادی: به بندگانه بگو شما را فقط یک موعظه می‌کنم، و آن این‌که به‌صورت گروهی و فردی برای خدا قیام کنید.» بیانگر قیام فردی و جمعی برای خداست. (درین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه ۴۳)

۶۲- گزینه ۴»

(مرتضی مهسنی‌کبیر)

یکی از ثمرات و میوه‌های درخت اخلاص، دستیابی به درجاتی از حکمت است، حکمت به معنای علم محکم و استوار و به دور از خطاست، پیامبر در این باره می‌فرماید: «هرکس چهل روز کارهای خود را خالصانه برای خدا انجام دهد، چشمه‌های حکمت از قلبش بر زبانش جاری خواهد شد.» (درین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه ۴۸)

۶۳- گزینه ۲»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

گاه در کاری مرتکب اشتباه می‌شویم و به خود یا دیگری زیان می‌رسانیم. در این هنگام احساس پشیمانی می‌کنیم و با خود می‌گوییم ای کاش آن کار را انجام نمی‌دادم. این احساس پشیمانی نشانگر آن است که من توان ترک آن کار را داشته‌ام.

بیت «گر نبودی اختیار این شرم چیست / این دریغ و خجلت و آزرم چیست؟»، بیانگر این مفهوم است. (درین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه ۵۶)

۶۴- گزینه ۱»

(مهسن بیاتی)

«ارادت ما» بیانگر توحید عملی است و «ارادت او» بیانگر توحید ربوبیت است، ربوبیت الهی خاستگاه توحید عملی است.

(درین و زندگی ۳، درس‌های ۲ و ۳، صفحه‌های ۲۰، ۳۲ و ۳۳)

۶۵- گزینه ۱»

(ابوالفضل اهرزاده)

از آن‌جا که خداوند تنها خالق جهان است (آفریدگاری خداوند) (علت) پس تنها مالک آن نیز هست. (معلول) زیرا هرکس که چیزی را پدید می‌آورد، مالک آن است.

«و لله ما فی السماوات و ما فی الارض: آن‌چه در آسمان‌ها و زمین است، از آن خداست.» هرکس مالک چیزی باشد (علت) حق تصرف و تغییر در آن چیز را دارد (معلول)، اما دیگران بدون اجازه وی نمی‌توانند در آن تصرف یا از آن استفاده کنند.

(درین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۶۶- گزینه ۴»

(سیرامسان هنری)

باغبان وقتی رابطه خود را با خدا بررسی می‌کند، می‌بیند که هم خودش و هم نیرو و توانش از آن خداست و کشت و زرع او براساس استعدادی که خداوند در آن قرار داده رشد کرده و محصول داده است. در نتیجه درمی‌یابد که زارع حقیقی و پرورش‌دهنده اصلی زراعت او، خداست و باید شکرگزار او باشد.

(درین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه ۲۰)

۶۷- گزینه ۳»

(سیرامسان هنری)

انسان موحد در مقابل سختی‌ها و مشکلات صبور و استوار است و آن‌ها را زمینۀ موفقیت‌های آینده‌اش قرار می‌دهد و باور دارد که دشواری‌های زندگی نشانه بی‌مهری خداوند نیست بلکه بستری برای رشد و شکوفایی اوست.

(درین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه ۳۲)



زبان انگلیسی ۳

۶۸- گزینه «۲»

(مقبوبه ابتساح)

پیدا کردن توفیق توبه و استغفار در ارتباط با سنت امداد خاص (توفیق الهی) است. آموزش گناهان با توبه نمونه‌ای از سبقت رحمت بر غضب است که با آیه «من جاء بالحسنة فله عشر امثالها» ارتباط دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۸، ۷۳ و ۷۵)

۶۹- گزینه «۲»

(مفرد رضایی‌بقا)

آیه مذکور به توحید در ربوبیت که پذیرش آن، به توحید عملی می‌انجامد اشاره دارد. زیرا هر کس که خداوند را تنها خالق و پروردگار جهان می‌داند، او را اطاعت می‌کند و تمایلات درونی خود را در جهت خواست و رضایت او قرار می‌دهد. «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ: همانا خداوند پروردگار من و پروردگار شماست، پس او را عبادت کنید که این راه درست و راست است.»

(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

۷۰- گزینه «۳»

(امین اسدیان‌پور)

قرآن کریم می‌فرماید: «کسانی که زندگانی دنیا و تجملات آن را بخواهند، حاصل کارهایشان را در همین دنیا به آن‌ها می‌دهیم و کم و کاستی نخواهند دید» که آیه شریفه «كُلَّمَا نَمَتْ هَوْلَاءَ...» نیز مؤید همین مطلب یعنی امداد عام الهی است.

(دین و زندگی ۳، درس ۶، صفحه‌های ۶۷ و ۷۲)

۷۱- گزینه «۴»

(مفرد آقاصالح)

امام علی (ع) می‌فرماید: «این افتخار بس که تو پروردگار منی» کلید واژه «پروردگار» مؤید توحید در ربوبیت است. در ادامه ایشان می‌فرماید: «پس مرا همان‌گونه قرار بده که تو دوست داری» پس ایشان قرار دادن نفس خود به عنوان محبوب خداوند را می‌خواهند.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه ۱۸)

۷۲- گزینه «۳»

(ابوالفضل اهرزاده)

فقط با زندگی در یک جهان قانونمند است که امکان بهره‌مندی از اختیار و انتخاب وجود دارد. زیرا اگر وقایع جهان قانونمند نبود و همه چیز اتفاقی رخ می‌داد، انسان نمی‌دانست باید دست به چه انتخابی بزند.

(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه ۵۸)

۷۳- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

موجودی که ذات و وجودش یکی باشد، یک موجود غنی بوده و بی‌نیاز از غیر است. پدیده، ذات و وجودش یکی نیست. چنین چیزی اصلاً پدیده نیست. (رد گزینه ۱) ذات و حقیقت هر موجودی یکی است. چه غنی باشد چه فقیر (ذات و حقیقت یک چیزند) (رد گزینه ۲)

پدیده وجودش همیشگی نیست. (رد گزینه ۴) (دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۷)

۷۴- گزینه «۴»

(مفرد رضایی‌بقا)

هر چه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیش‌تر شود، نیاز به او را بیش‌تر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیش‌تر ابراز می‌کند. بنابراین درک عمیق از نیازمندی به خدا: «أنتم الفقراء إلى الله»، موجب عبودیت و دعا به درگاه الهی می‌شود که خداوند حتی برای یک لحظه هم لطف و رحمت خاصش را از انسان نگیرد و او را به حال خود واگذار نکند. «اللَّهُمَّ لَا تَكُنْ لِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةً عَيْنٍ أَبَدًا»

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۷۵- گزینه «۳»

(مفرد رضایی‌بقا)

استهزا و تمسخر آیات الهی، از خصوصیات آنان است که به گناه عادت کرده‌اند و در آیه «ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ آسَأُوا السَّوَاءَ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَ كَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ: «سپس سرنوشت آنان که مرتکب گناه شدند چنین شد که نشانه‌های الهی را تکذیب کردند و آن نشانه‌ها را به باد تمسخر گرفتند.» معرفی شده‌اند. میل شدید در رسیدن به تمایلات پست از خصوصیات تبعیت‌کنندگان شهوت‌ها است که در آیه «يُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مِيلًا عَظِيمًا»

(دین و زندگی ۳، درس ۷، صفحه‌های ۸۹ و ۹۱)

۷۶- گزینه «۳»

(مفرد مهریان‌راد - کاشان)

ترجمه جمله: «در مقایسه با بزرگسالان، هنگامی که از نوجوانان خواسته شد یک سری تصاویر را ببینند، برای پردازش اطلاعات از قسمت دیگری از مغز استفاده کردند.»

نکته مهم درسی

چون زمان بند مستقل گذشته ساده است (used)، نمی‌توانیم در بند وابسته از زمان حال کامل استفاده کنیم (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). از آن‌جا که فاعل بند وابسته جمع است، در ساختار مجهول از فعل کمکی مفرد استفاده نمی‌کنیم (رد گزینه «۱»). (گرامر)

۷۷- گزینه «۳»

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «آن راننده، که هیچ توجهی به تابلوهای جاده‌ها نمی‌کرد، حیواناتی را که از جاده عبور می‌کردند مجروح کرد، این‌طور نبود؟»

نکته مهم درسی

جمله پایه خبری مثبت است و بر اساس آن سؤال کوتاه باید منفی باشد. فعل «hurt» با توجه به فاعل سوم شخص مفرد (driver) که [s] ندارد، نشان می‌دهد جمله در زمان گذشته است، پس فعل کمکی «didn't» در سؤال کوتاه به کار می‌رود. (گرامر)

۷۸- گزینه «۲»

(مفرد مهریان‌راد - کاشان)

ترجمه جمله: «گرمايش جهانی افزایش متوسط دمای زمین است که باعث ایجاد تغییراتی در آب و هوا و الگوهای بارندگی می‌شود.»

نکته مهم درسی

از آن‌جا که مرجع بند موصولی (global warming) انسان نیست، نمی‌توانیم از ضمیر موصولی «whom» استفاده کنیم (رد گزینه‌های «۱» و «۴»). واژه «temperature» به‌معنای «دما» با فعل مفرد همراه می‌شود (رد گزینه «۳»). (گرامر)

۷۹- گزینه «۴»

(ناصر ابوالسنی - کاشان)

ترجمه جمله: «شما می‌توانید از یک مسواک برقی استفاده کنید که میکروبه‌ها را مؤثرتر از مسواک معمولی می‌زداید.»

- (۱) به‌طور مکرر
(۲) ناگهان، به‌طور ناگهانی
(۳) به‌طور تصادفی
(۴) به‌طور مؤثر

(واژگان)

۸۰- گزینه «۱»

(سعید آقچه‌لو)

ترجمه جمله: «عضای هیئت مدیره موافقت کردند که ده درصد حقوق او را افزایش بدهند زیرا همه آن‌ها می‌دانستند که او یک گنج واقعی است.»

- (۱) گنج
(۲) مدخل، واژه
(۳) دانش
(۴) مأموریت

(گرامر)

۸۱- گزینه «۲»

(مفرد مهریان‌راد - کاشان)

ترجمه جمله: «محققان دریافته‌اند که تقریباً تمام اطلاعاتی که برای شناسایی چهره نیاز داریم در خطوط ابرو، چشم‌ها و لب‌ها وجود دارد.»

- (۱) احترام گذاشتن
(۲) شناسایی کردن
(۳) توصیه کردن
(۴) منعکس کردن

(واژگان)

۸۲- گزینه «۴»

(میرمسین زاهدی)

ترجمه جمله: «رئیس‌جمهور تصمیم گرفت تا مقدار زیادی پول را برای مطالعه در مورد ویروس کرونا و پیدا کردن روش‌های مبارزه با آن اختصاص دهد.»

- (۱) تجربه کردن
(۲) بخشیدن
(۳) جمع‌آوری کردن
(۴) اختصاص دادن

(واژگان)

۸۳- گزینه «۱»

(مفرد مهریان‌راد - کاشان)

ترجمه جمله: «برای بهبود نمره‌تان در امتحان‌های شفاهی باید بدانید که کدام شکل کلمه را در یک جمله مشخص استفاده کنید.»

- (۱) شفاهی
(۲) مثبت
(۳) معنی‌دار
(۴) مرکب

(گرامر)



۹۲- گزینه «۱» (عمید مهربان-ار-کاشان)
 (۱) افزایش (۲) الهام
 (۳) نمونه (۴) نصب (کلوز تست)

۹۳- گزینه «۲» (عمید مهربان-ار-کاشان)
نکته مهم درسی
 هرگاه جمله‌واره موصولی توضیحی در مورد انسان در نقش فاعل بدهد از ضمیر موصولی "who" استفاده می‌کنیم. (کلوز تست)

۹۴- گزینه «۴» (عمید مهربان-ار-کاشان)
 (۱) خوشبخت (۲) سپاسگزار
 (۳) تأثیرگذار (۴) ضروری (کلوز تست)

۹۵- گزینه «۲» (عمید مهربان-ار-کاشان)
نکته مهم درسی
 از آن‌جا که نقش "water-saving" برای فعل "support" مفعولی است، به ساختار مجهول نیاز داریم (رد گزینه‌های «۱» و «۳»). هم‌چنین، با توجه به مفرد بودن "water-saving" باید از فعل "is" استفاده کنیم (رد گزینه «۴»). (کلوز تست)

ترجمه متن درک مطلب:

آمریکایی‌ها امسال ۱۵۰۰۰ تن آسپرین را که یکی از بی‌خطرترین و مؤثرترین داروهای اختراع شده به‌وسیله انسان است، می‌خورند. امروزه آسپرین به‌عنوان محبوب‌ترین دارو در جهان، یک داروی ضد درد مؤثر است. اثرات مضر آن نسبتاً کم است و ارزان است. برای میلیون‌ها نفر که مبتلا به آرتروز هستند، آسپرین تنها داروی مؤثر است. به‌طور خلاصه، آسپرین واقعاً داروی شگفت‌آور قرن بیستم است. این دارو هم‌چنین دومین داروی خودکشی است و مهم‌ترین علت مسمومیت در کودکان است. آسپرین عوارض جانبی دارد که اگرچه نسبتاً خفیف است اما عمدتاً در بین مصرف‌کنندگان شناخته نمی‌شود. اگرچه یک شرکت آلمانی برای اولین بار آسپرین را در سال ۱۸۹۹ فروخت، قدمت آن بسیار بیش‌تر از آن بوده است. بقرای، در یونان باستان به ارزش دارویی برگ‌ها و پوست درخت پی برد، که امروزه شناخته شده است که حاوی سالیسیلات‌ها ماده شیمیایی موجود در آسپرین است. در طول قرن نوزدهم، آزمایشات زیادی در اروپا با این ماده شیمیایی انجام شد که آن منجر به تولید آسپرین شد.

۹۶- گزینه «۲» (نیلوفر کشتیاری)
 ترجمه جمله: «در پاراگراف اول چه چیزی مورد بحث قرار می‌گیرد؟»
 «مزایای آسپرین» (درک مطلب)

۹۷- گزینه «۳» (نیلوفر کشتیاری)
 ترجمه جمله: «کلمه "wonder" در پاراگراف (۲) از نظر معنایی به "effective" (مؤثر) نزدیک‌ترین است.» (درک مطلب)

۹۸- گزینه «۴» (نیلوفر کشتیاری)
 ترجمه جمله: «با توجه به متن، کدام جمله صحیح نیست؟»
 «یونانیان باستان اولین ملتی بودند که آسپرین را فروختند.» (درک مطلب)

۹۹- گزینه «۱» (نیلوفر کشتیاری)
 ترجمه جمله: «با توجه به متن، اهمیت آسپرین در تنوع گسترده راه‌های استفاده مفید از آن نهفته است.» (درک مطلب)

۱۰۰- گزینه «۳» (نیلوفر کشتیاری)
 ترجمه جمله: «چرا نویسنده در پاراگراف (۳) از بقرای نام می‌برد؟»
 «برای روشن کردن این حقیقت که آسپرین مدت‌ها پیش از قرن نوزدهم کشف شده است.» (درک مطلب)

۸۴- گزینه «۳» (ناصر ابوالسنی-کاشان)
 ترجمه جمله: «ما نمی‌توانیم هم‌چنان تصور کنیم که مشکل بی‌خامی در این شهر وجود ندارد.»
 (۱) تهیه کردن، فراهم کردن (۲) در نظر گرفتن
 (۳) وجود داشتن (۴) توسعه دادن، ایجاد کردن (واژگان)

۸۵- گزینه «۲» (عمید مهربان-ار-کاشان)
 ترجمه جمله: «والدین معمولاً اصول اخلاقی و دینی، آداب صحیح و تعیین اهداف تحصیلی مناسب را به فرزندان خود می‌آموزند.»
 (۱) مقدار (۲) اصل
 (۳) اختصار (۴) مترادف (واژگان)

۸۶- گزینه «۳» (عمید مهربان-ار-کاشان)
 ترجمه جمله: «دکتر جونز طیف وسیعی از بیماری‌ها را درمان می‌کند، اما وقتی آن بیماران به مراقبت پزشکی پیشرفته نیاز دارند، او اغلب آن‌ها را به متخصصان ارجاع می‌دهد.»
 (۱) برجسته (۲) پیچیده
 (۳) پیشرفته (۴) ارتباطی (واژگان)

۸۷- گزینه «۲» (ناصر ابوالسنی-کاشان)
 ترجمه جمله: «پس از سال‌ها تحقیق، دانشمندان ویروس عامل این بیماری را شناسایی کرده‌اند.»
 (۱) توصیه کردن (۲) شناسایی کردن
 (۳) ساختن، خلق کردن (۴) ترجمه کردن (واژگان)

۸۸- گزینه «۳» (ناصر ابوالسنی-کاشان)
 ترجمه جمله: «طی چند دهه گذشته، رویکرد حفاظت از میراث فرهنگی ما تغییر کرده است.»
 (۱) نسل (۲) نماد، سمبل
 (۳) میراث (۴) اطلاعات (واژگان)

۸۹- گزینه «۱» (سپیره عرب)
 ترجمه جمله: «چشم‌های او، که لحظاتی قبل با ترس و وحشت پر شده بودند، اکنون شفاف و تقریباً آرام بودند.»
 (۱) آرام (۲) تمیز
 (۳) جذاب (۴) مفید (واژگان)

۹۰- گزینه «۳» (سپیره عرب)
 ترجمه جمله: «ناگهان فردی چهل ساله بومد و در آن مکانی ایستاده بومد که تصور می‌شد رؤیاهایم قرار است به حقیقت بییوندند.»
 (۱) مرتب کردن (۲) معرفی کردن
 (۳) خطور کردن، تصور کردن (۴) گسترش یافتن (واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

شما هرگز نگران افزایش بیش از حد جمعیت نبوده‌اید، مگر نه؟ اما کارشناسان به ما می‌گویند که اگر رشد جمعیت تحت کنترل قرار نگیرد، طی چند سال مشکلی جدی در تأمین مواد غذایی جهان ایجاد می‌کند. با افزایش جمعیت، فضای زندگی در کره زمین نیز گرفته خواهد شد. بسیاری از مردم از این مشکل آگاهی ندارند. علاوه بر این، حل این مشکل برای رهبران جهان که باید همیشه به واکنش عمومی بیندیشند، دشوار است. با این وجود، بهبود تولید و توزیع غذا مسئله‌ای است که همه اهمیت آن را درک می‌کنند. به همین ترتیب، صرفه‌جویی در مصرف آب که برای تولید مواد غذایی و سایر فعالیت‌های انسانی ضروری است، توسط اکثر مردم حمایت می‌شود، اما این جمعیت فزاینده احتمالاً هرگز تعادل پیدا نمی‌کند.

۹۱- گزینه «۳» (عمید مهربان-ار-کاشان)
نکته مهم درسی

در سؤالات ضمیمه از ضمیر فاعلی متناسب با فاعل جمله (you) استفاده می‌کنیم (رد گزینه‌های «۱» و «۴»). از آن‌جا که واژه "never" فعل جمله را منفی کرده است، در سؤال ضمیمه فعل کمکی "have" را به‌صورت مثبت به‌کار می‌بریم (رد گزینه «۲»). (کلوز تست)

ریاضی و آمار (۳)

۱۰۱- گزینه «۱»

(نسترن صمیری)

با هر ۴ نقطه روی محیط یک دایره می‌توان یک چهار ضلعی رسم کرد، پس تعداد چهار ضلعی‌های حاصل برابر است با:

$$\binom{9}{4} = \frac{9!}{5! \times 4!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6 \times 5!}{5! \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = 126$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۰۲- گزینه «۱»

(هامر نصیری)

چون کاپیتان فرد مشخصی از دوازدهم و دروازه‌بان فرد مشخصی از یازدهم است، آن‌ها را کنار می‌گذاریم و ۴ نفر یازدهم و ۵ نفر دوازدهم باقی می‌ماند. حال باید ۳ نفر باقی‌مانده تیم را انتخاب کنیم که از مجموع ۹ نفر باقی‌مانده

$$\binom{9}{3} = \frac{9 \times 8 \times 7}{1 \times 2 \times 3} = 84$$

انتخاب می‌شوند.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۰۳- گزینه «۳»

(کوروش داوری)

۲ حالت در نظر می‌گیریم:

حالت اول: اولین رقم سمت چپ ۲ باشد و یکی در میان ۲ قرار گیرد.
حالت دوم: اولین رقم سمت چپ ۲ نباشد. سپس ۲ قرار گیرد و یک در میان ۲ بیاید.

$$\boxed{1} \times \boxed{3} \times \boxed{1} \times \boxed{2} \times \boxed{1} \times \boxed{1} = 6$$

$$\boxed{3} \times \boxed{1} \times \boxed{2} \times \boxed{1} \times \boxed{1} \times \boxed{1} = 6$$

$$\Rightarrow \text{تعداد حالات} = 6 + 6 = 12$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۱۰۴- گزینه «۴»

(عمیرضا سپهری)

پاسخ به حداکثر ۲ پرسش از ۴ پرسش اول، یعنی ۲ یا ۱ یا صفر پاسخ به چهار پرسش اول، پس داریم:

$$\begin{aligned} \text{تعداد حالات ممکن} &= \binom{4}{2} \binom{6}{3} + \binom{4}{1} \binom{6}{4} + \binom{4}{0} \binom{6}{5} \\ &= \left(\frac{4!}{2! \times 2!} \times \frac{6!}{3! \times 3!} \right) + \left(4 \times \frac{6!}{2! \times 4!} \right) + \left(1 \times \frac{6!}{1! \times 5!} \right) \\ &= \left(\frac{4 \times 3 \times 2!}{2 \times 1 \times 2!} \times \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3!}{3 \times 2 \times 3!} \right) + \left(4 \times \frac{6 \times 5 \times 4!}{2 \times 1 \times 4!} \right) + \left(1 \times \frac{6 \times 5!}{1 \times 5!} \right) \\ &= (6 \times 20) + (4 \times 15) + (1 \times 6) = 120 + 60 + 6 = 186 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

۱۰۵- گزینه «۲»

(مهمربیرایی)

باید از هر پایه یک نفر انتخاب کنیم، بنابراین:

$$n(A) = \binom{6}{1} \times \binom{7}{1} \times \binom{8}{1} = 6 \times 7 \times 8 = 336$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۶)

۱۰۶- گزینه «۱»

(مهمربیرایی)

$$P(A') = 0/4 \Rightarrow P(A) = 1 - 0/4 = 0/6$$

$$\text{ناسازگار } B, A \rightarrow P(A \cup B) = P(A) + P(B)$$

$$\Rightarrow 0/75 = 0/6 + P(B) \Rightarrow P(B) = 0/15$$

$$\text{احتمال رخ ندادن } B \rightarrow P(B') = 1 - 0/15 = 0/15$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۶ تا ۲۷)

۱۰۷- گزینه «۲»

(عمیرضا سپهری)

در بین ارقام داده شده، سه عدد زوج $\{2, 4, 6\}$ و پنج عدد فرد $\{1, 3, 5, 7, 9\}$ وجود دارد، پس برای انتخاب یک عضو زوج و سه عضو فرد داریم:

$$n(A) = \binom{3}{1} \times \binom{5}{3} = 3 \times \frac{5!}{2! \times 3!} = 3 \times \frac{5 \times 4 \times 3!}{2 \times 1 \times 3!} = 3 \times 10 = 30$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

۱۰۸- گزینه «۳»

(عمیرضا سپهری)

برای به دست آوردن مطلوب سؤال، ابتدا حالتی را که تمام اعداد زوج کنار هم باشند، محاسبه کرده و سپس از کل حالت‌ها کم می‌کنیم:

$$n(A) = 6! = 6 \times 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 720$$

تعداد اعداد شش رقمی با ارقام داده شده که ارقام زوج کنار هم باشند: $\boxed{2, 4, 6, 8, 1, 7, 9}$

$$\Rightarrow 4! \times 3! = 24 \times 6 = 144$$

$$n(A) = 720 - 144 = 576$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۸)

۱۰۹- گزینه «۱»

(نسترن صمیری)

A: پیشامد این‌که تعداد لامپ‌های خراب بیشتر از لامپ‌های سالم باشد:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{4}{2} \binom{5}{1} + \binom{4}{3}}{\binom{9}{4}} = \frac{21}{126} = \frac{1}{6}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۱۰- گزینه «۳»

(نسترن صمیری)

$$n(S) = \frac{3}{2} \times \frac{3}{2} \times \frac{2}{2} = 18$$

A: پیشامد زوج بودن عدد است:

$$\begin{cases} 3 \times 2 \times 1 = 6 & \text{صفر در یکان باشد} \\ 2 \times 2 \times 1 = 4 & \text{دو در یکان باشد} \end{cases} \Rightarrow n(A) = 6 + 4 = 10$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{10}{18} = \frac{5}{9}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

$$= (\underbrace{5 \times 7}_{25}) + (\underbrace{5 \times 8}_{40}) + (\underbrace{7 \times 8}_{56}) = 131$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{131}{190}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۱۶- گزینه «۱» (علیرضا عبری)

$$\begin{array}{c} \text{نیمه اول داده‌ها} \quad \text{نیمه دوم داده‌ها} \\ \underline{5, 6, 7, 10, 11, 13, 17, 19, 21, 28, 29, 31} \\ Q_1 = \frac{10+7}{2} = 8.5 \quad Q_3 = \frac{21+28}{2} = 24.5 \end{array}$$

$$\Rightarrow \text{دامنه میان چارکی} = Q_3 - Q_1 = 24.5 - 8.5 = 16$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۳ تا ۴۴)

۱۱۷- گزینه «۱» (نسترن صمدی)

اگر α_1 و f_1 به ترتیب زاویه مرکزی دسته اول و فراوانی دسته اول و α_2 و f_2 به ترتیب زاویه مرکزی دسته دوم و فراوانی دسته دوم در یک نمودار

$$\frac{\alpha_1}{\alpha_2} = \frac{f_1}{f_2} \Rightarrow 6 = \frac{f_1}{24} \Rightarrow f_1 = 144$$

دایره‌ای باشند، داریم:

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ تا ۴۴)

۱۱۸- گزینه «۳» (علیرضا عبری)

در تابع (مدل ریاضی) میانگین دمای هوای تهران در هر روز از ماه مهر، اعضای دامنه برابر با شماره هر روز ماه مهر است که با مجموعه $\{1, 2, 3, \dots, 30\}$ نشان داده می‌شود و زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی است. (ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فضا، صفحه‌های ۴۶ تا ۵۰)

۱۱۹- گزینه «۱» (علیرضا عبری)

از مجموع ارقام سطرهای مثلث خیام دنباله زیر به دست می‌آید:

$$\begin{array}{cccc} 1 & & & \\ \times 2 & \times 2 & \times 2 & \times 2 \\ 1 & 2 & 1 & \\ \times 2 & \times 2 & \times 2 & \times 2 \\ 1 & 3 & 3 & 1 \\ \times 2 & \times 2 & \times 2 & \times 2 \\ 1 & 4 & 6 & 4 & 1 \end{array}$$

$$\Rightarrow a_{n+1} = 2a_n$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فضا، صفحه ۵۲)

۱۲۰- گزینه «۴» (علیرضا عبری)

مثلث خیام پاسکال به صورت روبه‌رو است:

۱	سطر اول:
۱ ۱	سطر دوم:
۱ ۲ ۱	سطر سوم:
۱ ۳ ۳ ۱	سطر چهارم:
۱ ۴ ۶ ۴ ۱	سطر پنجم:

$$\text{عددهای سطر چهارم} - \text{عددهای سطر پنجم} = (1+3+3+1) - (1+4+6+4+1) = 16 - 8 = 8$$

نکته: مجموع اعداد هر سطر در مثلث خیام از رابطه 2^{n-1} نیز به دست می‌آید.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فضا، صفحه ۵۲)

۱۱۱- گزینه «۲» (عمیرضا سجودی)

تعداد فرزندان دختر کم‌تر از پسر، یعنی اینکه خانواده، یک دختر و دو پسر یا سه پسر داشته باشد:

$$A = \{(پ, پ, پ), (پ, پ, د), (پ, د, پ), (د, پ, پ), (د, د, پ), (د, د, د)\} \Rightarrow n(A) = 4$$

در پیشامد B که هیچ‌یک از دو فرزند اول پسر نباشد، یعنی دو فرزند اول دختر باشند:

$$B = \{(د, د, د), (د, د, پ)\} \Rightarrow n(B) = 2$$

$$\text{نسبت خواسته شده} = \frac{n(A)}{n(B)} = \frac{4}{2} = 2$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

۱۱۲- گزینه «۲» (محمدرضا پیری)

تعداد کل حالات برابر است با:

دو میله با شماره‌های ۲ و ۴ باید در مکان‌های زوج ۲ و ۴ قرار گیرند، پس ۳ میله فرد نیز باید در ۳ مکان فرد قرار بگیرند. در نتیجه:

$$n(A) = 2! \times 3! \Rightarrow P(A) = \frac{2! \times 3!}{5!} = \frac{2! \times 3!}{5 \times 4 \times 3!} = \frac{1}{10}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۷)

۱۱۳- گزینه «۲» (محمدرضا پیری)

نفر اول می‌تواند در یکی از روزهای هفته به دنیا بیاید، اما نفرات بعدی در همان روزی که نفر اول به دنیا آمده، باید به دنیا آمده باشند:

$$n(A) = 7 \times 1 \times 1 \times 1 \times 1 = 7$$

$$n(S) = 7 \times 7 \times 7 \times 7 \times 7 = 7^5$$

تعداد کل حالات:

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{7}{7^5} = \frac{1}{7^4} = \left(\frac{1}{7}\right)^4$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۱۴- گزینه «۴» (محمدرضا پیری)

تعداد کل حالات:

$$n(S) = 2^5 = 32$$

پیشامد آن که حداقل دو فرزند خانواده دختر باشد، متمم آن است که هیچ یک از فرزند خانواده دختر نباشد، بنابراین:

$$n(A') = \binom{5}{0} + \binom{5}{1} = 1 + 5 = 6 \Rightarrow P(A') = \frac{6}{32} = \frac{3}{16}$$

یک دختر هیچ دختر

$$\Rightarrow P(A) = 1 - \frac{3}{16} = \frac{13}{16}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۱۱۵- گزینه «۴» (عمیرضا سجودی)

$$n(S) = \binom{20}{2} = \frac{20!}{2! \times 18!} = \frac{20 \times 19 \times 18!}{2 \times 18!} = 190$$

$$n(A) = \binom{5}{1} \binom{7}{1} + \binom{5}{1} \binom{8}{1} + \binom{7}{1} \binom{8}{1}$$

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۲۱- گزینه «۳»

(اعظم نوری نیا)

ادیبالممالک فراهانی، سردبیر روزنامه مجلس بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۶)

۱۲۲- گزینه «۴»

(اعظم نوری نیا)

دهخدا در روزنامه صور اسرافیل با میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل همکاری داشت. دهخدا بعدها در استانبول روزنامه «سروش» را منتشر کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸ و ۳۰)

۱۲۳- گزینه «۱»

(عارفه‌سادات طباطبایی نژاد)

معنای صحیح واژه‌ها:

واقف: آگاه / مجمره: آتش‌دان / شمایل: چهره / نطع: سفره چرمین

(علوم و فنون ادبی (۳)، واژگان، ترکیبی)

۱۲۴- گزینه «۴»

(سمیه قان‌بیلی)

در ابیات صورت سؤال، از واژگان عربی کمتر استفاده شده و واژگان فارسی بر عربی غلبه دارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه: ملک ادب، باغ جهان و ... سخن‌گفتن گرد در بیت دوم و شتابنده بودن آن استعاره دارند.

گزینه «۲»: در برخی از شعرهای دوره بیداری اصطلاحات فرنگی و بیگانه دخیل شده‌اند که در این شعر نشانی از آن‌ها نیست.

گزینه «۳»: زبان شعر، مطابق با ویژگی زبانی اکثر اشعار این دوره، ساده و روان است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۴۶)

۱۲۵- گزینه «۱»

(وفیر رضازاده)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: تلمیح به داستان حضرت یوسف (ع)

گزینه «۳»: تلمیح به عهد عاشقی انسان (الست)

گزینه «۴»: تلمیح به معجزه حضرت عیسی (ع)

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۳)

۱۲۶- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا اعمری)

فاقد تلمیح / تشبیه: تنگنای کفر / تضاد: «کفر» و «ایمان»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد تشبیه است.

گزینه «۲»: دارای تلمیح است.

گزینه «۴»: دارای تلمیح است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۲۷- گزینه «۳»

(عمیر مهری)

تلمیح: اشاره به داستان حضرت ابراهیم (ع)، مبارزه وی با نمروود و گلستان شدن آتش بر ایشان / بیت فاقد جناس است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تضاد: «گرفتار» و «آزاد»، «نیست» و «است» / تکرار: که، گرفتار

گزینه «۲»: تناقض: دیدن شخصی که کور مادرزاد است. / لف و نشر: لف ۱: رخ، لف ۲: زلف، نشر ۱: روز، نشر ۲: شب

گزینه «۴»: مراعات نظیر: خم، میکده / تشبیه: سیل کهسار خم، خانه پرهیز

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۲۸- گزینه «۲»

(عمیر مهری)

وزن مصراع صورت سؤال و این بیت هر دو «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است.

د	ری	خ	جان	ب	قش	عش
U	-	U	-	U	-	-
م	دش	ش	خی	ن	جا	بر
ند	ک	جان	ب	دم	قص	م
-	U	-	U	-	-	U
ام	د	زی	گ	را	جان	ن

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۲۵)

۱۲۹- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا اعمری)

وزن مصراع گزینه «۲» «مفتعلن مفتعلن فاعلن» است و در هجای دوم هجای بلند، کوتاه تلفظ می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۳۰- گزینه «۴»

(عمیر مهری)

بیت دارای دو اختیار حذف همزه است: غیر از ← غیر، از این ← ازین

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)



۱۳۱- گزینه ۳»

(کتاب آبی)

فروغی از جمله شاعرانی بود که در دوره بازگشت ادبی، به سرودن غزل به سبک حافظ، سعدی و دیگر شاعران سبک عراقی پرداخت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۳)

۱۳۲- گزینه ۱»

(کتاب آبی)

اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش‌نامه فارسی پرداخت، میرزا آقا تبریزی بود که چند نمایش‌نامه کوتاه تألیف کرد. زبان نثر آن‌ها مانند نثر داستانی قبل از مشروطه، ساده، روان، بی‌تکلف و عوام‌فهم است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۹)

۱۳۳- گزینه ۴»

(کتاب آبی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مصراع دوم تضمین صائب از این بیت حافظ است:

مژده ای دل که مسیحا نفسی می‌آید/ که ز انفاس خوشش بوی کسی می‌آید

گزینه «۲»: مصراع دوم تضمین شهریار از این بیت حافظ است:

منم که شهره شهرم به عشق ورزیدن/ منم که دیده نیالوده‌ام به بد دیدن

گزینه «۳»: مصراع دوم تضمین صائب از این بیت حافظ است:

بر در ارباب بی‌مروت دنیا/ چند نشینی که خواجه کی به درآید

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

۱۳۴- گزینه ۲»

(کتاب آبی)

لف و نشر: زلف (لف ۱)، صبح (لف ۲)/ کفر (نشر ۱)، ایمان (نشر ۲)/ تشبیه (کفر ← حجاب)/ تضاد (کفر و ایمان)

گزینه «۱»: تضاد (وصل و هجران - غم و شادی)/ لَف و نشر (وصل و هجران (لف ۱ - لَف ۲)/ غم و شادی (نشر ۲ - نشر ۱)/ بیت تشبیه ندارد.

گزینه «۳»: تضاد (دشمن و دوست - گل و خار)/ لَف و نشر (دشمن و دوست (لف ۱ - لَف ۲)/ گل و خار (نشر ۲ - نشر ۱)/ بیت تشبیه ندارد.

گزینه «۴»: لَف و نشر (قد و رخ و چشم (لف ۱ - لَف ۲ - لَف ۳)/ سرو و گل و بادام (نشر ۱ - نشر ۲ - نشر ۳) بیت تضاد و تشبیه ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بدیع، ترکیبی)

۱۳۵- گزینه ۲»

(کتاب آبی)

تلمیح به داستان خسرو و شیرین/ جناس همسان: «شیرین» در مصراع اول به معنای لذت‌بخش و دلنشین و «شیرین» در مصراع دوم نام معشوقه خسرو است./ مراعات‌نظیر: خسرو - شیرین

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع، ترکیبی)

۱۳۶- گزینه ۱»

(کتاب آبی)

وزن این بیت «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۲۵)

۱۳۷- گزینه ۴»

(کتاب آبی)

بیت گزینه «۴» بر وزن «فاعلاتن مفاعیل فاعلن» در پایه‌های آوایی ناهمسان سروده شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۳۸- گزینه ۲»

(کتاب آبی)

بیت بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده است. اگر بیت را تقطیع هجایی کنیم، خواهیم داشت:

در	خ	را	با	ت	ط	ری	قت
-	U	-	-	X	U	-	-
کین	چ	نین	رَف	تَس	ت	در	عهـ

ما	ب	هم	من	زل	ش	ویم
U	U	-	-	-	U	-
د	ء	زل	تَق	دی	ر	ما

ملاحظه می‌شود که در هجای پنجم مصراع اول و در هجای نهم مصراع دوم، هجای کوتاه، بلند تلفظ شده است. در هجای پنجم مصراع دوم، حذف همزه صورت گرفته است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۹ تا ۵۰)

۱۳۹- گزینه ۳»

(کتاب آبی)

مفهوم مشترک ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»: دعوت به مبارزه برای آزادی وطن

در بیت گزینه «۳» شاعر آرزوی بندگی درگاه معشوق را دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۴۴)

۱۴۰- گزینه ۴»

(کتاب آبی)

در این بیت به موضوع «وطن» به عنوان امری آن، یعنی میهن‌دوستی یا وطن‌پرستی اشاره نشده و مفهوم کلی بیت «ترجیح غربت بر اقامت در وطن» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اشاره به آزادی (دموکراسی)

گزینه «۲»: اشاره به قانون

گزینه «۳»: اشاره به رنج دهقان (مردم محروم و زحمت‌کش جامعه) و پایمال شدن حق آن‌ها از جانب حاکمان و مالکان

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۴۴)

عربی زبان قرآن (۳)

۱۴۱- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«عَلِمْتَنِي»: به من یاد داد (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «الحياة»: زندگی / «أَنْ أُنْسِي»: که فراموش کنم / «ذكريات الماضي والالام»: خاطرات گذشته و دردها (رد گزینه ۱) / «أَنْظِرْ لِلْأَمَامِ»: به جلو بنگرم / «بِقَلْبٍ»: با قلبی / «قَدْ مَلَأْتَهُ الْأَمَالَ»: آرزوها آن را پر کرده‌اند (رد سایر گزینه‌ها)

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۴۲- گزینه «۳»

(ممبر رضا سوری)

«يُؤَكِّدُ فِي الرَّسَائِلِ الْآتِيَّةِ»: در نامه‌هایی که ... تأکید می‌گردد (رد سایر گزینه‌ها) / «ارسلت عبر الإنترنت»: از طریق اینترنت فرستاده شد (رد سایر گزینه‌ها) / «على عدم إقامة الحفلات»: بر برگزار نکردن جشن‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الإجتماعات»: تجمعات / «بسبب فيروس كورونا»: به خاطر ویروس کرونا (رد گزینه ۲)

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۴۳- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه «۳»، «مَنْ» ادات شرط به معنای «هر کس» است که اشتباه ترجمه شده است. هم‌چنین «عليه أن ...» به معنای «باید ...» ترجمه می‌شود؛ ترجمه صحیح عبارت:

هر کس بخواهد در کارش موفق شود، باید به تنهایی به آن اقدام کند!

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۴۴- گزینه «۱»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«برخی اختراعات ... نداشته‌اند»: لم يكن لبعض الاختراعات ... (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «تأثيري»: تأثیر (رد گزینه ۲) / «در ساده‌سازی»: فی تسهيل (رد گزینه ۳) / «کارهای دشوار»: الأعمال الصعبة (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۴۵- گزینه «۴»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مبتدأ» نادرست است. نقش فاعل را دارد.

گزینه «۲»: «خبرها: جميعاً» نادرست است. «العزة» اسم إن و «الله» خبر آن است.

گزینه «۳»: «مبتدؤه: قول» نادرست است.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب)

۱۴۶- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «حال» نادرست است. نقش صفت را برای «مُخْتَبِر» دارد. گزینه «۲»: «مادة: خ ت ر، مبنی» نادرست است. سه حرف اصلی آن، «خ ب ر» است و اسمی معرب به حساب می‌آید. گزینه «۴»: «حرف التّون للوقاية» نادرست است. حرف نون در این فعل، جزء سه حرف اصلی (ریشه) فعل است و نون وقایه نیست. (عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب)

۱۴۷- گزینه «۲»

(ولی بریی - ابهر)

صورت سؤال خواسته است عبارتی را پیدا کنیم که به وقوع آن امید داریم و احتمال تحقق آن وجود دارد. در گزینه «۲»، «لعلّ: امید است، شاید» بر امید دلالت دارد و هم‌چنین با توجه به مفهوم عبارت، احتمال تحقق امر (بارش باران) وجود دارد. ترجمه عبارت: «کشاورز به آسمان می‌نگرد، شاید ابرها باران‌های خود را فروبریزند!»

(عربی (۳)، انواع جملات)

۱۴۸- گزینه «۲»

(عمار تاج‌بش)

«لا» در «لا تَقْبَلُوا» نافی است، دقت کنید که این فعل، حرف نون خود را به خاطر فعل شرط بودن از دست داده است. «أَلَّا» به معنی «که نَ ...» هم از «أَنْ + لا نافی» تشکیل شده است. «لا» در «لا نَجَاح...» نیز بر سر یک اسم نکره دارای فتحه وارد شده و از نوع نفی جنس است.

(عربی (۳)، انواع جملات)

۱۴۹- گزینه «۴»

(عمار تاج‌بش)

کلمه پرسشی «کیف» به معنی «چگونه، چطور» برای پرسش از «حال» به‌کار می‌رود. همانطور که می‌بینید در گزینه «۴» حال وجود ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «و هی تعبیه» حال جمله است.

گزینه «۲»: کلمه «مَحْزُونَةٌ» حال است.

گزینه «۳»: کلمه «مُسْتَعِينًا» حال است.

(عربی (۳)، حال)

۱۵۰- گزینه «۳»

(ممبر داوریناهی - بیّنورد)

صورت سؤال خواسته جمله حالیه‌ای را مشخص کنیم که دلالت بر استمرار (معنای ماضی استمراری) داشته باشد.

در گزینه «۳»، «و هو یحمل» جمله حالیه با فعل مضارع است و چون قبل از آن، فعل ماضی آمده، پس معنای ماضی استمراری می‌دهد: «و هو یحمل: در حالی که حمل می‌کرد»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۲»: جمله حالیه نداریم.

گزینه «۴»: «و هی قد وصفتها» جمله حالیه است اما با فعل ماضی آمده است، نه مضارع.

(عربی (۳)، حال)

۱۵۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«يقول»: می‌گوید / «أحدُ مُعلِّمينا»: یکی از معلمان ما (رد گزینه ۲) / «يَفْتَخِرُ»: افتخار می‌کند / «مَنْ»: کسی که / «لا يَمْلِكُ»: ندارد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «شَيْئاً آخَرَ»: چیز دیگری (رد گزینه ۱) / «أمامَ النَّاسِ»: در برابر مردم (عربی (۳)، ترجمه)

۱۵۲- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«ما»: (اسم موصول) آنچه (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «صَبِرْنَا»: صبر ما (رد گزینه ۳) / «لا طاقة لنا بها»: (لا نفی جنس) هیچ توانی برای آن‌ها نداریم (رد سایر گزینه‌ها)

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۵۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«هؤلاء الرِّجال»: این مردان (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «يعملون»: کار می‌کنند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «تطویر صناعة البلاد»: بهبود صنعت کشور (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «مُجَدِّينَ»: (حال) با تلاش، تلاشگرانه (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «مستقبل البلاد»: آینده کشور / «سیکون»: خواهد بود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «بأیدیهم»: به دستانشان

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۵۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

تشریح سایر گزینه‌ها:
در گزینه «۱»، «تحمّلتها»: آن را تحمل کردم، در گزینه «۲»، «أخبرنا»: ما را آگاه کردند و در گزینه «۴»، «لا أتوجّه»: متوجه نمی‌شدم صحیح‌اند.

(عربی (۳)، ترجمه)

۱۵۵- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در گزینه «۳» مانند بیت صورت سؤال، به پیچیدگی و بزرگی انسان و درون او اشاره شده است. ترجمه عبارت: «انسان عالمی پیچیده است که درهای آن (عالم) مشخص نیست!»

(عربی (۳)، مفهوم)

۱۵۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«لكلّ اختراعٍ» خبر مقدم جمله اسمیه و «وَجِهَانٍ» مبتدای مؤخر آن است؛ مبتدا مرفوع است و در اسم‌های مثنوی با علامت رفع «الف» ظاهر می‌شود؛ بدیهی است که در پایان آن هم باید «ن» داشته باشیم؛ بنابراین «وَجِهَانٍ» صحیح است.

(عربی (۳)، ضبط حرکات)

۱۵۷- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «فعل ماضٍ» نادرست است، چرا که این فعل، امر است.
گزینه «۲»: «فاعل و مرفوع» نادرست است، زیرا مفعول (مفعول به) است.
گزینه «۴»: «من مصدر جلوس - خبر...» نادرست است، چرا که اولاً: از باب مفاعلة و مصدر «مُجَالَسَة» است، ثانیاً: خبر نیست.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب)

۱۵۸- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

حرف «أَنَّ» که یکی از حروف مشبّهة بالفعل است، وقتی در عبارتی به کار می‌رود، دو بخش از آن عبارت را به هم پیوند می‌دهد و معنایی معادل «که» در فارسی دارد. مانند «فهمتُ أَنَّ الجوّ باردٌ هناک»: فهمیدم که هوا آن‌جا سرد است.

(عربی (۳)، انواع جملات)

۱۵۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«فائزتين» خبر «كأنَّ» از حروف مشبّهة بالفعل است و خبر آن باید مرفوع بیاید؛ پس «فائزتان» درست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مجدّین» اسم لیت و منصوب و درست است.
گزینه «۲»: «تَحَمَّلَ» فعل ماضی باب تفعل است و با ضمیر «ه» مطابقت دارد.

گزینه «۳»: «المرأة» اسم إنّ و منصوب و «متخلّقة» خبر آن و مرفوع است.

(عربی (۳)، انواع جملات)

۱۶۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در گزینه «۴»، حال به صورت جمله اسمیه آمده است که باید خبر آن جمله اسمیه مرفوع باشد؛ پس «و أنا ناظرٌ» صحیح است.

(عربی (۳)، حال)

تاریخ (۳)

۱۶۱- گزینه «۳»

(علی‌محمد کریمی)

تاریخ‌نگاران سنتی، بیشتر به ثبت وقایع شاهان و امور آنها همت داشتند. آنها آثار خود را غالباً با خصوصیات ادبی تألیف می‌کردند و در این میان گاه با زبان تملق و مدح شاهان سخن گفته و بیش از آنکه مورخ حقیقت باشند، کاتب دربار بودند. سبک نگارش نیز در بسیاری موارد، سخت است و تحلیل و تفسیر، کمتر در این آثار به چشم می‌خورد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۲)

۱۶۲- گزینه «۱»

(میلاد باغ‌شیفی)

یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی، خاوری شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرنین است. چنان‌که در این‌باره نوشته است: «تاریخ‌نگار را هم لازم است که راست‌گفتاری پیشه کند. فرشته را دیو نخواند و دیو را فرشته نداند...».

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۵)

۱۶۳- گزینه «۲»

(ملیحه کریمی)

گسترش مدارس جدید، تأسیس دانشگاه و رواج آموزش تاریخ به عنوان یک رشته علمی در دوره معاصر، به ترویج و توسعه روش پژوهش علمی تاریخ در ایران کمک شایانی کرد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۶)

۱۶۴- گزینه «۱»

(علی‌محمد کریمی)

در دوره کریم‌خان زند اقداماتی برای بهبود وضع کشاورزی و بازرگانی صورت گرفت و شهرهای شیراز و بندر بوشهر به مراکز مهم تجارت داخلی و خارجی تبدیل شدند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۲۲)

۱۶۵- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

دولت انگلستان در سال ۱۸۵۷م پس از سرکوب شورش سربازان هندی، رسماً هند را جزئی از قلمرو خویش اعلام کرد و ملکه انگلستان به امپراتریس هند و بریتانیا ملقب شد.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۲۵)

۱۶۶- گزینه «۱»

(ملیحه کریمی)

ولتر، مونتسکیو و روسو از مشهورترین روشنفکران فرانسه در آستانه انقلاب فرانسه بودند. ولتر از اطاعت انسان از عقل مادی و مبارزه با خرافات سخن می‌گفت. مونتسکیو از تفکیک قوای سیاسی و حقوق بشر دفاع می‌کرد. روسو نیز بر اهمیت انتخابات تأکید می‌کرد و تشکیل حکومت را حاصل قراردادی اجتماعی می‌دانست.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۲۸)

۱۶۷- گزینه «۲»

(علی‌محمد کریمی)

میرزا حسین‌خان سپهسالار، یکی از صدراعظم‌های عصر ناصری، نقش مؤثری در تشویق شاه برای سفر به فرنگ، اخذ تمدن اروپایی و ترغیب وی به دادن امتیازهای فراوان به انگلیس و روس تزاری داشت.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۳۶)

۱۶۸- گزینه «۳»

(میلاد باغ‌شیفی)

مستوفیان در عصر قاجار، مسئولیت محاسبه و گردآوری مالیات‌ها و نظارت بر املاک دیوانی و سلطنتی (خاصه) را بر عهده داشتند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۳۹)

۱۶۹- گزینه «۴»

(ملیحه کریمی)

در اوایل دوره قاجار، دولت انگلیس کوشید با اعزام سفیران کارگشته به ایران و امضای معاهدات مجمل و مفصل، نفوذ سیاسی و اقتصادی خود را در میهن ما گسترش دهد و مانع آن شود که کشورهای رقیب از طریق ایران به هندوستان برسند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۴۴)

۱۷۰- گزینه «۱»

(علی‌محمد کریمی)

عهدنامه فین‌کنشتاین، بین ایران و فرانسه در زمان ناپلئون بناپارت بسته شد و پس از آن، هیئتی نظامی از فرانسه برای تعلیم و تجهیز سپاه به ایران آمد و در مدت کوتاهی اقدامات مفیدی در این زمینه انجام شد.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پدیر و معاصر، صفحه ۴۶)

۱۷۱- گزینه «۴»

(میلاد هوشیار)

تداوم واردات شرکت‌ها، مستشاران و محصولات اروپایی به صورت بی‌برنامه از قاجار تا دوره پهلوی، ایران را درست در زمان اوج‌گیری علم، صنعت و تولید اروپاییان، به عقب‌ماندگی مضاعف دچار کرد.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۵۰)

۱۷۲- گزینه «۴»

(میلاد باغ‌شیفی)

در دوره قاجار تجار داخلی و سرمایه‌گذاران خارجی در شهرهای تبریز و اراک کارگاه‌های کوچک و بزرگ بافندگی فرش دایر کرده بودند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۵۳)

۱۷۳- گزینه «۳»

(ملیه گریبی)

میرزا حسن رشديه یکی از شخصیت‌های فرهنگی عصر قاجار بود که برای تأسیس مدرسه‌های جدید به ویژه در دوره تحصیلی ابتدایی در شهرهای مختلف ایران بسیار تلاش کرد و در این راه رنج‌ها و سختی‌های فراوانی کشید. هدف رشديه از برپایی مراکز آموزشی جدید، فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه بود.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۵۴)

۱۷۴- گزینه «۴»

(میلاد باغ‌شیفی)

بسیاری از معماران دوره قاجار به سفارش دربار و ثروتمندان با استفاده از برخی از عناصر معماری فرنگی و تلفیق آن با معماری ایرانی، سبکی از معماری را به وجود آوردند که در آن عناصر و ویژگی‌های معماری ایرانی و اروپایی ترکیب شده بود. این بناها که به بناهای «کارت پستالی» معروف شد، بیشتر به تقلید از بناهای اروپایی ساخته می‌شدند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۵۹)

۱۷۵- گزینه «۲»

(ملیه گریبی)

در آستانه نهضت مشروطیت ایران، روحانیون و حوزه‌های علمیه شیعه به استحکام و انسجام سیاسی و مبارزاتی رسیده بودند. در نتیجه یک قرن مبارزه و بیدارگری، ارتباط منظمی میان علما و مردم به وجود آمد و زمینه پیدایش حرکتی فکری به رهبری عالمان دینی فراهم شد. گسترش این حرکت فکری موجب افزایش آگاهی مردم در زمینه مسائل اعتقادی و دینی شد و باورهای مذهبی و فرهنگی جامعه را در مقابل انحرافات فکری تقویت کرد.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۶۲)

۱۷۶- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

در فاصله‌ای که متمم قانون اساسی تدوین می‌شد، اختلاف درونی مشروطه‌خواهان از یک‌سو و مخالفت محمدعلی‌شاه با نظام مشروطه از سوی دیگر، اوضاع ایران را آشفته و پریشان ساخته بود؛ تا آنکه سرانجام شیخ‌فضل‌الله نوری به دلیل اعمال نفوذ غرب‌گرایان در نهضت مشروطه و انحراف آن از مسیر اسلامی و ملی اولیه از صف طرفداران مشروطه جدا شد.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۷۰)

۱۷۷- گزینه «۱»

(میلاد هوشیار)

امپراتوری آلمان با تأسیس و توسعه مدارس و دانشگاه‌ها، برپایی صنایع جدید و بسط شبکه حمل‌ونقل و ارتباطات، خیلی زود به یکی از پیشروترین کشورهای اروپایی در زمینه صنعت تبدیل شد.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون بربر و معاصر، صفحه ۸۲)

۱۷۸- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

انگلستان و فرانسه قبل از پایان جنگ جهانی اول، قراردادی بین خود به امضا رساندند که به موجب آن با پایان یافتن جنگ، امپراتوری عثمانی فروپاشید و کشورهای کنونی ترکیه، عراق، سوریه، اردن، فلسطین، لبنان و عربستان شکل گرفتند. انگلستان سرپرستی عراق، اردن و فلسطین را برعهده گرفت و لبنان و سوریه تحت سرپرستی فرانسه درآمدند.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون بربر و معاصر، صفحه ۸۶)

۱۷۹- گزینه «۴»

(علی‌محمد کربیمی)

بر اساس پیمان منعقد شده با آلمان در کاخ ورسای پاریس، مستعمرات آلمان میان متفقین تقسیم شد و بخش‌هایی از خاک این کشور به فرانسه و لهستان واگذار گردید. به علاوه، آلمانی‌ها ملزم به پرداخت غرامت به دولت‌های متفق و محدود نگه‌داشتن توان نظامی خود شدند.

(تاریخ (۳)، تاریخ جهان در قرون بربر و معاصر، صفحه ۸۶)

۱۸۰- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

با نزدیک شدن ارتش روسیه به تهران، شماری از میلیون، شامل برخی از نمایندگان مجلس شورای ملی، وزیران و شخصیت‌های مذهبی، به کرمانشاه مهاجرت نمودند و دولت موقت ملی را در آن شهر تأسیس کردند، اما به دنبال شکست سپاه عثمانی از نیروهای اتفاق مثلث، دولت موقت فروپاشید و اعضای آن پراکنده شدند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون بربر و معاصر، صفحه ۸۸)

جغرافیا (۳)

۱۸۱- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

برخی تغییرات محیط پیرامون، مانند رویدادهای سیاسی یا تغییرات آب‌وهوایی ممکن است موجب از دست رفتن موقعیت و اعتبار یک شهر یا انتقال آن به مکانی دیگر شود.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۸۲- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

سرعت گسترش شهرنشینی در آسیا و آفریقا بیشتر از سایر نواحی جهان است.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۱)

۱۸۳- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

در برخی از بخش‌های جهان، در نتیجه گسترش فوق‌العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل‌ونقل، زنجیره‌ای از مادرشهرها یا کلان‌شهرها پدید آمده‌اند که به آن‌ها مگالاپلیس می‌گویند. برخی، مگالاپلیس را منطقه ابرشهری نامیده‌اند.

به شهرهایی که به‌واسطه نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند، جهان‌شهر گفته می‌شود.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۸۴- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

الف) منجر به پیدایش فقر شهری می‌شود.

ب) بهبود روشنایی باعث پیشگیری از جرم می‌شود.

ج) از این مسائل به‌عنوان وندالیسم شهری یاد می‌شود.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۴)

۱۸۵- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

جهاد سازندگی با هدف رسیدگی به مناطق محروم و استقلال کشور و خودپسندگی کشاورزی تشکیل شد.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۳)

۱۸۶- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

یکی از ویژگی‌های عمده برنامه آمایش سرزمین، توجه به همه ابعاد توسعه شامل جنبه‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، دفاعی و محیطی کشور به‌طور هماهنگ است.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۶)

۱۸۷- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

داده‌ها و اطلاعات جمع‌آوری‌شده در مرحله ورودی سامانه اطلاعات جغرافیایی، شامل آمار پدیده‌های طبیعی و انسانی و ویژگی‌های آن‌هاست. اطلاعات با توجه به اهداف و نیاز کاربر پردازش و تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی می‌شود.

(بجغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های بجغرافیایی، صفحه ۳۹)

۱۸۸- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

ماهیت حمل‌ونقل اساساً جغرافیایی است و با مفاهیمی چون مکان، موقعیت مکانی، مسافت، مبدأ و مقصد سروکار دارد.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۴۴)

۱۸۹- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

جغرافیای حمل‌ونقل شاخه‌ای از جغرافیای اقتصادی محسوب می‌شود.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۴۴)

۱۹۰- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

حمل‌ونقل لوله‌ای ← مسافت دور

حمل‌ونقل آبی ← مسافت دور

حمل‌ونقل ریلی ← مسافت نسبتاً دور

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۴۵)

۱۹۱- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

استفاده برای رفتن به مناطق روستایی و انعطاف‌پذیری بیشتر و توقف در ایستگاه‌های متعدد و دسترسی به نقاط مختلف از مزیت‌های حمل‌ونقل جاده‌ای است.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای عمل و نقل، صفحه ۴۵)

۱۹۲- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

امنیت در جابه‌جایی، راحتی مسافران، هزینه حمل کم در مسافت‌های طولانی، آلاینده‌گی بسیار کم برای محیط‌زیست و هزینه احداث بالای خطوط آهن به‌ویژه در نواحی دارای موانع و پستی و بلندی و همین‌طور هزینه زیاد تولید یا خرید واگن‌ها و لوکوموتیوها، از ویژگی‌های حمل‌ونقل ریلی به‌شمار می‌رود.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای عمل و نقل، صفحه ۴۸)

۱۹۳- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

قطار پرسرعت بین توکیو و اوزاکا از اولین قطارهای پرسرعت جهان است.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای عمل و نقل، صفحه ۳۹)

۱۹۴- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

بیشترین میزان خطوط سریع‌السیر و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان متعلق به کشور چین است.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای عمل و نقل، صفحه ۳۹)

۱۹۵- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

مسیر جلفا به تبریز تنها خط برقی کشور است.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای عمل و نقل، صفحه ۵۰)

۱۹۶- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

حمل‌ونقل دریایی پوشش گسترده‌ای در جهان دارد. امروزه حدود ۹۰ درصد تجارت جهانی بر اساس وزن را کشتی‌ها انجام می‌دهند.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای عمل و نقل، صفحه ۵۲)

۱۹۷- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

تولید کشتی‌های رو - رو از تحولاتی بود که در حمل‌ونقل دریایی ظرفیت جابه‌جایی کالا را سرعت بخشید.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای عمل و نقل، صفحه ۵۳)

۱۹۸- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

تشریح عبارت نادرست:

ج) تعمیر لوله‌ها و ایستگاه‌های واسطه‌ای، به سرمایه‌گذاری فراوان نیاز دارد.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای عمل و نقل، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۹۹- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

از مزایای خطوط لوله، انتقال حجم عظیمی از مایعات به‌طور شبانه‌روزی است که بسیار مقرون‌به‌صرفه است. انتقال مواد از طریق لوله کمتر به محیط زیست آسیب می‌رساند. با این حال، احداث و تعمیر لوله‌ها و ایستگاه‌های واسطه‌ای به سرمایه‌گذاری فراوان نیاز دارد.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای عمل و نقل، صفحه ۵۷)

۲۰۰- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

ایران ۱۴۰۰۰ کیلومتر خطوط لوله نفت و حدود ۳۸۰۰۰ کیلومتر خطوط لوله گاز دارد و گاز طبیعی را از طریق خطوط لوله به کشورهای ترکیه، عراق، آذربایجان و ارمنستان صادر می‌کند.

(مغرافیا (۳)، مغرافیای عمل و نقل، صفحه ۵۸)



جامعه‌شناسی (۳)

۲۰۱- گزینه «۳»

(معمد ابراهیم سلیمانی)

هرگاه در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح شود، زمینه پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن در جامعه فراهم می‌آید.

گاهی در جامعه، تعارضاتی میان دانش علمی و عمومی شکل می‌گیرد. اعضای جامعه برای حل این تعارضات با دست برداشتن از بخشی از ذخیره‌های دانشی به نفع بخشی دیگر و گاه با طرح ایده‌های جدید، به حل مسئله می‌پردازند.

جهان‌های اجتماعی، بر اساس هویت فرهنگی خود به تعاریف متفاوتی درباره دانش علمی می‌پردازند.

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیره دانشی، صفحه‌های ۵ و ۶)

۲۰۲- گزینه «۲»

(معمد ابراهیم سلیمانی)

در اوایل قرن بیستم، عده‌ای پیدا شدند که به جای تأکید بر موضوع علوم به روش علوم تکیه می‌کردند و تنها روش تجربی را روش علمی می‌دانستند و سایر روش‌ها را غیرعلمی و بی‌ارزش قلمداد می‌کردند.

در ایده علوم اجتماعی بومی، ما دانشی می‌خواهیم که همسو با فرهنگ خود ما و ناظر به حل مسائل جامعه ما باشد، یعنی باید مفید باشد.

ذخیره دانشی غیر از بخش عمومی، بخش دیگری نیز دارد که با تأمل در دانش عمومی به وجود می‌آید.

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیره دانشی، صفحه‌های ۵ و ۷)

۲۰۳- گزینه «۴»

(معمد ابراهیم سلیمانی)

ارائه راه‌حل صحیح برای مسائل موجود در جامعه، توسط دانش علمی صورت می‌گیرد.

ایجاد تعارض در ذخیره دانشی، سبب از بین رفتن ارتباط بین دانش عمومی و علمی می‌شود.

ذخیره دانشی، علاوه بر دانش عمومی بخش دیگری نیز دارد که با تأمل در دانش عمومی شکل می‌گیرد؛ این دانش دقیق‌تر و عمیق‌تر از دانش عمومی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، زفیره دانشی، صفحه‌های ۵ تا ۷)

۲۰۴- گزینه «۳»

(مبیناسارات تاپیک)

روان‌شناسی نمونه‌ای از علوم انسانی و جامعه‌شناسی نمونه‌ای از علوم اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱، ۱۵ و ۱۶)

۲۰۵- گزینه «۲»

(مبیناسارات تاپیک)

علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را دارند. علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند. از این رو علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۳)

۲۰۶- گزینه «۳»

(مبیناسارات تاپیک)

فلسفه، به موجودی خاص مانند موجودات طبیعی و انسانی و اجتماعی نمی‌پردازد و به شناسایی قوانین کلی موجودات می‌پردازد. این قوانین شامل همه موجودات می‌شود و مخصوص موجودات طبیعی یا انسانی و اجتماعی نیست؛ مانند قانون علیت.

فوائد علوم طبیعی، شناخت طبیعت و قوانین آن، پیش‌بینی حوادث طبیعی برای تسلط بر طبیعت و رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۵)

۲۰۷- گزینه «۴»

(آزیتا بیرقی)

شناسایی جامعه و پدیده‌های اجتماعی با دانش‌های ابزاری ← یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه

امکان مشارکت در زندگی اجتماعی ← قواعد اجتماعی

وحدت روش علوم ← پوزیتیویسم

با روش کمی و آماری مطالعه می‌شوند ← پدیده‌های هم‌تغییر

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۱، ۲۵، ۲۹ و ۳۰)

۲۰۸- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

آشنایی‌زدایی به معنای عادت‌زدایی است و در این روش، جامعه‌شناس تلاش می‌کند از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند و از دانش عملی و عمومی عبور کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰، ۲۱ و ۲۶ تا ۳۰)

۲۰۹- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

نظام اجتماعی همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید.

چگونگی ارتباط و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف، تعریف ساختار اجتماعی است.

برجسته کردن شباهت‌های جامعه و پدیده‌های طبیعی، هم‌چون ماشین و بدن انسان، پیامد موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۳، ۲۴ و ۲۷)

۲۱۰- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

تشخیص جرم با ویژگی‌های جسمانی ← روش تبیینی (ج)

طبیعت ← بیرون و مستقل از انسان‌هاست (الف)

پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی ← موضوع جامعه‌شناسی تبیینی (د)

بی‌نظمی ← در زندگی روزمره بیشتر به چشم می‌آید (ب)

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۷ تا ۲۹)

۲۱۱- گزینه «۳»

(مبیناسارات تاپیک)

بررسی سایر عبارات:

گزینه «۱»: رکود اراده‌ها

گزینه «۲»: رکود اراده‌ها

گزینه «۴»: افول معانی

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۷، ۳۸ و ۳۹)



۲۱۲- گزینه ۴»

علت حذف اراده و خلاقیت، ارزش و اخلاق، آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی — تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی علت اخلاق گریزی — استفاده از روش‌های تجربی و انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی و ...
علت محدود شدن بیشتر مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده انسان — نادیده گرفتن معنای کنش
(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۲۱۳- گزینه ۴»

در جنگ‌های نامنظم، سربازان معمولاً نقشه‌ای از پیش برنامه‌ریزی شده را اجرا نمی‌کنند و از نظم موجود پیروی نمی‌شود؛ بلکه از آن، فراتر می‌روند و با ارزش‌ها و معانی پیوند می‌خورند.
(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۲۱۴- گزینه ۲»

تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند و ساختارهای اجتماعی، هر چقدر هم جا افتاده و با سابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده و برقرار هستند.
(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۵)

۲۱۵- گزینه ۲»

همراهی همدلانه به معنای تأیید کنشگران نیست؛ بلکه به معنای نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن‌هاست.
(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۹)

۲۱۶- گزینه ۳»

تشریح موارد نادرست:
- تأکید بر پیچیدگی‌های کنش و پدیده‌های اجتماعی و تنوع معانی آن‌ها به این معنا نیست که جوامع هیچ شباهتی ندارند.
- گاهی به ندرت می‌توان به نحو مفیدی از روش آزمایش در جامعه‌شناسی استفاده کرد. آزمایش هورتن، ناکارآمدی این روش را در مطالعه انسان‌ها مشخص کرد.
(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۶، ۴۸، ۴۹ و ۵۱)

۲۱۷- گزینه ۴»

از نظر وبر، جامعه‌شناس فقط می‌تواند آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی را توصیف کند، اما نمی‌تواند درباره آرمان‌ها و ارزش‌ها که پدیده‌های نامحسوس و غیرتجربی‌اند، داوری علمی کند.
(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۸)

۲۱۸- گزینه ۲»

الف — مطالعه موردی — محقق تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص را مطالعه می‌کند
ب — دلالت‌های کنش — مراجعه به زمینه فرهنگی که کنشگر در آن عمل می‌کند
ج — تفسیر — نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آن‌ها
د — کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند دست به عمل می‌زنند — تقابل رویکرد تفسیری با رویکرد تبیینی
(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

۲۱۹- گزینه ۳»

در قرن بیستم، این باور که مرز میان علم و غیرعلم را تجربه و تبیین تجربی تعیین می‌کند مورد تردید قرار گرفت.
فهم هر کنش، مستلزم دسترسی به معنای ذهنی و معنای فرهنگی نهفته در آن است.
هدف رویکرد تفسیری معنابخشی به زندگی اجتماعی است.
(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۰)

۲۲۰- گزینه ۴»

اشتراک دلتای و وبر — تفاوت پدیده‌های اجتماعی و پدیده‌های طبیعی افتراق زیمنباردو و گافمن — روش مطالعه اشتراک مطالعه موردی و قوم‌نگاری — روش‌های کیفی
(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۱)

فلسفه دوازدهم

۲۲۱- گزینه ۱»

هرگاه مفهوم محمول غیر از مفهوم موضوع باشد، حمل از نوع شایع صنعتی است؛ بنابراین در حمل وجود بر ماهیت مانند گزاره «انسان موجود است» چون مفهوم موضوع و مفهوم محمول مغایر هم هستند، پس حمل از نوع شایع صنعتی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: حمل وجود بر ماهیت نیازمند دلیل است و این دلیل می‌تواند از طریق حس و تجربه به دست آید یا از طریق عقل محض.
گزینه ۳: در هیچ کدام از مثال‌های حمل وجود بر ماهیت، وجود جزء تعریف آن ماهیت قرار نمی‌گیرد.
گزینه ۴: در حمل وجود بر ماهیت، بین موضوع و محمول رابطه ضروری برقرار نیست.

(فلسفه (۲)، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۲۲۲- گزینه ۲»

در گزینه ۲» محمول برای موضوع، ممتنع است. مثلث دارای چهار زاویه به لحاظ عقلی نمی‌تواند موجود باشد.
در سایر گزینه‌ها محمول برای موضوع، ممکن است:
تاریخ انسان می‌تواند (می‌توانست) پر از رمز و رازهای پیچیده باشد یا نباشد.
برادر حسن می‌تواند (می‌توانست) پزشک قلب و عروق باشد یا نباشد.
منزل دوستم می‌تواند (می‌توانست) در قیطریه باشد یا نباشد.
در هیچ‌یک از این موارد محمول برای موضوع، واجب یا ممتنع نیست.
(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ تا ۱۱)



۲۲۳- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسی)
ذات یک ممکن‌الوجود به گونه‌ای نیست که حتماً باشد و همچنین ذات وی به گونه‌ای نیست که حتماً نباشد و برای خروج از این حالت تساوی به یک علت بیرونی نیازمند است بنابراین در صورت وجود علت موجود می‌شود (واجب‌الوجود بالغیر) و در صورت عدم وجود علت، معدوم می‌شود (ممتنع‌الوجود بالغیر).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در صورتی که علت آن موجود باشد، خود پرنده هم موجود می‌شود. گزینه «۲»: در صورت وجود علت، وجود برای پرنده ضروری می‌شود و بعد موجود می‌شود، بنابراین بین دریافت ضرورت وجود و خود وجود تقدم و تأخر هست.

گزینه «۴»: حالت امکان و تساوی در ممکنات، ذاتی می‌باشد و از ناحیه دیگری دریافت نشده است.

(فلسفه (۲)، بیان ممکنات، صفحه ۱۱)

۲۲۴- گزینه «۳»

(نیمای پواهری)
عبارت ذکر شده بیانگر اصل وجوببخشی علت به معلول است. مطابق این اصل هر معلولی به علت نیاز دارد و یک رابطه ضروری میان علت و معلول آن است، نمی‌شود که میان حوادث رابطه‌ای ضروری برقرار نباشد. مثلاً اگر عوامل پیدایش باران وجود داشته باشد، حتماً باران خواهد بارید. اینجا نیز اگر کلید به در بخورد حتماً باز می‌شود. در غیر این صورت حتماً کلید اشتباهی را برداشته‌ایم.

توجه: تقدم وجوب بر وجود از نظر رتبی است، نه زمانی (رد گزینه ۱). و سایر گزینه‌ها نیز مربوط به اصل سنخیت میان علت و معلول هستند، نه اصل ضرورت علی و معلولی.

(فلسفه (۲)، کرامت تصویر از پیمان؟، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۲۲۵- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسی)
افلاطون، در مواردی از خداوند با عنوان «مثال خیر» یاد می‌کند و این خدا نزد افلاطون یک خدای معین با ویژگی‌های روشن است و با چند خدایی یونان تفاوت دارد.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۲۲۶- گزینه «۲»

(نیمای پواهری)
کانتینگهام می‌نویسد: «قبول خداوند زندگی ما را در بستری قرار می‌دهد که آن را با ارزش و با اهمیت می‌سازد».

ویلیام جیمز می‌گوید: «من معتقدم که دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه‌های شخصی درونی ما نهفته است».

کرکگور نیز معتقد است که ایمان هدیه‌ای الهی است که خداوند به انسان عطا می‌کند.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۲۲۷- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسی)
فارابی در مقدمه سوم برهان خود این نکته را به اثبات می‌رساند که سلسله علت و معلول نمی‌تواند تا بی‌نهایت به عقب برگردد، پس، در ابتدای سلسله علت‌ها و معلول‌ها علتی وجود دارد که وجودش وابسته به دیگری نیست و وجود، برایش ضروری است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آنچه فارابی آن را نفی می‌کند تسلسل علل نامتناهی است نه وجود سلسله‌ای بی‌نهایت از معلول‌ها.

گزینه «۳»: این گزینه با مقدمه دوم برهان فارابی مرتبط است.

گزینه «۴»: قبول این مقدمه (پذیرش محال بودن تسلسل علل نامتناهی) یعنی در یک سلسله از علت و معلول‌ها همه اجزاء معلول و وجودشان وابسته به دیگری نیست، بلکه لزوماً یک وجود نامشروط و یک علت نخستین وجود دارد.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۲۲۸- گزینه «۱»

(کیمیا طوماسی)
منظور از برهان وسط و طرف، برهان وجوب و امکان ابن‌سینا است که طبق آن، اشیای جهان، چه تعداد آن‌ها محدود باشد و چه نامحدود، چه کل آن‌ها را به عنوان یک مجموعه در نظر بگیریم و چه به فرد فرد آن‌ها توجه کنیم، چون ذاتاً ممکن‌الوجودند، برای موجود شدن به وجودی نیاز دارند که خودش واجب‌الوجود بالذات باشد تا آن‌ها را از حالت امکانی خارج کند و وجود را برای آن‌ها ضروری و واجب نماید. بنابراین، اشیای جهان واجب‌الوجود بالغیر هستند، پس نسبت آن‌ها با واجب‌الوجود بالذات تباین است.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۲۲۹- گزینه «۳»

(فرهاد قاسمی نژاد)
معیارهای زندگی معنادار بعد از اثبات وجود خداوند است که حاصل می‌شوند.

گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» معیار بر پذیرش خدا مقدم فرض شده است که نادرست است.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۲)، صفحه ۴۷)

۲۳۰- گزینه «۳»

(مبیر پیرسینلو)
بیان ابن‌سینا نشان می‌دهد که عشق و محبت به خیر و زیبایی اختصاص به انسان ندارد و هر موجودی در این جهان بهره‌مند از جاذبه عشق الهی است و اوست که چنین عشقی را در کنه و ذات جهان هستی به‌ودیعت نهاده است.

در گزینه «۳» هم جهان هستی وابسته و قائم به عشق دانسته شده است و در میان چهار گزینه بیشترین نزدیکی و قرابت معنایی را با نظر ابن‌سینا دارد. در سایر گزینه‌ها به مطالب دیگری درباره عشق اشاره شده است که در کتاب درسی در بیان اندیشه ابن‌سینا پیرامون عشق نیامده است.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۲)، صفحه ۴۸)

۲۳۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

در حمل ماهیت بر خودش (حمل اولی ذاتی) رابطهٔ وجوبی برقرار است (مثلاً انسان حیوان ناطق است). اما در حمل وجود بر ماهیت، رابطه، وجوبی نیست. بلکه آن چیز ممکن است باشد یا نباشد. پس اگر وجود و ماهیت یکی بودند تصور هر ماهیت برای موجودشدنش کافی بود. این بدین معنی است که وجودیافتن هیچ ماهیتی دیگر به دلیل نیاز نداشت زیرا تصورش برای وجودداشتن کافی بود (رد گزینه ۱). در این صورت می‌توانیم بگوییم که اساساً ممکن‌الوجود یک عبارت بی‌معناست، زیرا هر چیزی با تصور و بدون علت موجود خواهد بود و مفاهیم خیالی نیز به صرف داشتن ماهیت باید وجود داشته باشند (تأیید گزینه ۳). پس مفهوم ممکن‌الوجود بی‌معنا می‌شد. (رد گزینه ۲). حمل وجود بر ماهیت در یک قضیهٔ دوجزئی (یعنی قضایایی مانند انسان هست، اسب هست و ...) نشانگر تمایز و مغایرت آن‌ها در ذهن است (رد گزینه ۴).

(فلسفه (۲)، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۲۳۲- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

به علت توجه خاص ابن‌سینا، این بحث با عنوان «مغایرت وجود و ماهیت» و یا عنوان‌هایی مشابه، مقدمهٔ طرح مباحث جدیدی قرار گرفت.

(فلسفه (۲)، هستی و پیوستی، صفحه ۶)

۲۳۳- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

سفید بودن برای کلاغ حالت امکانی دارد و نه امتناع. کلاغ ضرورتاً حیوان و پرنده و جسم است؛ بنابراین جسم نبودن هم برای کلاغ امتناع دارد. (رد گزینه‌های ۲، ۳ و ۴)

(فلسفه (۲)، جوان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۲۳۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

ذات اشیا نسبت به وجود حالت امکانی دارند و با این نسبت نمی‌توانند موجود شوند. ذات اشیا برای ایجاد ابتدا باید از رابطهٔ امکانی خارج شوند و ضرورت پیدا کنند. بنابراین اشیا موجود در جهان نسبت به وجود ضرورت دارند؛ اگرچه این ضرورت از ناحیهٔ ذات خودشان نیست.

(فلسفه (۲)، جوان ممکنات، صفحه ۱۱)

۲۳۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: روابط بعد از وجود، قائم به وجود دو طرف است.

گزینه «۲»: در رابطه جاذبه، رابطه اتکا و ... ابتدا باید دو طرف باشند تا رابطه برقرار شود؛ بنابراین روابط این گزینه نیز مربوط به روابط بعد از وجود است. گزینه «۳»: معلول قبل از وجود، موجود نیست که طلبی از علتش داشته باشد؛ چون به واسطهٔ علت است که هستی می‌یابد.

(فلسفه (۲)، جوان علی و معلولی، صفحه ۱۴)

۲۳۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

در پرتو اصل سنخیت نظام جهان انتظام می‌یابد و در اندیشهٔ ما به صورت دستگاهی منظم و مرتب درمی‌آید و هیچ جزئی امکان ندارد در جای جزء دیگری قرار بگیرد.

(فلسفه (۲)، جوان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۸)

۲۳۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

اتفاق به‌معنای وجود رخداد‌های پیش‌بینی نشده و نبود غایت و هدف در پدیده‌ها منافاتی با پذیرش اصل علیت و اصل وجوببخشی علت به معلول و اصل سنخیت میان علت و معلول ندارد.

(فلسفه (۲)، کرامت تصویر از جوان؟، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۲۳۸- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

از نظر کانت زندگی جمعی انسان بدون اصول اخلاقی و رعایت آن‌ها امکان‌پذیر نیست. (رد گزینه‌های ۲ و ۳) روح و نفس مجرد برای سعادت دائمی خود به جهانی ماورای دنیای مادی نیاز دارد. (رد گزینه ۴) توجه داشته باشیم که اختیار و اراده مشروط بر وجود نفس مجرد است نه بالعکس.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۲۳۹- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

فارابی از نظریهٔ «مکان ذاتی» در استدلال خود بهره نبرده است.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴)

۲۴۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

ملاصدرا ملاک نیازمندی را در واقعیت موجودات یعنی وجود آن‌ها جست‌وجو می‌کند و این‌گونه، نظریهٔ او با نظریهٔ ابن‌سینا تمایز پیدا می‌کند.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۶)